

BAČKO KLASJE

BOŠIĆ

VJERSKO – INFORMATIVNI LIST

GOD. XVIII br. 50.

BOŽIĆ, 1988.

1000 dinara

zkvh.org.rs

BOŽIĆ U DUHU

BAŠTINE NARODA

Smiruju se posljednji akordi završetka Marijine godine u Baču, gdje smo se pred najvišim autoritetima Crkve u našem narodu svečano stavili u ruke presvete Djevice u "liku Radosne Gospe Bačke".

Sada kao djeca, koja se čvrsto drže majčine ruke, idemo u to nesigurno i zastrašujuće sutra, koje nam grozi nezaustavivom inflacijom, sve većom bijedom, kako materijalnom tako i duhovnom. Svu tu bijedu neki kao da žele iskoristiti za neke svoje ciljeve i siju razdor. Ljudski gledano sve je manje svijetlih točaka na našem horizontu. Ruše se vrijednosti i nema više nikakve sigurnosti. Tu čovjek može imati samo jednu sigurnost, a ta je Bog u osobi Isusa Krista, a k Njemu, eto idemo u pratnji naše i njegove Majke, Majke Crkve i Majke čovječanstva. U toj vjeri mi nastavljamo svoj život smireno, vršeći njegovu svetu volju iz trenutka u trenutak, jer znamo da su konci zbivanja u Njegovim rukama.

Ovih nas je dana naš veliki Preporoditelj, u povodu 100. obljetnice smrti, upozorio svojim spisima i uvijek živim srcem na neke vrijednosti koje čine život jednoga čovjeka dostojnim ljudskog i kršćanskog poziva. Učio nas je da bismo u teškim trenucima mogli izdržati i sačuvati sebe i svoj mir, treba dopustiti da nas Evandjelje Isusovo prožme do posljednje pore našega bića. Zato Evandjelje mora ući u cijeli naš život. Od ustajanja, odijevanja, jela i rada, do bolesti, radosti, rađanja i umiranja. To se treba događati kroz čitanje Svetog pisma i čitanje katoličkog tiska, kroz razmatranje, a zatim po "svetootajstvih" ta vjera mora prožeti cijelo naše biće, mora ući, kako on kaže, "u krv i živce", kako ne bismo imali samo obrednih bogoštovlja, nego pravu i živu djelotvornu vjeru. Ali, ta vjera treba prožeti i sav naš osobni, obiteljski i društveni - narodni život. Sjajna prigoda za to su blagdani, osobito Božić, koji se toliko utkao u naše narodno biće, da bismo bez njega i drugih vjersko - narodnih običaja bili pravi duhovni prosjaci. Zato treba svjesno i evandeoski obnoviti sve običaje našeg Badnjaka i Božića. Uredništvo ovog lista je prije deset godina izdalo jedan letak o proslavi Božića u nas bačkih Hrvata, a sve se više osjeća potreba da se poput Antunovih običaja "Slavjana" izda jedan priručnik gdje bi bili svi naši običaji pobilježeni i dane zgodne sugestije, kako bi se ti običaji mogli i dalje vršiti u novoj urbanoj sredini, da nam oni čine ove sive i blijede dane zemaljskog života radosnijima, punijima, ljudskijima, kršćanskijima, sretnijima.

Obnovite ovog Božića što je više moguće starih naših običaja. Ako ih ne razumijete, pitajte baku ili djeda. Ako ni oni ne znaju, potražite taj letak. Možda ga imate negdje u kući, ili pitajte svećenika, koji će Vam to protumačiti. Tra-

žite smisao i poruku tih običaja, jer ih oni imaju. Oni su nabiti porukom, samo je mi više ne razumijemo. Kad ih otkrijete, vidjet ćete koliko ste bogatstvo otkrili. To može Vaš život oplemeniti i učiniti ga sretnim. Vremena nam pružaju izazov, a majka Crkva svoje vjekovno blago, koje ona čuva i kao dobri domaćin iznosi. Sve će nas to voditi bliže Bogu i unositi Boga u naše odnose i našu sredinu. Najsržnija poruka Božića je da je u Isusu došao svakom čovjeku i narodu, prijatelj i brat u osobi malešnog Djeteta, u kojem se krije "s nama Bog" – blizi Bog – EMANUEL.

U tom duhu i s tim srcem želimo svima:
SRETAN BOŽIĆ I NOVO 1989. LJETO !

RAZMATRANJE

KAD SE NEBO LJUDIMA OTVORILO I SA ZEMLJOM POLJUBILO...

Božić – blagdan radosti

Ove se godine spominjemo 100. obljetnice smrti biskupa Ivana Antunovića. Stoga, neka nam on progovori o Božiću! „Od onog vremena, od kako je Anđeo u betlemskoj okolici bivšim pastirom rekao: 'Evo vam navješćujem veliko veselje, koje će biti cilomu puku!' – nije nikada više izginula radost, koju nam je donio u Betlemu rodeni spasiatelj svieta." Doista nikada nije izginula, potamnijela i nestala božićna radost. Ući će i ove godine božićna radost u naše kuće, u naše stanove; radovat će se Božiću i „bili salaši". Isusovo rođenje razveseljuje i mlado i staro. No, tko se više raduje od djeteta? „Božićem nastaje njeka tiha nevina radost. Koju radost osjećaju ponajvećma dietca, jerbo je po rieči Isusovoj njihovo kraljevstvo nebesko. Za tu se radost oni već na više dana prije Božića pripravljavu". Svatko voli radost. I u duši odrasloga čovjeka stanuje radost. No, radost će se u odraslome nastaniti jedino kao nagrada za požrtvornost, za dobro djelo. Radosni smo kad koga uslužimo, kad pod tuđi teret podmetnemo leda. Radosni smo i kad utješimo, radosni i kad darujemo. I dijete je radosno kad nešto učini, stvori, kad pomogne. Radosno je kad zasluži priznanje i pohvalu. Drugim riječima radost je skupa stvar. Za radost valja puno podnijeti, puno pretrpjati. Za radost valja raditi.

Pred jasticama

doći pred betlehemske djetesce i stati pred njegov lik puno više znači od običnog osjećaja. Netko je napisao: „Kad se dosta nagledaš lijepoga djeteta u jasticama, nemoj još otići. Ostani još malo pred dragim likom. Dopusti, da tvoje oči postanu njegove oči, neka njegove uši postanu tvoje uši, a njegova usta da postanu tvoja usta. Dopusti, da njegova ručice postanu tvoje ruke, njegov osmjeh da postane tvojim osmjehom, da njegov pozdrav postane tvojim pozdravom. Tada ćeš u svakom čovjeku prepoznati svoga brata, kad s njima podijeliš njihovu radost, tek se tada Božji Sin stvarno rodio: i moći ćeš se radovati." Božićnu radost naviještaju božićna zvona, božićnu radost naviješta pružena ruka i božićna čestitka. Na Božić smo i slavitelji i slavljenici. Kažu, da na palači Ujedinjenih naroda u New Yorku stoji tekst proroka Izaije: „Prekovat će mačeve u plugove, koplja u srpove!" Tko će na Božić doći u crkvu, a da se ne pomoli za mir u svijetu? Tko će stati pred jaslje, a da u Kralja betlehenskog ne zamoli mir za svoju kuću i za svoju dušu?

Nebo se ljudima otvorilo

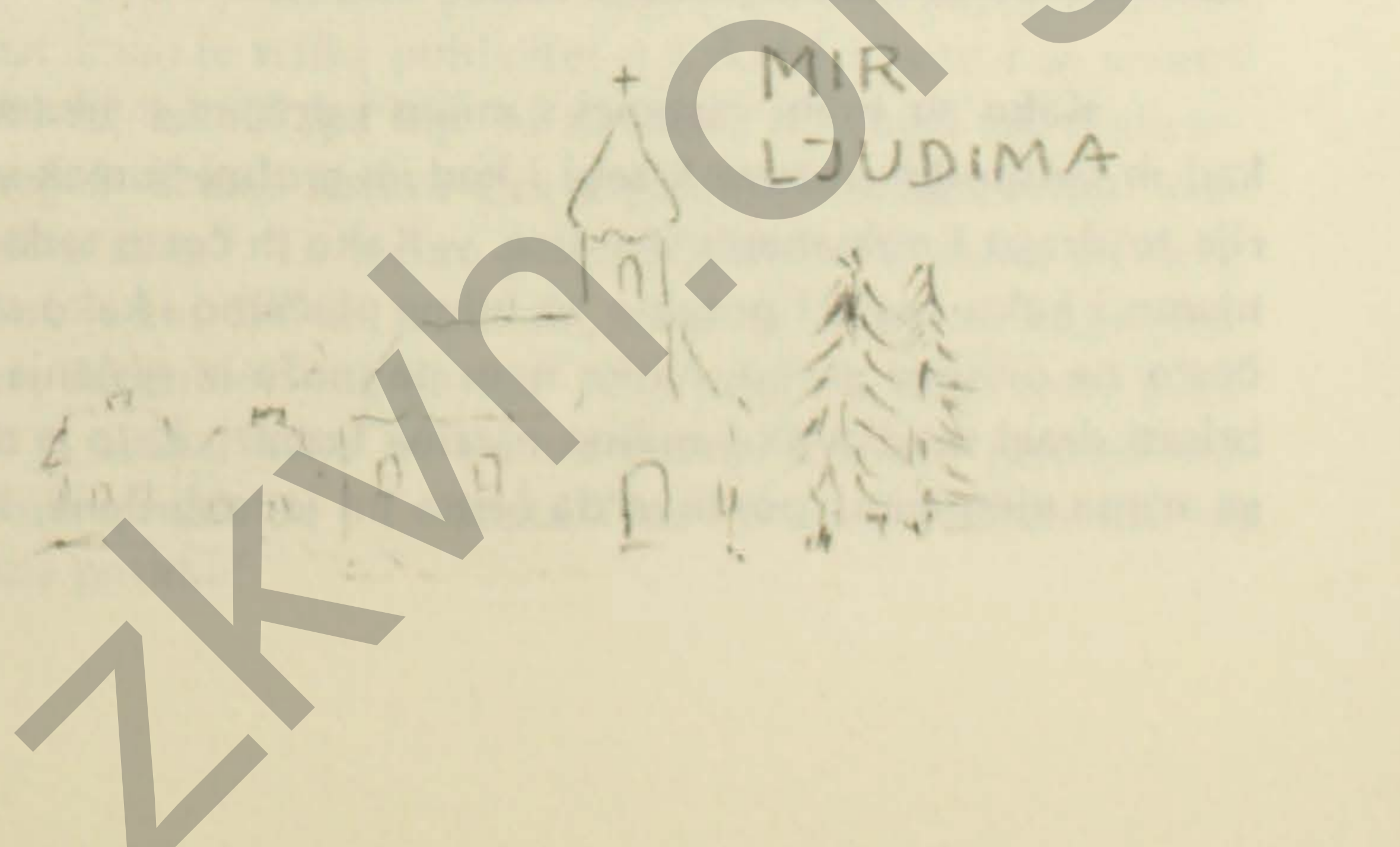
Ivan Pavao II. rekao je o Božiću 1978.: „Božić je blagdan čovjeka. Rada se Čovjek. Jedan od milijarda ljudi koji su se rodili, koji se rađaju ili će se roditi na zemlji. Čovjek – taj sastavni element velike statistike. Nije Isus slučajno došao na svijet u doba popisa stanovništva, kad je jedan rimski imperator htio znati koliko podložnika broji njegova zemlja. Čovjek - predmet računa, promatran kroz kategoriju količine, jedan među milijardama. A u isto vrijeme jedan, jedinstven i neponovljiv.

I ako tako svečano slavimo rodendan Isusov, to je zato da posvjedočimo da je svaki čovjek: netko, jedincat i neponovljiv. Ako naše ljudske statistike, ljudsko katalogiziranje, ljudski sistemi - politički ekonomski, društveni - ako naše obične ljudske mogućnosti ne uspijevaju osigurati čovjeku da se može roditi, postojati i djelovati kao jedinstveno i neponovljivo biće, onda mu to osigurava Bog. Po Njemu i pred Njim čovjek je uvijek jedinstven i neponovljiv; čovjek je uvijek netko od vječnosti naumljen od vječnosti izabran – netko pozvan i prozvan vlastitim imenom. Upravo kao onaj prvi čovjek Adam – i kao novi Adam koji se rodio od Djevice Marije u betlehemske špilji: „Nazvat će ga Isus" (Lk 1,31).

Nebo se sa zemljom poljubilo

Kad se nebo zaželjelo čovjeka, kad je svemoguća Božja Riječ obukla tijelo čovjeka, kako da i sami ne postanemo željni čovjeka. Kad se Bog sagnuo nad ljudima, kako da se mi ne sagnemo nad malenima, kako da primimo dijete, kako da ne pohodimo same? Neće „izginuti" božićna radost ni u mom srcu, ako promatrajući „Božje otajstvo u podrtoj štalici" uzmem Isusove oči i uši, usta, ruke i osmjeh. Tada ću se moći radovati, jer će i za mene svaki čovjek biti „jedinstven i neponovljiv, naumljen i izabran - netko prozvan vlastitim imenom!" Ovoga Božića pozdravimo Isusovim pozdravom i pogledom bar one, koji će s nama sjediti za blagdanskim stolom.

St. BERETIĆ

m a t e r i c e

KAKO SU LIJEPE I DRAGE SVE MAJKE

(Razmišljanje na MATERICE – Dan majki)

Hvaljen Isus - čestitam Vam materice! - Tim pozdravom odvijeka sva djeca bunjevačkih Hrvata pozdravljaju svoje majke na treću nedjelju Došašća.

Onaj tko je "Materice" stavio na treću nedjelju Došašća sigurno to nije napravio slučajno. Ta je nedjelja odvijeka zvana nedjeljom radosti, a žena postaje majkom po radosnom događaju rođenja djeteta i zato su Materice radosni dan susreta s majkom...

Kako su lijepe i drage sve majke koje pod svojim srcem, u svojoj utrobi nose plod ljubavi muža i žene. Nije bilo bez Duha Božjega kad je naš narod za takve žene govorio da su u blagoslovljenom stanju. Da, lijepa je i blagoslovljena trudna žena - blažena je među ženama - jer ona je majka, - nositeljica života.

"Kako su lijepe i drage sve majke s maleni čedom u naručju svom – ova ljepota je izraz dobrote - u srcu majke je ljubav i dom".

"Kako su lijepo to majčino lice kada kraj djeteta bdije svu noć - njemu se predaje čitavim bićem - da, to je majčine ljubavi znak".

Kako slu lijepe i drage sve majke kada svom djetetu sklapaju ruke na molitvu i kada ih za ručicu vode u crkvu da im u jaslicama prstom pokažu malog Isusa.

Kako su lijepe i drage sve majke koje ne mogu zaspiti dok im se djeca, koji su momci i djevojke, ne vrate iz grada...

Kako su lijepe i drage sve majke kada sa suzama u očima pričaju da su im djeca zaboravila Boga i Crkvu i povelu se za zlim društvom.

Kako su lijepe i drage sve majke - udovice, koje s puno ljubavi podižu na noge svoju djecu i zamjenjuju njihovog pokojnog oca, marljivo radeći da bi im osigurale kruh svagdašnji i ljepšu budućnost.

Kako su lijepe i drage sve majke dok češljaju svoje svijede vlasi i pričaju svojim unucima o prošlim vremenima kada je bilo više stida, više poštivanja i ljubavi i kada su naše lijepe crkve bile pune vjernika i kako su rado rađale djecu...

Kako su lijepe i drage sve majke - naše bake, sa krunicom u ruci, dok leže bolesne i nepokretne u krevetima, prebirući zrnca krunice, moleći Gospu za svoju djecu i unuke - da budu dobri, da se vole, da budu vjerni Kristu i Crkvi, i da ih Gospa očuva od svakoga zla...

Kako su tužni rastanci s milim i dragim majkama - kad ih Gospodin pozove k sebi i kad im grobnih humak sakrije to drago i milo majčinsko lice. – Kako ih često tada sanjamo i kako često i potajno za njima plačemo i kako smo često na njihovu grobu. Nitko nam ne može iz sjećanja izbrisati dragi majčin lik i milinu njezine ljubavi. Zato je draga nama vjericima pomisao da ćemo im jednog dana, kad

Gospodin pokuca i na vrata našega srca, poći ponovno u zagrljaj i zato, valjda, mnogi umiru s riježju "mama" na usnama i zato, kako je kod nas običaj, kad nam netko poznat umre, pozdravljamo po njemu i svoju mamu ...

Postoji u evanđelju jedan lijep prizor. Ljudi iz svih krajeva i staleža dolaze k Ivanu Kristitelju s pitanjem: "Što nam je činiti" (da bismo se spasili)? Koja je naša uloga u svijetu? A Ivan je svima napose odgovarao i za svaki stalež izricao posebnu poruku. Dok sam čitao taj odlomak, došla mi je misao: a što bi Ivan poručio majkama, danas, na njihov dan?!

I mislim da neću pogriješiti ako kao odgovor majkama na pitanje: "Što nam je činiti?" - pročitam riječi našega pokojnog misionara o. Ante Gabrića, koji je nedavno umro u Indiji na glasu svetosti, a koje je on izgovorio u subotičkoj katedrali 15. listopada 1984. godine:

On je tada kroz suze govorio: "Drugi strašan grijeh našega naroda. Eto, izumiremo, izumiremo! Majčinstvo kao da je nekakvo prokletstvo. Djeca kao da su prokleta. – Majke drage, budite nam majke! Nemojte nam biti mrtve grobnice, tamne grobnice. Budite nam kolijevke života, nade i radosti. Spasite nam Vi Crkvu našu, domovinu dragu - narod naš..."! Tako o. Ante.

Majke, drage, dakle - budite nam majke. One koje još mogu radati neka budu nositeljice života. Gospodin će ih nagraditi, jer u svakom djetetu Isusa primaju, kao da Isusu daruju život...

Ivan Krstitelj bi danas poručio svim majkama i mladim i starima: "Radujte se. Ponavljam radujte se!", jer ime na Vaša zapisana su na nebesima. U svakom djetetu primile ste Isusu i Crkvi i čovječanstvu darovali nove članove...

A svim majkama koje su zabrinute kako će podnijeti trudnoću i muke rađanja, kako će osigurati svojoj djeci pristojan život u ovo vrijeme ekonomske krize i visoke inflacije, koje su zabrinute za sudbinu svoje djeca koja skrenuše s pravoga puta ili koje su zabrinute zbog bilo kojeg razloga, sv. Ivan Krstitelj bi im poručio: "Ne bojte se. Gospodin je blizu!" – Isus je blizu svim majkama u svim teškim trenucima. Potrebno je samo uzdati se u Njega, u Njegovu moć i Njegovu dobrotu. Zato ne trebaju biti zabrinuti ni za što, nego "u svemu, molitvom i prošnjom, sa zahvaljivanjem očitovati svoje molbe Bogu" i Gospodin će im dati svoj mir. On će riješiti Vaše brige i probleme i Vi ćete se moći radovati uvijek i u svemu! Treba u to vjerovati!

Marija - Majka nad majkama, koja je svojom vjerom promijenila tok povijesti čovječanstva, neka Vam izmoli milost da i Vi možete tako vjerovati i tako ljubiti, da sve što činite znate obući u ruho svoje nježne majčinske ljubavi na sreću svog muža i svoje djece i na korist Crkvi i društvu u kojem živite!

Andrija Anišić

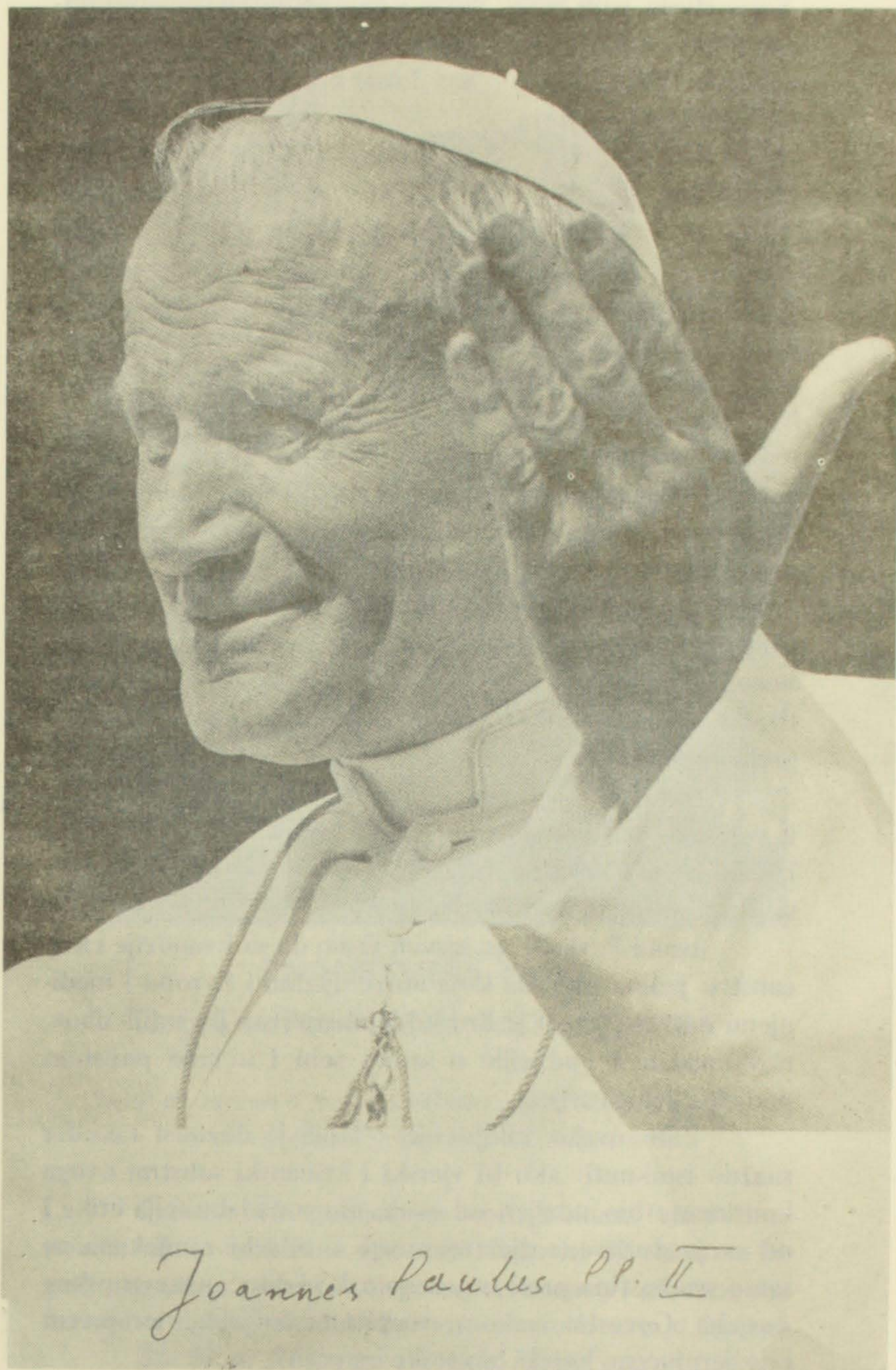
DESET GODINA

S PAPOM IVANOM PAVLOM II.

DOSTOJANSTVO ŽENE

Od posljednjeg broja našega Lista naš papa Ivan Pavao II. opet je postavio jedan apsolutni rekord u povijesti papinstva, jer je prvi papa, kako netko duhovito reče "poslije Evandelja, prvi puta tako lijepo progovorio o ženi". Papino apostolsko pismo "Dostojanstvo žene" datirano 15. kolovoza 1988. godine, danom završetka Marijine godine, kao najsavršenije i najuzvišenije žene u povijesnici ljudskog roda, a objavljeno je u Vatikanu 30. rujna, i imalo je neočekivano pozitivni odjek, ne samo u katoličkim i vjemičkim krugovima, nego i u krugovima najekstremnijih pobornika tzv. "ženskog pitanja".

Ovo je svojevrsni dokumenat uopće u povijesti pisanja papinskih dokumenata. To je biblijsko - teološka meditacija o dostojanstvu žene. Nadahnuta sa dva lika Žene koje izranjaju na početku i na svršetku biblijske objave. Žena kao znak Božjeg obećanja i Danica - navještaj početka boljega svijeta u kojemu će "Bog biti sa nama", pa do one apokaliptičke vizije žene koja se javlja kao navještaj ponovnog Kristovog dolaska i definitivne pobjede Božjega Kraljevstva.

A sva povijest čovječanstva, a osobito povijest spasenja usredotočuje se u liku jedne konkretne žene - osobe Marije iz Nazareta, koja u sebi ostvaruje ženstvo u svojoj punini predanog djevičanstva i služećeg majčinstva.

I od tada Marija postaje nenadmašivi ideal ženstvenosti za svaku dobronamjernu ženu, a osobito vjernicu. Iz ovog lika i iz Isusovih riječi i stavova izvodi Papa svoju nauku o ženi.

Ovo apostolsko pismo, kao malo koji papinski dokument imao je veliki publicitet u Crkvi i svijetu i to veoma pozitivni, iako Papa nije ni za dlaku odstupio od tradicionalnog shvaćanja i stava Crkve gledom na vruću temu "svećeništva žena". To stalno podrijavaju neki krugovi u Crkvi, kojima je to, čini se, zadatak, samo ne znam od koga povjeren, da stalno "zagrijavaju" koji puta do užarenosti neke teme u Crkvi, kako bi svrnuli pažnju crkvene javnosti od stvarnih problema i zadataka. No, i ti nisu mogli odoliti sili Papine poruke!

Hvala papi Ivanu Pavlu i na ovom dragocjenom dokumentu – tako o ženi može pisati samo onaj koji je sav posvećen (Totus Tuus – Sav Tvoj) onoj najidealnijoj Ženi svih vremena i prostora.

PUT U SRCE EVROPE

Jedna od sržnih tema pontifikata Ivana Pavla II. je ujedinjena Evropa, za koju se on zalaže svim svojim bićem i svim silama i ugledom, kao Glava sveopće Crkve. No, iako se u svojim govorima ovoga puta obraćao već postojećim strukturama danas, još samo formalno, ujedinjene Evrope, koja će za tri godine biti stvarnost u ekonomskom, društvenom i političkom smislu u njezinom sadanjem centru, u Evropskom parlamentu u Strasbourgu.

Ali, njegova misao leti na Istok i Jug Evrope. Bez ovih dijelova Evropa nije kompletna. Zato je svojedobno uz Benedikta dodao Evropi Ćirila i Metoda iz Soluna za suzaštitnike, kako bi duhovno već prisjednio i slavenski Istok i grčki Jug.

Ovoj već ujedinjenoj Evropi papa neprestano doziva u svijest da je Evropa, sva njezina prošlost i veličina izrasla iz biblijskih i kršćanskih korijena, a napose njezina visoka svijest o veličini i dostojanstvu čovjeka.

Ivanu Pavlu II. je sasvim jasno da su Evandjelje i kršćanstvo jedina ona sila koja može ujediniti Evropu i ujedinjenu održati, jer su je druge ideologije, sve do naših dana, razkomadale i podijelile u samoj sebi i učinile počelom podjele cijeloga svijeta.

Zato ovako zaključuje: "Moja je dužnost također snažno istaknuti: ako bi vjerski i kršćanski substrat ovoga kontinenta bio udaljen od svoje uloge nadahnitelja etike i od svoje društvene djelotvornosti – bila bi zanijekana ne samo sva baština prošlosti, nego čak i budućnost evropskog čovjeka. Govorim svakom evropskom čovjeku, vjerujućem i nevjerujućem, koji bi bio teško oštećen".

Iako je ovaj posjet bio Francuskoj, tema ujedinjene Evrope stalno je bila Papi na usnama. To je za njega stvarnost i vizija ljepša, ljudskija i kršćanskiha - ovoga dijela svijeta i Crkve u njemu.

DESET GODINA PAPINSKOG SLUŽENJA PAPE "IZ DALEKE ZEMLJE"

Teško je pokupiti što je sve pohvalno rečeno o deset godina papinskog služenja ovog Pape "iz daleke zemlje Poljske". Sve više zamiru kritički tonovi onih čije je pero, a još više srce kritički raspoloženo prema svemu što dolazi iz Vatikana, a osobito odkada je tamo ovaj slavenski papa. Govori se još o pastoralnom "centralizmu", a ne toliko administrativnom, jer je ovaj Papa pokazao kako i najstrože crkvene strukture i postupci mogu "imati srce". Zar to nije pokazao slučaj "Lefevre"? A za taj pastoralni "centralizam" mu od

srca hvala, jer još mnoge Crkve moraju naučiti raditi timski, raditi smišljeno i organizirano. Kada u tom dorastemo, neće trebati ni toga.

Vjera na starom kontinentu pomalo doživljava svoju obnovu, kako u Zapadnoj, tako i u Istočnoj Evropi. Nad svim tim Papino srce brižno i s ljubavlju bdije, hrabri i potiče. Evropa stari, a Papa joj doziva u svijest da će, bez kršćanske obnove obitelji, izumrijeti. U Evropi se probudio val živog interesa za obiteljsku problematiku. Samo u posljednja dva mjeseca bili su znanstveni skupovi i kongresi sa tisućama sudionika u Luxemburgu, Beču, Rimu, Splitu, Zagrebu, Đakovu.

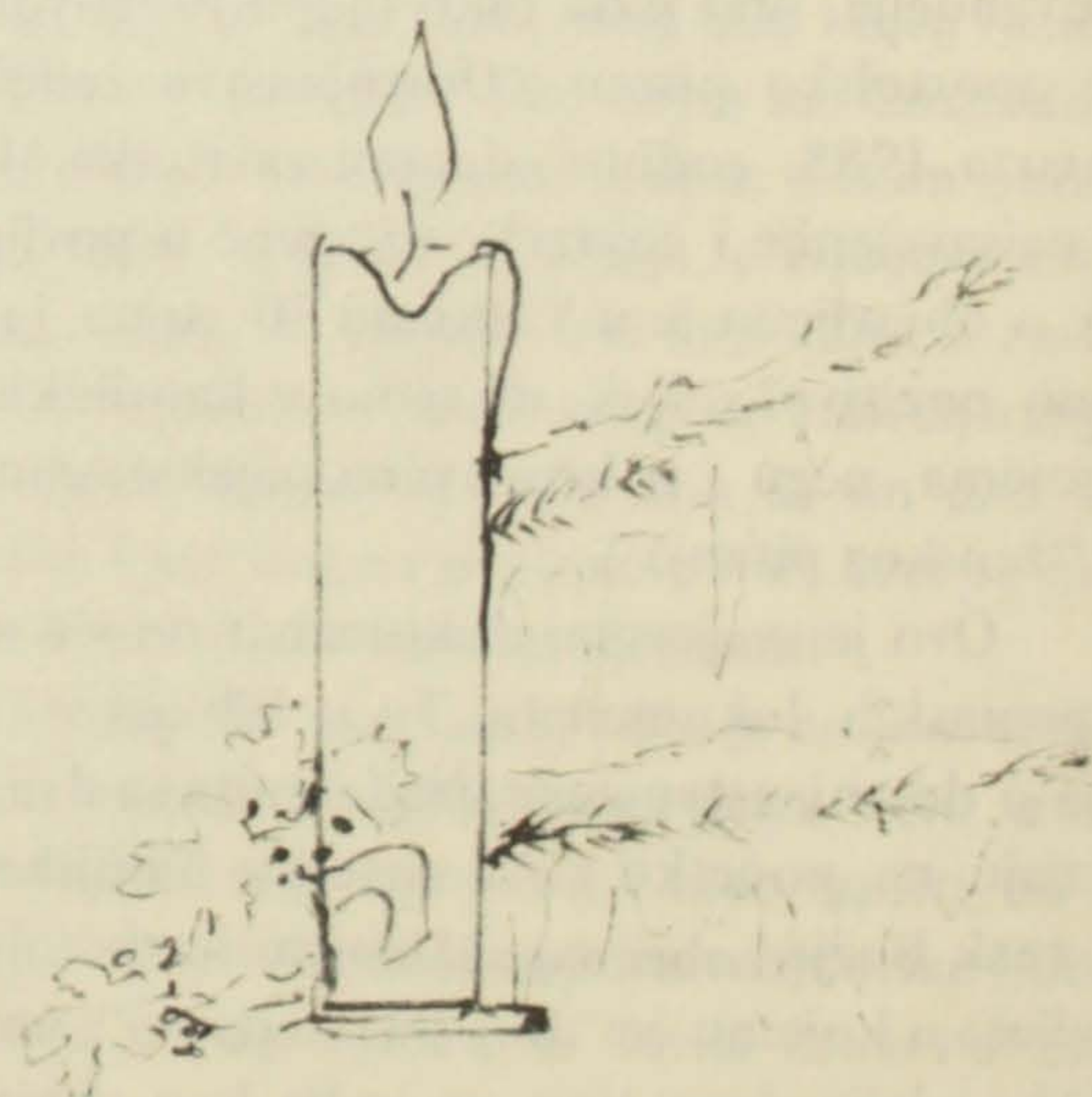
Broj i kvalitet svećeničkih, redovničkih i crkvenih zvanja u stalnom je porastu. Ekumenski dijalog se nastavlja, unatoč nemalim poteškoćama.

Papa je ovih dana čestitao 90. rodendan i tridesetu obljetnicu izbora za patrijarha g. Germanu, patrijarhu pećkom i srpskom.

Misijska djelatnost, osnažena novim smjericama Koncila o poštivanju kulture pojedinih naroda i o inkulturaciji Evandjelja u stalnom je usponu. Dijalog sa velikim religijama svijeta nastavlja se, ne samo gledom na nove i nove nuncijature koje se otvaraju i u zemljama sa muslimanskom ili drugom vjerskom većinom, nego i u direktnom susretu predstavnika tih naroda sa Crkvom, bili preko samog sv. Oca ili drugih ljudi iz Crkve.

Dijalog sa svijetom kulture, jedna od karakterističnih nota ovoga pontifikata, ulazi u sve dublje i dublje faze na svim nivoima Crkve. Obrana prava ljudi i naroda obilježja su Papina dijaloga sa suvremenim svijetom. A kada mu je sve to bilo rečeno, on ponizno, po savjetu Isusovu govori: "Sluga sam nekoristan!" Baš zato jer to priznaje, papa Ivan Pavao II. je sluga najkorisniji za ovaj povijesni trenutak Crkve i čovječanstva. Stoga, hvala Nebu što nam ga je dalo!

L I K

ZNANSTVENI SKUP

O BISKUPU IVANU ANTUNOVIĆU

povodom 100. obljetnice njegove smrti

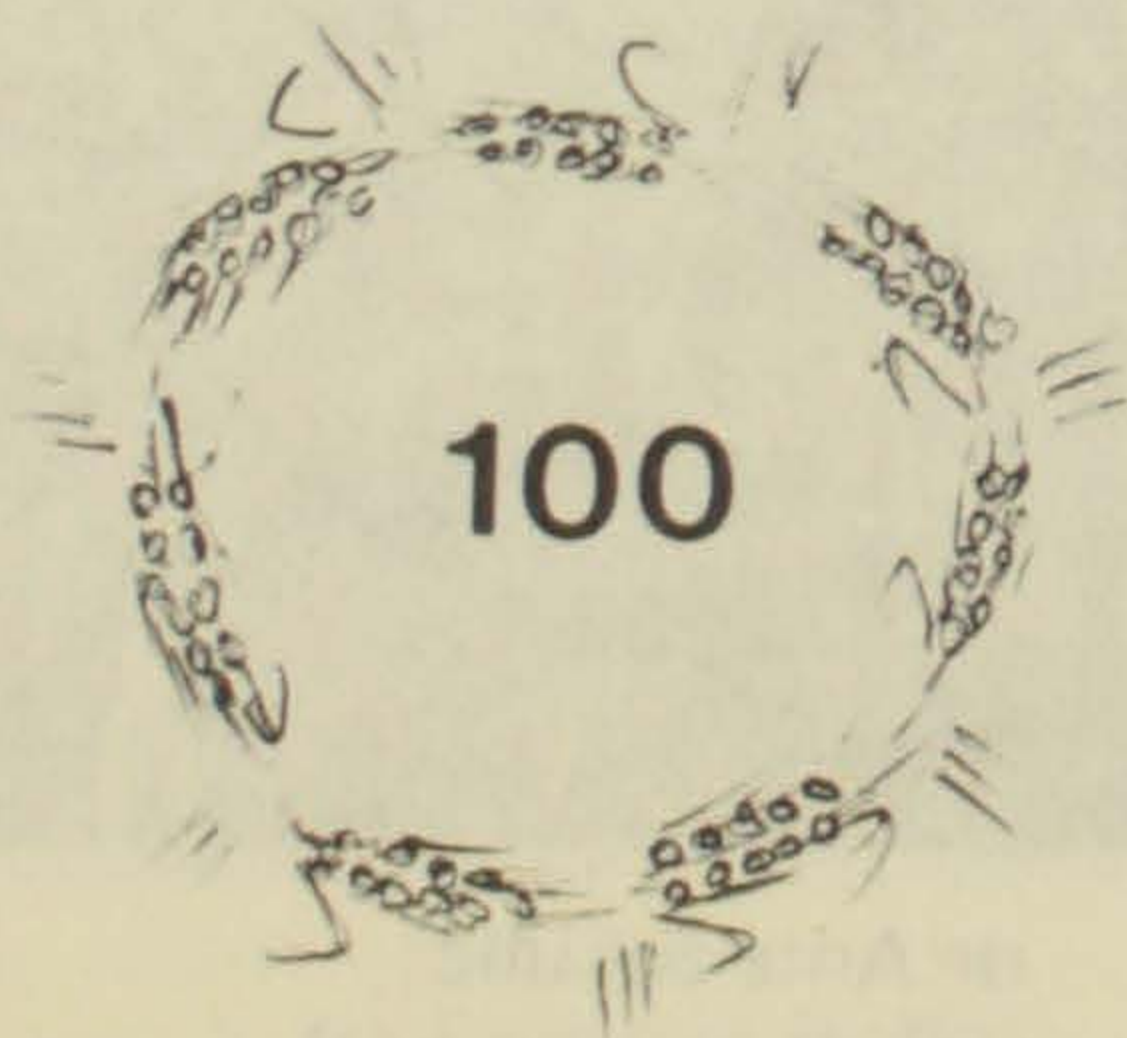
RASPORED PREDAVANJA

18. XI. 1988. u 16 sati

1. Đuro Vidmarović:
– Preporod bunjevačko - šokačkih Hrvata kao problem hrvatske historiografije
2. Ivan Sabatkai:
– Životni put Ivana Antunovića
3. Ivica Prčić:
– Ivan Antunović u svom vremenu
4. dr Ante Sekulić:
– Povijesna istraživanja Ivana Antunovića
5. o. Emanuel Hoško:
– Suradnja I. Antunovića i fra Euzebija Fermendžina

19. Xi. 1988. u 16 sati

1. o. Ante Stantić:
– Dogmatsko - moralno učenje I. Antunovića
2. Lazar I. Krmpotić:
– I. Antunović, preteča ekumenizma u našim prostorima
3. Andrija Anišić:
– I. Antunović, pokretač privih naših novina
4. Franjo Ivanković:
– Tumačenje bunjevačkih narodnih običaja u knjizi "Slavjan" I. Antunovića

ZNANSTVENI SKUP O BISKUPU IVANU ANTUNOVIĆU

*Skup je održan u petak i subotu (18. i 19. XI. 1988.)
u subotičkom sjemeništu "Paulinum"*

Povodom 100. obljetnice smrti biskupa Ivana Antunovića bila je naša želja upoznati i izbaviti od zaborava barem najvažnija područja njegovog svestranog i plodnog djelovanja u duhovnom i kulturnom životu Hrvata u Bačkoj.

Da bi se to barem donekle moglo ostvariti, grupa entuzijasta, okupljenih u Organizacionom odboru, priredila je ovaj Znanstveni skup, okupivši nekoliko predavača koji su obradili i objasnili pojedina područja rada biskupa Ivana Antunovića.

Zbog ograničenog vremena nije obrađeno sve što je bilo potrebno radi potpunosti. To je zadatak novih istraživača.

Prvi dan, na početku Znanstvenog skupa, predsjednik Organizacionog odbora, Lazar Ivan Krmpotić pozdravio je goste i sve prisutne, a zatim je održao uvodno predavanje "Poruka Ivana Antunovića našem vremenu". (To predavanje objavljujemo u cjelini na kraju ovog prikaza).

U svom predavanju predavač nam je pokazao kako su mnoge ideje I. Antunovića danas suvremene i aktualne premda nas dijeli više od 100. godina.

Narodni preporod bunjevačko - šokačkih Hrvata u Bačkoj i rad I. Antunovića odvijali su se u određenim društvenim i političkim prilikama, pa je to izazvalo pažnju mnogih znanstvenika u hrvatskoj, srpskoj i mađarskoj historiografiji.

prof. Đuro Vidmarović

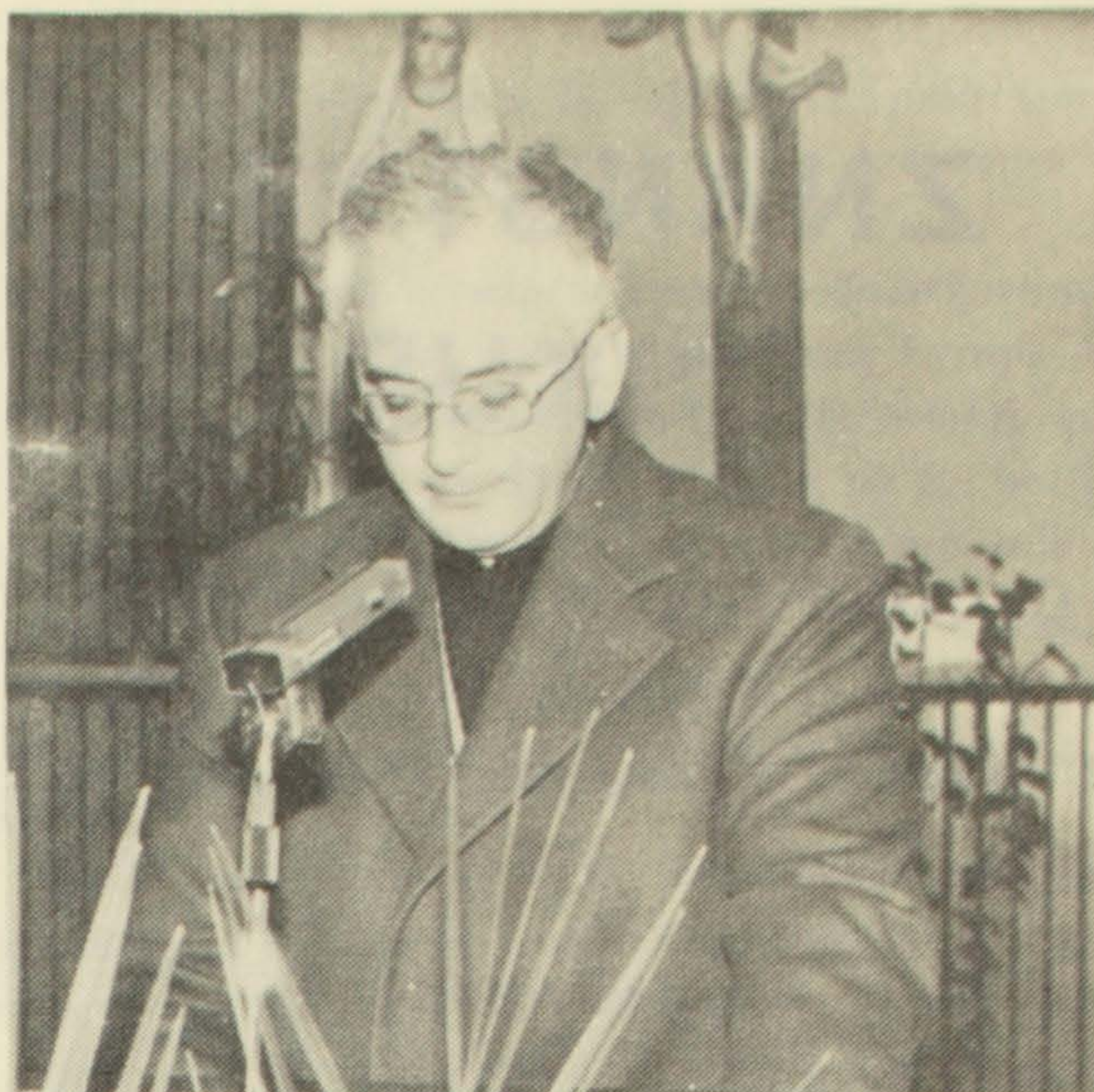
Za ovaj Znanstveni skup Đuro Vidmarović, profesor iz Zagreba, obradio je i objasnio kako se sve to odrazilo u hrvatskoj historiografiji i kakvo je tumačenje pojedinih naših znanstvenika.

Ivan Sabatkai, župnik u Bačkom Monoštoru, prikazao je glavne životne momente I. Antunovića, koji se rodio 19. lipnja 1815. godine u Kumbaji, nedaleko od Bačkog Aljmaša (danas u Mađarskoj). Osnovnu školu pohađao je u Aljmašu od 1821. do 1825. god. Gimnaziju je učio u Subotici, Pečuhu i Segedinu. Bogosloviju je završio u Kaloči, gdje je zaređen za svećenika 1838. god. Nakon kratke kapelanske službe u Čantaviru kraj Subotice vršio je razne dužnosti u Kaloči, a 1842. god. imenovan je župnikom u Bačkom Aljmašu, gdje je ostao do 1859. god. i opet je otišao u Kaloču. Vršio je razne dužnosti kao crkveni dostojanstvenik, a 1876. god. postao je naslovni biskup bosonski (prema gradu u Arabiji).

U to vrijeme razvio je svestranu djelatnost i ostajemo zadivljeni nad njegovom upornošću u radu, gdje ga je vodila ljubav prema svom narodu.

Ivica Prčić

Ivan Sabatkai

Njegov rad je prekinula bolest i smrt 13. siječnja 1888. godine u Kaloči, gdje je i sahranjen, ali danas mu je grob nepoznat.

Da bismo mogli razumjeti ideje i nastojanja I. Antunovića, moramo upoznati politička i društvena zbivanja u njegovo vrijeme, jer je 19. vijek buran u svom brzom razvoju na svim područjima života. Osim toga, treba upoznati velike ličnosti toga doba s kojima je I. Antunović surađivao.

To vrijeme, u kojem je živio i radio I. Antunović, objasnio je u svom predavanju Ivica Prčić, župnik u Maloj Bosni.

I. Antunović je često isticao važnost poznavanja povijesti u buđenju i čuvanju narodne svijesti. Na jednom mjestu on kaže:

"Evo uzroka zašto svaki narod mora nastojati da se upozna sa svojom prošlošću, da uzmogne iz nje crpiti kripiti za budućnost".

"Ako hoćete, dakle, da utamanite koji narod, zabašurite, sakrijte mu prošlost, pa ste kinezke bedeme stavili

dr Ante Sekulić

pred njegovu budućnost”

“Koji, dakle, hoće živiti kao osoba, kao obitelj, taj neka znade, da mu je tlo života onaj narod u kom se je začeo, rodio i odgojio”. (I. Antunović: “Razprava...”, Beč, 1882. str. 3 - 4.)

Da u tome pomogne svome narodu, on je odlučio napisati povijest Bunjevaca i Šokaca u Bačkoj. Tako je nastalo jedno od najpoznatijih djela I. Antunovića: “Razprava o podunavskih i potisanskih Bunjevcih i Šokcih u pogledu narodnom, vjerskom, umnom, građanskom i gospodarskom” (Beč, 1882., 180. str.)

Kako je ta knjiga nastala i što je sve I. Antunović morao učiniti da je napiše, objasnio je u svom predavanju dr Ante Sekulić iz Zagreba.

I. Antunović surađivao je s mnogim poznatim ličnostima svoga vremena. Osobito treba istaći korisnu suradnju s učenim franjevcem fra Euzebijem Fermendžinom, koji je tada bio u samostanu u Baji. On je I. Antunoviću mnogo pomogao savjetima i podacima u pisanju toga povijesnog djela.

O toj plodnoj suradnji dva velika čovjeka obavijestio nas je u svom predavanju dr fra Emanuel Hoško, gvardijan u franjevačkom samostanu na Trsatu.

Vjerske i moralne pouke I. Antunović najviše je obuhvatio u svoja dva djela: “Bog s čovjekom na zemlji...” (Vac 1879. VI + 774 str.) i molitvenik “Čovik s Bogom u svojih molba i prošnja” (Kaloča, 1884., VI + 889 str.)

Iako I. Antunović u ovim svojim knjigama iznosi dogmatski i moralni nauk Katoličke crkve, on tim temama pristupa praktički i pastoralno. On svojim čitaocima želi približiti i prilagoditi kršćanski nauk i moral.

Ovaj vid Antunovićevog rada pregledno je prikazao u svom predavanju o. Ante Stantić, karmelićanin iz Zagreba.

Nama je svima poznato da je biskup I. Antunović, uz dakovačkog biskupa Josipa Jurja Strossmayera i mnoge druge naše velikane, u burnom 19. vijeku od srca želio poli-

tičko i vjersko približavanje Južnih Slavena i Slavena uopće. O tim svojim idejama I. Antunović je dao brojna svjedočanstva i zato ga možemo smatrati pretečom suvremenog gibanja u svijetu među svim Crkvama, koje je dobilo svoj najpotpuniji oblik u ekumenizmu, u međusobnom razumijevanju i poštivanju. I. Antunović nije znao za naš izraz “ekumenizam”, ali njegove ideje i rad utirali su mu put.

Prikaz tih Antunovićevih ideja dao je u svom predavanju Lazar Ivan Krmpotić, župnik u Bačkoj Palanci i tako nam je još više približio rad našeg velikog preporoditelja i prosvjetitelja.

I. Antunović stekao je povijesnu zaslugu kao pokretač prvih naših novina među Bunjevcima i Šokcima u Bačkoj, jer je uvidio veliku ulogu pisane riječi u širenju prosvjetiteljskih i rodoljubnih ideja. Za pokretanje novina on se temeljito pripremio. Da obavijesti širu javnost o svojim planovima, objavio je 15. kolovoza i 15. prosinca 1869. godine proglose i pozvao je na pretplatu za novine. To su danas vrlo važni dokumenti, gdje možemo upoznati Antunovićeve ideje i političko stanje našeg naroda u to vrijeme.

Antunovićeve “Bunjevačke i šokačke novine” pojavile su se 19. očujka 1870. god. u Kaloči kao nedjeljni od stranaka nezavisni list na 4 stranice malog četvrtinskog formata. Novine su imale i književni dodatak. Od trećeg broja to je “Nadometak”, a kasnije “Bunjevačka i šokačka vila”.

“B. i š. novine” izlazile su do kraja 1872. god. i 26. prosinca objavljen je posljednji broj i novine su prestale izlaziti, a “Bunjevačka i šokačka vila” nastavila je izlaziti dvotjedno četvrtkom pod uredništvom I. Antunovića. Sa 5. brojem od 13. očujka 1875. god. “B. i š. vila” prestala je izlaziti.

Od broja 6. od 10. studena 1875. god. “B. i š. vilu” uređuje Blaž Modrošić, suradnik I. Antunovića, a tiskana je u Baji. U kolovoza 1876. god. objavljen je posljednji, 16. broj “B. i š. vile”.

fra Emanuel Hoško

o. Ante Stantić

Ovaj povijesni Antunovićev podvig opisao je svom predavanju Andrija Anišić, prefekt u subotičkom sjemeništu "Paulinum".

A. Antunović je u svom pastoralnom radu stalno nastojao da dođe do međusobnog prožimanja narodnih običaja i vjerskih blagdana. Da bi narod razumio značenje pojedinih narodnih običaja i njihovu povezanost s vjerskim blagdanom, on je objasnio pojedine bunjevačke narodne običaje u svojoj knjizi "Slavjan na svetih dnevih ili blagdanih crkvenih" (Kaloča, 1875., str. 135).

Kako je I. Antunović objasnio povezanost narodnih običaja i blagdana, prikazao je u svom predavanju Franjo Ivanković, kapelan u Novom Sadu.

Iz ovog kratkog prikaza možemo lako uočiti kako je bila raznovrsna i svestrana djelatnost biskupa Ivana Antunovića.

Ovaj Znanstveni skup nam je pomogao da steknemo nova znanja o našem velikom učitelju. Bilo je veliko duševno zadovoljstvo kretati se kroz taj široki svijet velikih ideja koje ni poslije 100 godina nisu izgubile svoju vrijednost, aktualnost i ljepotu. Sva održana predavanja su mali dio velikog spomenika našem zaslužnom narodnom preporoditelju i prosvjetitelju, koji je svojim ustrajnim radom udario čvrste temelje našeg duhovnog i kulturnog napretka.

Dok smo sve to slušali, namećala se stalna misao o povijesnim i neprolaznim zaslugama biskupa I. Antunovića.

Tako je tokom "Antunovićeve godine" dano dostojno priznanje za sve ono što je on učinio za naše opće dobro. Ostajemo zadivljeni kako je on za tako kratko vrijeme mogao toliko mnogo učiniti i zadužiti svoj narod za sva vremena.

Ljepoti ovog Znanstvenog skupa, na koji nas je okupila ljubav i poštovanje prema I. Antunoviću, mnogo su doprinijele i glazbene točke.

ZAKLJUČAK

Ovaj Znanstveni skup održan je kao posljednja priredba u nizu manifestacija u kojima smo proslavili naše jubileje, sjećajući se naše prošlosti i naših velikana koji su stvarali našu povijest.

Poslije svih tih lijepih svečanosti nameće se pitanje: Što dalje? – Kao prvo i najvažnije nameće se zadatak da sadašnja generacija učini sve da sačuva i prenese na mladi naraštaj sve naše kulturne i duhovne vrijednosti. Neka svaki to učini prema svom položaju i mogućnosti.

Ako mlada generacija ne bude odgojena u duhu narodnih vrijednosti, izgubit će se u moru indiferentizma i apatičnosti. Svi znamo što to znači.

Naša generacija je sa radošću proslavila ove velike jubileje, ali mora sve učiniti da ima tko proslaviti i slijedeće slavne obljetnice.

Treba o tome malo razmisliti i donijeti ozbiljne odluke.

Prvog dana Znanstveni skup je otvoren nastupom katedralnog zbora "Albe Vidaković" koji je otpjevao "Himnu radosti" L. van Beethovena.

Na kraju skupa prvoga dana zbor je pjevao poznate bunjevačke pjesme: "Podvikuje bunjevačka vila", "Kad zavisira tamburica jasna", "Kolo igra, tamburica svira".

Pjevanju zbora pridružili su se prisutni pa su tako svi bili ujedinjeni u sreći i zadovoljstvu zbog ovog lijepog susreta koji nas je sve obogatio i obradovao.

Drugoga dana na završetku Znanstvenog skupa izveden je bogat glazbeni program.

Katedralni zbor je ponovo otpjevao "Himnu radosti". Zatim je zbor mladih pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić izveo vrlo lijepi program. Pjevali su pjesme: Lajčo Perušić – Nela Skenderović: "Zemljo moja" (zbor mladih); o. Ivo Peran: "Sve slavi Boga" (zbor mladih uz pratnju tamburica); Pjesma pape Ivana Pavla II. "KRist na žalu" (solo sopran Krešimir Jegić i zbor mladih); s. Fides Vidaković – s. Imakulata Malinka: "KRist, naše bogatstvo" (zbor mladih); Narodna pisma "Čuj, Bunjevče" (na flauti Marina Pečarić i zbor mladih); Zvonko Bogdan: "Bunjevačko prelo" (zbor mladih uz tamburice – tamburice su svirali: Ljerka, Davor, Dunja i Nikola).

Na kraju, zbor mladih i svi prisutni oduševljeno su otpjevali poznate pjesme "Fala" i "Kolo igra, tamburica svira".

Tako je ovaj skup poslije znanstvenih predavanja završen oduševljenim pjevanjem. Na taj način izraženo je opće zadovoljstvo zbog svega lijepoga i korisnoga što smo tih dana svi zajedno doživjeli.

Zato svi oni, koji su na bilo koji način pomogli uspjehu ovog Znanstvenog skupa, zaslužuju veliko priznanje i zahvalnost, jer smo doživjeli trenutke koje ćemo dugo pamtit i zbog svog duhovnog bogatstva.

Bela Gabrić

RELJEF IVANA ANTUNOVIĆA

– u subotičkoj katedrali - bazilici –

Znanstveni skup o Ivanu Antunoviću završen je otkrivanjem njegovog reljefa. Ta lijepa i slikovita svečanost bila je u subotičkoj katedrali - bazilici u nedjelju (20. XI. 1988.), navečer u 18 sati. Reljef je otkriven pred slike sv. Ivana Nepomuka, koja je nekada bila na pokrajnom oltaru što ga je I. Antunović darovao ovoj crkvi.

Biskup Matija Zvekanović u pratnji više svećenika došao je do reljefa, koji je čuvala počasna straža - dva mladića i dvije djevojke u novijoj svečanoj bunjevačkoj nošnji.

Izveden je lijep duhovni program. Uz čitanje iz sv. Pisma (iz knjige Sirahove) i molitvu vjernika katedralni zbor je otpjevao pjesme: "Isuse, kralju neba i zemlje" (G. F. Händel), "Molitva" (L. van Beethoven). Mladić je recitirao prigodnu pjesmu Tone Kujundžić "Našem velikanu". Andrija Anišić pročitao je "Poruku Ivana Antunovića" (koju ovdje objavljujemo).

Dok se zbor pjevao "Aleluja, aleluja" (G. F. Händel), i dok su odzvanjali oduševljeni glasovi zbora, u tom svečanom trenutku biskup M. Zvekanović otkrio je reljef našeg velikog preporoditelja i prosvjetitelja.

Reljef je rad akademskog kipara Neste Orčića, koji je rođen u Subotici, a sada živi i radi u Zagrebu.

Reljef je izlio u bronzi Marinko Bošnjak iz Iloka. On je već izlio nekoliko plaketa (sv. Ivan Kapistranski, Radosna Gospa, itd.)

Sa žalošću i odgovornošću moramo reći da je ovo prvi spomenik I. Antunoviću za proteklih 100 godina od smrti.

Zato je ovaj reljef u subotičkoj katedrali izraz naše zahvalnosti za ovu njegovu veliku ljubav i sav nesebičan rad za sreću i dobro svoga naroda, koji je uvijek nosio u svom rodoljubnom srcu.

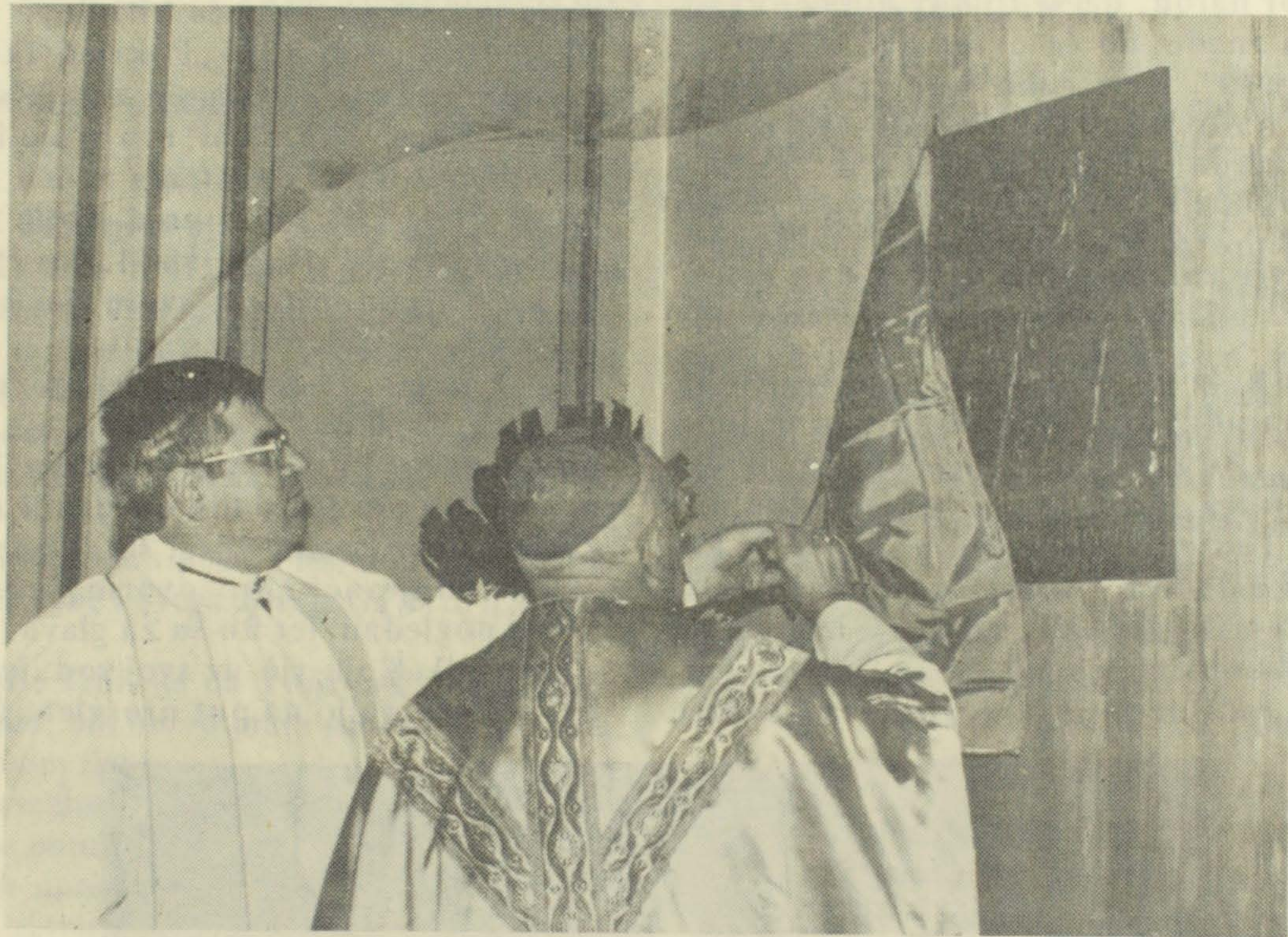
Uz to, ovaj reljef je obećanje svih sadašnjih i budućih generacija da će čuvati i njegovati velike ideje našega učitelja biskupa Ivana Antunovića.

Poslije ove svečanosti bila je sv. Misa zadušnica za I. Antunovića, a prikazao ju je biskup M. Zvekanović u koncelecijaciji. Prigodnu propovijed župnika Stjepana Beretića ovdje donosimo. Katedralni zbor je pjevao Troglasnu misu Albe Vidakovića.

Na kraju sv. Mise predsjednik Organizacionog odbora Lazar Ivan Krmpotić obratio se s nekoliko topli riječi biskupu I. Antunoviću koji je sada prisutan među nama u liku ovog reljefa.

Tako su završeni ovi dani koji su bili posvećeni uspomeni našeg velikog pregaoca u mnogim područjima duhovnog i kulturnog života naroda.

Bela Gabrić

Biskup M. Zvekanović otkriva reljef I. Antunovića

PORUKA BISKUPA IVANA ANTUNOVIĆA RODU SVOM

(pročitana u subotičkoj katedrali prilikom otkrivanja reljefa, 20. studenog 1988. godine).

“Mili, dragi i nikad nezaboravljeni Rode! U svojoj duši i srcu Tebe vazda nosećeg, od Tebe nikad ni u danu ni u noći neodieljene, već u Tebe vazda kano u najmilije zrcalo gledajućeg, za Tobom vazda tužećeg i s Tobom se vazda jedino radujućeg” (Bog s čovikom – uvod).

Evo me danas i od danas i u ovom materijalnom liku uprisutnjena, tu u subotičkoj katedrali pokraj slike sv. Ivana Nepomuka. Taj lik neka vas sjeća na onu moju trajnu duhovnu prisutnost u Kristu, kojom sam i ovih proteklih sto godina nad va-

ma bdio, za vas se molio i pred licem Svevišnjega za vas se zauzimao. Od sada će ta moja prisutnost biti intenzivnija i jača, a nadam se i vaša povezanost sa mnom u Isusu Kristu našem Gospodinu. Zato mi dozvolite da vam danas, uputim nekoliko riječi.

Veseli me da ste još živi, unatoč sve manjem broju djece po vašim kućama, da još niste posve klonuli usprkos nemalih poteškoća koje vas pritišću sa svih strana i da se, ovih posljednjih godina sjećate značajnih datuma i obljetnica iz naše crkveno-narodne prošlosti. Svojedobno sam govorio:

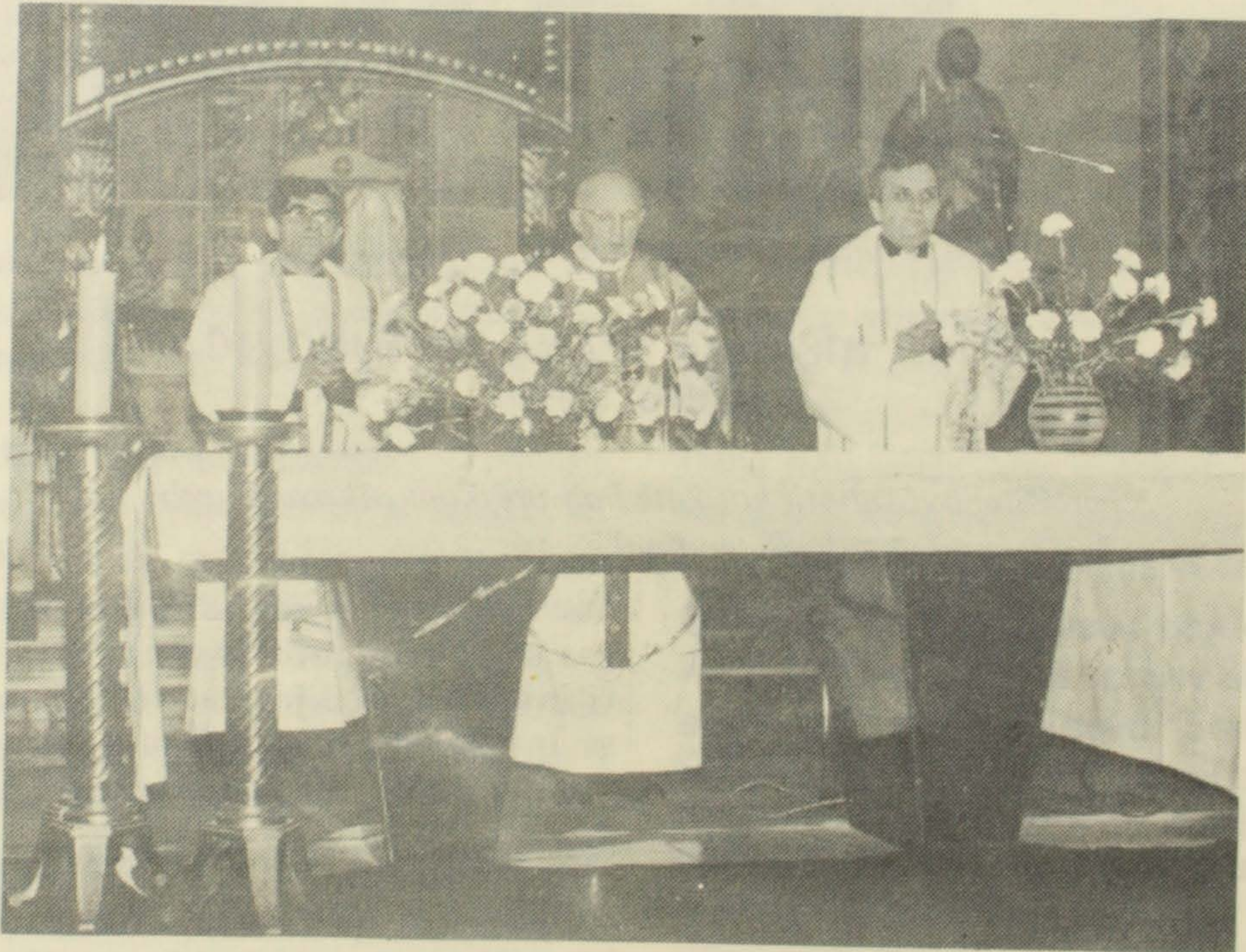
„Svaki narod mora nastojati, da se upozna sa svojom prošlošću, pa da uzmogne iz nje crpiti kriposti za budućnost. On mora spoznati svojih predjaha mane i viditi kakove su ih poradi njih stizale muke, da umije tako upraviti svoju budućnost, da se ovimi ukloniti mogne. On se mora potanko upoznati sa svimi njihovim vrlinama, da ugleda onu čast, koja im je poradi ovih u dio pala, da si ovijem ojača i osnaži sve svoje duševne i tvarne sile, te postane vridnim i dostojnim članom čovičanstva i steče ugled pred svakim drugim narodom. Ako hoćete dakle da utamanite koji narod, zabašurite, sakrijte mu prošlost, pa ste kineske bedeme stavili pred njegovu budućnost. E, pa što je naravno cilom narodu, to je prirodno obitelji i osobi. Istrgnite ovu iz obitelji, onu iz naroda, zasjekli ste mu žilu životnu. Jedno će vrime kunjat, pa će na skoro uvenut i osušiti se. Neka zna dakle svaki gospodujući narod, da ako milom ili silom ukalamnjuje druge narodnosti u svoj narod, da se njihov u njegov pretvori život; neka znade, da će ovim svoj oslabiti, a onoga sasvim ugušiti. Koji dakle hoće i želi živiti, kao osoba, kao obitelj, taj neka znade, da mu je tlo života onaj narod, u kom se je začeo, rodio i odgojio.” (Razprava str. 3-4). Zato nastavite, o rodi moji, proučavati prošlost svoju. Štujte svoje velikahe, učite se njihovim vrlinama, a izbjegavajte njihove nedostatke.

Druga stvar koja mi je silno na srcu uvijek bila, jest vjersko-narodna prosvjeta. Sam sam se silno mučio, izdajući „Bunjevačko-šokačke novine” i „Vilu” i ostale knjige i brošure. Vi danas, vidim niste daleko otišli. Taj jedini list, „Bačko klasje” i kalendar „Subotička danica”, koju osnova moj vrijedni učenik pop Paju Kujundžić, jedina su izdanja na našem materinjskom hrvatskom jeziku, a i ona jedva žive, dijelom radi nesloge, a dijelom radi velike

vjerske i narodne mlakosti i nehaja. A ja u njima vidim velike mogućnosti, jer vam danas i vrijeme i prilike u Crkvi i svijetu silno idu na ruku. Moje misli, koje sam svojedobno morao na silu propagirati o zasadivanju Evandjelja u život i kulturu naroda i ulaženje kulture u Crkvu, danas su to najslužbeniji stavovi CRKve, II. Vatikanskog koncila i napose pape Ivana Pavla II. Narod je pak umoran od lažnih učenja i obećanja.

Jedna me pak stvar, o rodi moji, silno boli, da danas, u nekad žuđenom slavenskom jedinstvu, jezik svoj gubite i stidite ga se, a ja sam svojedobno pisao: „Tko ne ljubi, ne govori, ne piše jezikom svoga otca i matere, kažite mi šta mu je ostalo da ih ljubi? Ta, jezikom se izdaju ljubke misli: jezikom se radaju na sviet dražesni osjećaji, jezikom se izražava volja. Ako ste, sini i kćeri, pogazili jezik otca i matere svoje, pogazili ste otca i mater samu. A takvima je rečeno da neće biti duga života na zemlji” (Odmetnik, str. 85). „Pokrieli tko tuđim jezikom svoju narodnost, onda sin zataja svog otca i osrami mater svoju. . . Zatajal’ tko svoje ime, onda očituje da u njemu časti i poštenja nema, ili da nije vriedan da se njime kiti, kojeg pred svojih sunarodnicah djedovi proslavili” (Vila, 1874., str. 93). Čuvajte, dakle, jezik i samobitnost svoju, jer bez toga je čovjek bez svoje biti, bez svog života.

A vama braćo svećenici, govorim isto ono što napisah daleke 1874. godine u „Vili”: „Bilo je i dosad učeni Bunjavaca svećenika i svietovnjaka. Al’ od ovih su mu jedni bili okrutniji zlotvori, nego oni zakleti neprijatelji, drugi su se od nje stidili, a treći ako su bunjevački progovorili, prije su oko sebe bojazno pogledali, jer bo su za glavu, za pojas, za ledja strahovali. Koju rič uz svoj rod, jedan kamen odvaljat, što se izvalio na put prosviete Bunjavaca i Šoka-

Svecana sv. Misa zadušnica

(vlč. Stjepan Beretić, biskup M. Zvekanović, vlč. Lazar I. Krmpotić)

ca, to ni za živog Boga nisu smili. Dokle je Bunjevac i Šokac ti je stojo, ko diete što ima mater, al' ova se srami poljubiti ga, ima otca, al' ovaj se stidi nazvat ga svojim imenom (str. 41).

Budite svjesni da je u vašim rukama uvelike sudbina Crkve i našeg naroda u Bačkoj: zatajite li, teški Vas sud Boga i povijesti čeka. Srcem Vas svojim potičem, svim srcem ljubite narod svoj i svim se silama njemu u Kristu darujte, jer velika vas slava čeka!

Brojnije potomstvo radajte i kršćanski ih odgajajte. Školujte ih, ali ih učite da prije dobro Crkve i naroda traže, a istom potom svoje vlastito, jer vlastita se sreća porada onda kada se čovjek drugom daruje. To je bit Isusove poruke za život čovjeka, obitelji i naroda.

Živite sa svim narodima u miru i u bratskoj slozi gradite bolji i jedinstveniji svijet. Doprinosite na oltar zajedništva onu svetu baštinu ćirilometodsku: na koju papa Ivan Pavao II. upozorava postavljajući svetu Braću Ćirila i Metoda za zaštitnike Evrope. No pri tom, dok živite sa svima „u ljubavi i bratskoj slozi, da ostanemo svaki doduše, svaki pri onom, što nam je sveto i milo, što nam je od vikovah duši i srcu prirastlo” (Razprava, str. 180).

U gradnji tog jedinstvenog i boljeg svijeta sačuvajte svoju samobitnost – budite ono što jeste i ne zaboravite da ćete to postići samo po vjeri i suživotu sa Isusom Kristom, u krilu jedne svete katoličke, apostolske i rimske Crkve, na slavu Oca, na čast Sina Gospodina našega Isusa Krista, u Duhu Svetom, u zajedništvu sa presvetom Djevicom Marijom, našom najvjernijom Odvjetnicom, od sada pa do vječnosti!

ZAHVALNO SLOVO BISKUPU IVANU ANTUNOVIĆU

(na kraju svečanost u subotičkoj katedrali, 20. studenoga 1988).

Voljeni Oče i duhovna glavo naroda našega ovdje u Bačkoj, biskupe IVANE ANTUNOVIĆU! Evo nas danas pred Tobom. S nama je Tvoj brončani lik, djelo sina bunjevačke nane, Neste Orčića, akademskog kipara zagrebačkog. Tvoj lik je kraj slike Tvog svetog zaštitnika, sv. Ivana Nepomuka. Tu sliku si davno poklonio župnoj crkvi sv. Terezije u Subotici, koja je danas katedrala – bazilika Tvoje i naše Bačke.

Mi danas zahvaljujemo Bogu, Presvetom Trojstvu da nam Te je dao. Bez Tebe i Tvoga djela jedva da bi nas danas još ovdje bilo.

Zahvaljujemo i Tebi, jer da Tvoje misli, pera, truda, muka i suza nije bilo, bili bismo prava siročad u vjerskom, narodnom i kulturnom životu.

Ovim Znanstvenim skupom i proslavama željeli smo Tvoj lik, a još više poruku oteti zubu vremena i zaborava. Željeli smo Te više uprisutniti u našem svakidašnjem životu. Zato jučer na završetku Znanstvenog skupa, na prijedlog vlč. Franje Vujkovića, svi prisutni su odlučili osnovati „FOND IVANA ANTUNOVIĆA” za potrebe izdavačke djelatnosti na hrvatskom jeziku ovdje u Bačkoj. Osnivanje toga fonda sada svečano proglašujem.

S Božjom i Tvojom pomoći želimo objaviti u jednom zborniku sve ono što smo o Tebi i o Tvom djelu rekli i napisali da to bude polazna točka istraživanja Tvoga djela i naše kulturne baštine uopće.

Organizacioni odbor, koji bi trebao prerasti u Vijeće za kulturu, danas se stavlja pod Tvoju osobitu zaštitu i želi Tebe uprisutniti u našem javnom, crkvenom, narodnom i kulturnom životu.

Tako će Tvoje ime, Tvoje misli i riječi češće odzvanjati ovim prostorima, a Tvoje časno i sveto djelo postat će nadahnuće mladim pokoljenjima našeg naroda.

I još mnogo, mnogo planova imamo pod Tvojim okriljem. Ti to čitaš u srcima našim. Sve to stavi u Srce onoga kome si služio, a koji je i Tebe nadahnjivao, da se poput Njega „žrtvuješ za svoj narod”.

Eto, Ivane naš, to je ono što ti danas želimo reći uz ovu hladnu brončanu ploču ovdje u katedrali, kada to ne možemo učiniti na Tvom grobu, kojeg je nemila ruka uništila. Stavljamo pred Tebe sve naše želje sa vjerom da si prisutan tu s nama u Kristovom otajstvenom Tijelu. Po Tvojim rukama stavljamo sebe i sav život i budućnost našu u ruke „najvjernije hrvatske Odvjetnice” koju ovdje častimo u likovima Radosne Gospe Bačke, Crne Gospe Subotičke, pa one na Bunariću, Doroslovu, Monoštoru, Hajošu i Judu. Po njoj stavljamo sve nas u ruke Krista Kralja – Kralja svega svijeta, ali Kralja naših srdaca i Kralja Crkve u našem narodu za ljepše sutra i za vječni naš spas.

Subotica, 20 studenog 1988.
na svetkovinu Krista Kralja

Lazar Ivan Krmpotić,
predsjednik
Organizacionog odbora

MOLITVA PRED JASLICAMA

Pred Jaslicama Tebi, Novorođeni,
prostrla sam svoju bijedu
i cijeli svoj život ubavi;
molila Te da me prihvatiš,
vodiš i učiš svakog trenutka
kako se živi za „Vječnu Ljubav”.

Uči me, da ljubim blize i daleke;
Crne, žute i bijele ljude
u njihovoj sreći i boli.

Pomozi da osjetimo radost življenja
i sreću što si se rodio za nas,
zato što smo TU i TVOJI
i što nas „Vječna Ljubav” voli.

V I A

ANTUNOVIĆEVA GODINA

R. MADŽARSKA

STOPAMA BISKUPA IVANA ANTUNOVIĆA

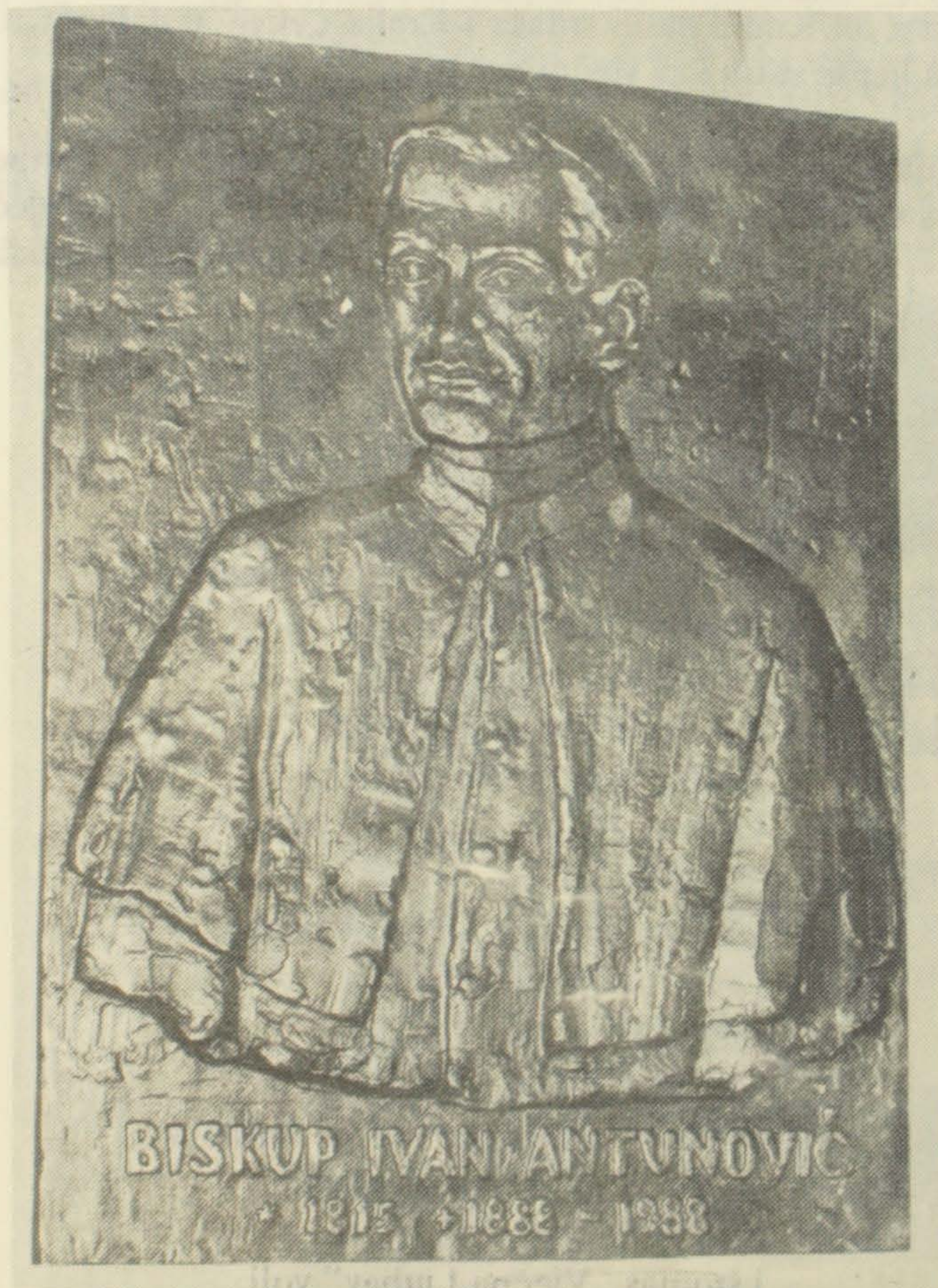
Jednog toplog ljetnjeg jutra ove godine krenuli smo u Madžarsku i to stopama našega velikana, biskupa I. Antunovića. Cilj nam je bio obići ona najvažnija mjesta, koja čuvaju svetu uspomenu na biskupa, u kojima je on najviše boravio za zemaljskog života, a i groblje u kojem je bio sahranjen.

Obično se navodi da je Antunović rođen u Kunbaji. To u stvari i nije Kunbaja, nego jedan salaš između Aljmaša i Kunbaje, a službeno je pripadao u kunbajski atar. Taj salaš više ne postoji, ali po svjedočanstvu vlč. Tome Bukvića, u vrijeme kad je on u ovim stranama bio kapelan, salaš je još postojao.

BAČALJMAŠ

I. Antunović je bio 18 godina župnik u Aljmašu, pa nam je ovaj grad bio i prva postaja na našem putovanju. Željeli smo svojim očima vidjeti onaj krajolik, koji je i I. Antunović nosio u svojim očima i koracati onim stazama kojima je on 18 godina hodao

Nakon Rakoczijeve bune 1711. god. Aljmaš naseljavaju Bunjevci. Ima 77 obitelji, a 7 poreskih obveznika. Po popisu stanovništva god. 1900. u 1604 aljmaška doma stanuje 9291 žitelj. Glede materinskog jezika stanje je bilo ovako: 5292 Madžara, 4673 Nijemca i 1177 Bunjevaca. Pošto su

Reljef I. Antunovića u subotičkoj katedrali

Bunjevci u stalnom opadanju, u Antunovićevo vrijeme ih je sigurno bilo više. Prema najnovijim statističkim podacima, broj duša u Aljmašu iznosi 8642. Od ukupnog stanovništva Bunjevci tvore 18 - 20 %, Nijemci 8 -10 %, a ostali su Madžari.

Danas u Aljmašu su na svim javnim zgradama i trgovinama trojezični natpisi, pa ipak se naša riječ ne čuje na ulici. U školi 92 učenika uči bunjevački. Prošle godine je u aljmaškom spomen-parku podignuta bista pjesnika Ante Evetovića Miroljuba (To je kopija biste koju je izradio kipar Ivan Meštrović i nalazi se u subotičkom Gradskom muzeju).

Kazu da i danas Aljmaš u vjerskom pogledu spada u najbolje župe Kaločke nadbiskupije. Skloni smo povjerovati, da je i naš biskup I. Antunović puno uradio na promicanju vjerskog života i da se te posljedice osjećaju i danas. Crkva je smještena u velikom i njegovanom parku. Pred njom je i spomenik poginulim ratnicima iz prvog svjetskog rata. Tu je ispisano dosta čistih bunjevačkih prezimena: Antunović, Evetović i dr.

Već se spolja može uočiti da je crkva u redu: fasada, oluci, staze. Po tome možemo suditi da i današnji vjernici Aljmaša vole svoju crkvu i rado žrtvuju za nju. Crkva je i iznutra lijepa, čista, sa svim potrebnim inventarom. Čitamo u Antunovićevom životopisu, da je u crkvi svakoj naciji odredio njeno mjesto, da ne bi bilo nepravde i nereda. Na propovjedaonici je svake nedjelje bila izmetnuta povećta tabla s natpisom čija je nedjelja i kojim će jezikom biti propovijed. Kad je bila bunjevačka nedjelja pisalo je: pridika racki. Seoski knez Andrija Jagić došao je da prosvjeduje kod župnika da ne piše „racki” nego „bunjevački”. Antunović je tako postupio, ali se pravdao da riječ „racki” nije pogrdna, pošto dolazi od starosjedilaca Tračana: Traci – Raci.

KALOČA

Ostavljamo Aljmaš, na čijem izlazu je velika i lijepa Kalvarija, koju je također dao podići I. Antunović. Vozimo u Čavolj, rodno mjesto biskupove majke, Mande Petrić. Tu je župnik Jozef Knief, Nijemac, ali veliki prijatelj Bunjevaca. Odmah se ponudio da će nam biti vodič na daljnjem putu.

Do Kaloče moramo proći kroz dva naša hrvatska mjesta. To su Dušnok i Baćin, koji su još sredinom XVII st. naseljeni DAlmatincima. Govore starim hrvatskim jezikom, pa i u crkvi imaju svoj jezični red. Župnici se hvale njihovom vjerskom revnošću.

Parkiramo na ulazu u kaločko groblje. Želja nam je posjetiti Antunovićev grob. Još za vrijeme rata grob je postojao i mi smo ga kao bogoslovi posjećivali. Čuli smo da sada groba nema. U to smo se brzo i sami uvjerali. Kraj kapele, gdje je u jednostavnoj raci I. Antunović počivao kraj svoje majke, sada je groblje sovjetskih vojnika i zaslužnih građana grada Kaloče. Pitamo grobljanske radnike, da li znaju gdje je premješten takav i takav grob. Ljubazni su i pokazuju neke grobove, ali vidimo da ni jedan nije Antunovićev. Pomalo razočarani i žalosni, pomolili smo se za njegovu dušu. Odlazimo s osjećajem gorčine i protesta što je grob našega velikana tako brzo uništen.

Ulazimo u nadbiskupski dvor. Ovo je građevina dostojna toga imena. Ogromno zdanje na nekoliko katova, u obliku slova „U“, sa bezbrojnim hodnicima i sobama. A sve je to puno slika i kipova. Najavljujemo se za posjet 86-godišnjem nadbiskupu u mirovini dr. Ijjas-Iković Josipu, našem Bunjevcu rodom iz Baje. Nakon poduzetog čekanja uvode nas u njegove prostorije. Pred nama je starac, narušenog zdravlja, djelomično šlogiran, ali se još može s njim razgovarati. Kad smo se predstavili, radostan je i briše suze. Dobro govori naš jezik – bunjevački. Htjeli smo čuti njegovo mišljenje da li je Antunović bio posvećeni biskup. Naime, njega je za biskupa imenovao Beč, a Rim ga samo potvrdio. Zanima nas, da li je dijelio sakramente pridržane samo biskupima? U vatikanskim arhivima nema nikakvih podataka o I. Antunoviću, pa ni o njegovoj posveti, a i u Kaloči kao da su ti izvori nedostupni. Stari nadbiskup tvrdi da je I. Antunović bio posvećeni biskup. Dobili smo dojam da baš nije u ovo sto-posto siguran.

Spolja razgledamo Antunovićevu kuriju. To je jednokatnica nasuprot katedrali. U njoj je sada dom za stare svećenike. Bude se uspomene. Sa jednog prozora kurije Antunovićeva majka je pratila pogledom i molitvom svoga Ivu kad je odlazio u katedralu. Tu je biskup I. Antunović držao kuhinju u kojoj su se hranili siromašni daci. Tu je pisao svoje knjige i novine.

Razgledamo i kaločku katedralu. Odkako je preuređena, ostavlja veličanstven dojam. Restauracija novog oltara i čistoća upravo poziva na molitvu.

HAJOŠ

Ostavljamo Kaloču. Ne znamo šta da joj kažemo: „Zbogom“ ili „do viđenja!“ Tražimo putokaz za Hajoš. U Hajoškoj crkvi štuje se čuvena Gospa Hajoška. To je Gospin kip kojega su Nijemci, prilikom svoga doseljenja u Hajoš, donijeli sa sobom iz stare postojbine. Ne samo Nijemci, nego i Bunjevci i Mađari veoma su štovali ovaj Gospin lik. Nije čudo što se i I. Antunović u teškoj bolesti zavjetovao Gospi. Nakon ozdravljenja, u znak zahvalnosti, po pisanju nećaka Ivana Evetovića, šalje Gospi skupocjeno ruvo i zlatni opatski lančić.

Željeli smo vidjeti Gospu i Antunovićeve darove. Župnik nas ljubezno dočekuje i izlazi našim željama u susret. U lijepo uređenoj crkvi na glavnom oltaru je milosni Gospin lik. Razumljivo, skupocjenog ruva više nema, dotrajalo je. Župnik nam pokazuje zlatni lanac, za koji on misli da je to taj Antunovićev.

Vraćamo se kući puni utisaka. Ponosni smo na ovog najvećeg sina bunjevačkog roda. Ožalošćeni smo što se uspomena na ova mjesta, gdje je živio, radio i umro, naš I. Antunović, tako zaboravlja, da nigdje ni jednim znakom nije zabilježena.

ANTUN GABRIĆ
Tavankut

BOŽIĆ

BUNJEVAČKI NARODNI OBIČAJI

U svojoj knjizi „SLAVJAN“, biskup Antunović opisuje bunjevačke božićne običaje od prije 150 godina.

Ah, gdi je ono veselje, koje mi je na Badnji dan zavladalo svim srcem? To ne bih zaminio ni s blagom jednog carstva.

Koli nebrojeno puta zapitasmu mamu, kad će već jednom svanuti Badnji dan i koliko puta ćemo još leći i ustati. Čudna li je narav dobre i ljubežljive matere. Ono je živo vriilo ljubavi, čiju strpljivost nije moguće iscrpsti. Naša prosta dičija pitanja nisu je nigda ljutila, ni uznemiravala. Dapače, ona je razgovor sve dalje nastavljala i sad med, sad suhe šljive i orahe spominjala, te nam radost Badnjeg dana već unaprid uživati dala. Čudno je srce bunjevačkog dička, koje je po nabožnih roditelja s Bogom skopčano. Kolikogod puta se ponovi božićni blagdan, toliko puta se u njemu obnovi veselje Badnjeg dana. Nikad nam duljeg dana ne bijaše, nego što je Badnji dan. Nепrestance smo izgledali, kada li će sunce zaći, da nam roditelji slamu u sobu unijeti mogu. Na čast caru sve carevo blago, kad dočekamo što je srcu drago. Da mi je sada oćutiti onu radost u kojoj mi je srce plivalo, prigodom unašanja slame u sobu i valjanja po njoj. Ne bih je dao za sve one radosti, koje se u muževnoj dobi u svaćem traže, pa se ipak u pravom smislu potpuno ne nalaze.

Nije nas trebalo uspavkivati, niti nam se za postelju briniti, najsladi nam je bio san kojeg smo na slamici odspavali. Istina, mi ne mogosmo za onda jošter pravo shvatiti onu iz ustiju naših roditelja čuvenu pripovitku, da se je Isus na slamici rodio i na slamici ležao, ali je slika o porođenju Isusovu ipak u našem srcu ostavila takvu neizbrisivu bilugu, koja nam i danas prid očima stoji, te koju će samo hladan grob moći izbrisati.

Bunjevci znadu, da se u porođenom Isusu mora sve, što je na zemlji, na neki način priporoditi, pa zaoto od svaćeg što imadu, na Božić unesu u sobu. Pod stol metnu sina i slame, a na stol u jednu čašu ili drugu koju sličnu posudu: žito, ječam, zob i kukuruz pomišano. U to sve usade sviću, opletenu od tri voštance. Na stol dode još: zamedana rakija, med, orasi, jabuke, kuhane suhe šljive, trišnje i kruške, nekoliko češljeva bilog luka, a vrhu svega postavljen je božićnjak, kao kruna današnje večere.

Cio dan postivši, usta se najprije oslade medom u znak, da je zaboravljena sva gorčina svita koju radaju tuga i nevolja, te da se je Isus rodio da se po njemu sve osladi, za svakog otvori nebo, u kojem niko više neće gladovati, trpiti zimu ili vrućinu, a slatkost života neće mu pomutiti nikakva gorkost.

Prije svega užeže se trostruka svićica, a otac obitelji ili majka napije zdravicu svoj obitelji na slavu Bogu koji nam daje Isusa – te ga moli da sve, što je u obitelji, blagoslovi milošću ljubavi i obdari mirom i jedinstvom. Zatim se daje svakom iz te čaše napiti, a kada ova sve obredavši dođe natrag u ruku domaćice ili domaćina, ostatkom vina polije gore pomenutu svićicu da se utrne. Sada svi ukućani okom gledaju i paze na koju će se stranu okrenuti dim ugašene sviće, jer se u šali držalo, toga će one godine nemila i hladna smrt pokositi.

Kad sam ponešto odrastao, onda mi je majka kazala, da trostruka svića znači po Isusu na svih objavljeno Prisveto Trojstvo. Bili luk je slika istočnog grija. Kao što on svojim mirisom zakadi čitavo tilo, tako i istočni grih kalja dušu. Isus nas je svojim rošenjem iskupio od istočnog grija.

Uoči Badnjeg dana peku se božićni kolači, od kojih svaki član obitelji, pa i služinčad, dobiju po jedan, pa se čak i udatim ćerkama pošalje. Slatka uspomeno, koja mi prid oči dovadaš ono večer, kad sam s najvećom radošću gledao kako majka pripravlja božićnjak, a sestrice ga kitile, praveći od tista volare, konjušare, svinjare i sve domaće životinje. Taj božićnjak je resio bunjevački stol do malog Božića.

Željno smo iščekivali položaja, koji je kod sve rodbine imao glavnu ulogu. Sve što je dobro i ukusno, to su sve u njega kljukali. što je u riči umiljato s tim su ga razgovarali. On je priko svetkovine bio gospodar u kući, pa se izdovljavao ukusnim jilom i pićem.

Istina, da pobožnost na polnoćnici nije ni onda od velike hvale bila, jer su na nju i takvi dolazili, koji bi zaista na bilo koje drugo mjesto bolje pristali, nego u hram Gospodnji. Međutim, valja ipak priznati, da je polnoćka za bunjevački narod toli znamenite važnosti, da se on neće smutiti, ako je orguljaš od privelikog ushićenja ponikad i kolo zasvirao. Božić se kod našeg naroda toliko svetkuje da se nikakav rad ne obavlja, pa niti soba ne smete, ni košara ne čisti, jedino se kuha i živina nahrani.

Od rana jutra do podne čeljad se izminjuje u crkvi. Bunjevac ne bi ovaj dan rado proveo, a da tri sv. mise ne sluša, isto kao što ih i svećenik trokratno izvršuje.

Bunjevac hoće da s popom proslavi prisveto Trojstvo.

Klanja se Bogu ocu – koji je svog jedinorodenog Sina zrtvovao, Isusu – koji je sa svog božanskog pristolja s nebesa na zemlju sišao, čovjekom postao i nas smrću križa otkupio, i Duhu Svetomu – koji nas je po svetom krštenju novim, Isusovom krvlju opranim, duhom nadahnio.

Bunjevac sluša tri mise: u pol noći, da se označe one tmine u kojima se čovjek prije Mojsija potucao – u zoru, misu zornicu, da se označi svitanje koje je po starom zakonu po ljudstvo prispilo – i misa poldanjica da se označi ona svitlost koja je po svetom Evandelju obasjala čoviku dušu i srce.

Ovaj se dan nikuda ne ide, nego se u krugu obitelji svetkuje.

*Uz neznatne jezične i stilske preinake, za tisak pre-
redio: ANTUN GABRIĆ, župnik u Tavankutu.*

POZIV

FOND BISKUPA IVANA ANTUNOVIĆA

19. studenog 1988. godine na završetku Znanstvenog skupa o životu i radu biskupa Ivana Antunovića, na predlog Mons. Franje Vujkovića, katedralnog župnika u miru, osnovan je "FOND BISKUPA IVANA ANTUNOVIĆA" za izdavačku djelatnost na hrvatskom jeziku u Bačkoj.

Svaki dobronamjernik, koji želi poduprijeti ovu plemenitu akciju može svoj prilog ili osobno uručiti blagajniku Uredništva "Bačkog klasja":

g. ANDRIJI ANIŠIĆU

Trg žrtava fašizma 19

24000 SUBOTICA

ili na istu adresu poslati poštanskom uputnicom ili dar ostaviti na bilo kojem našem župnom uredu, uz napomenu da je to za Fond.

Hvala za razumijevanje i podršku, kako bi i na ovaj način oživjelo među nama evangelizacijsko i preporoditeljsko djelo našeg velikog biskupa Ivana Antunovića.

Uredništvo

B A Ć 300. OBLJETNICA

JUBILEJ FRANJEVAČKOG SAMOSTANA

Naselje Bač i tvrđava vjerojatno vode svoje porijeklo iz staroga vijeka, a govori se da ima tragova i od Rimljana. Srednjovjekovno naselje sa slavenskim stanovništvom nastavlja svoj život. Iz toga vremena vjerojatno potječe i ime: Bač.

U XI. vijeku osnovana je tvrđava pod vlašću Ugara.

U XIV vijeku tvrđava je prepravljena i proširena za vlade Karla Anžuskoga. Od toga vremena, naročito u XV. vijeku postao je Bač važno vojno, političko i crkveno sjedište.

God. 1456. poslije odbijanja Turaka od Beograda, u Bač je došao franjevac Ivan Kapistran, poznati borac protiv turskih osvajanja.

God. 1463. i 1499. održani su ovdje državni sabori zbog opasnosti od Turaka.

Od 1514. god. dižu seljaci bunu protiv vlastele.

Bač je pao u turske ruke 1529. god. i franjevačka crkva je pretvorena u džamiju. Turci su držali Bač 157 godina, a napustili su ga 1686. god.

Za vrijeme Rakocijevog ustanka bačka tvrđava je spaljena i oštećena 1704. god. Od toga doba napuštena je, a djelomično i rušena po ugovoru Karlovačkog mira 1699. god. između Turaka i Austrije.

Franjevački samostan je vrlo značajan spomenik u Baču. Osnove su mu položili Templari, pripadnici viteškog reda još 1169. god. Poslije ukidanja toga reda, 1312. god. samostan su preuzeli franjevci.

Poslije oslobođenja od Turaka, t. j. 1688. god. doselili su se u Bač franjevci i veća skupina izbjeglica iz Gradovrha kod Tuzle, noseći sa sobom sliku Radosne Gospe.

Za vrijeme Rakocijevog ustanka 1703. god. samostan je opustošen i franjevci su se sklonili u Vukovar. Vratili su se 1711. god. i od tada pa do danas kontinuitet prisutnosti franjevaca u Baču više nije prekidan. Tada je izvršena obnova crkve i samostana, koji je jedan od najvećih u našoj domovini.

Tokom vjekova bački franjevački samostan bio je duhovno i kulturno središte našega naroda u južnoj Bačkoj.

Zbog toga je svečano proslavljen jubilej franjevačkog samostana u Baču i tako dato dužno priznanje svim njegovim pregaocima tokom 300 godina.

U proslavi jubileja 300. obljetnice doseljenja u Bač franjevaca i puka iz Gradovrha kod Tuzle bilo je dvije priredbe: u subotu, 1. listopada (oktobra) 1988. god. održan je Znanstveni skup, a u nedjelju, 2. listopada, poslije podne u 15 sati bila je u dvorištu pored samostana svečana sv. Misa koju je predvodio kardinal Franjo Kuharić.

ZNANSTVENI SKUP U BAČU

1. listopada 1988. god. u blagovaoni drevnog franjevačkog samostana u Baču, sa početkom u 9 sati, održan je Znanstveni skup u povodu 300. obljetnice preseljenja franjevaca i puka iz Gradovrha pored Tuzle u Bač (1688 - 1988.).

Znanstveni skup je počeo pozdravom o. Rajka Gelemanovića, provincijala Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, i Lazara Ivana Krmptića, bačkog dekana i zupnika u Bapkoj Palanci.

Poslije toga je održano šest predavanja, koja možemo podijeliti u dvije grupe:

U prvoj grupi tri predavanja dala su sliku povijesnih zbivanja i franjevačko prisustvo u sjevero-istočnoj Bosni do seobe 1688. god.

U drugoj grupi su predavanja koja govore o povijesti redovničkih zajednica u Baču prije franjevaca i o franjevačkoj prisutnosti kroz 300 god.

Franjevački samostan u Baču

U prvoj grupi predavanja su: 1. Franjevačka prisutnost u sjevero - istočnoj Bosni (predavač dr Marko Karamatić, prof. na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu), 2. Gradovrški samostan do 1688. god. (predavač mag. fra Roko Špionjak, župnik Drijenča kod Tuzle), 3. Velike seobe iz sjevero - istočne Bosne u vrijeme Bečkih ratova, 1683 - 1699. god. (predavač dr Zvonimir Baotić, prof. na Visokoj teološkoj školi u Sarajevu).

U drugoj grupi su predavanja: 1. Redovništvo u Baču prije 1688. god. (predavač dr Lelja Dobronić, povjesničar iz Zagreba); 2. Franjevačka prisutnost u Baču kroz 300 godina (predavač dr fra Emanuel Hoško, profesor na Visokoj bogoslovnoj školi u Rijeci), 3. Doprinos bačkog franjevačkog samostana školstvu i kulturi Hrvata u Bačkoj (predavač dr prof. Ante Sekulić iz Zagreba).

Predavanja su bila iscrpna u svojoj naučnoj obradi i dala su slušaocima sliku tih burnih zbivanja u povijesti našega naroda koji je bio nošen olujnim udarcima tog teškog vremena.

U predavanjima je, uz ostalo, istaknuta povijesna uloga franjevačkog samostana u Baču tokom više stoljeća u kulturnom i duhovnom životu Hrvata u južnoj Bačkoj. Nametnulo se pitanje što i kako učiniti da se njegova uloga danas ponovo oživi, jer sada je u njemu samo jedan franjevac (gvardijan).

Poslije predavanja bila je diskusija u kojoj su dana neka dodatna objašnjenja i razjašnjena još neka pitanja.

Svaku pohvalu zaslužuju organizatori ovog skupa, a to su bački gardijan o. Josip Špehar i svećenici Bačkog dekanata na čelu sa dekanom Lazarom Ivanom Krmpotićem.

Na kraju je župnik u Vajski, vlč. Andrija Đaković pozvao sve goste na prijateljski ručak u novom župnom stanu.

Tako je završen taj dan, ispunjen mnogim nezaboravnim doživljajima i dojmovima.

Bela Gabrić

SUSRET S RADOSNOM GOSPOM U BAČU

U nedjelju, 2. listopada stari franjevački samostan u Baču bio je svjedok najveće svečanosti u svojoj dugoj povijesti.

U ranim popodnevnim satima sa svih strana dolazili su autobusi i osobni automobili prema samostanu i u dvorištu pored njega sleglo se veliko mnoštvo hodočasnika iz župa u južnoj Bačkoj (Vajska, Bodani, PLavna, Bač, Bačka Palanka). Također su došli hodočasnici iz okolice Sombora (Sonta, Bački Breg, Bački Monoštor). Bilo je hodočasnika iz sjeverne Bačke (Subotica, Đurđin, Tavankut). Njima se pridružila grupa vjernika iz Iloka i Šarengrada. Iz stare šokačke domovine došli su brojni gosti da pohode svoju braću u njihovoj novoj domovini, u Bačkoj. Došla su dva autobusa iz Tuzle i dva iz Šikara i Brežaka, jedan iz Drijenče. Osobito treba pohvalno istaći da je jedan autobus došao s hodočascima iz dalekog Novog Sarajeva.

Radosna Gospa Bačka

Točno u 15 sati krenula je procesija iz samostana prema velikom podiju sa oltarom u dvorištu. Iza križa ide velika grupa mladih u šokačkoj narodnoj nošnji. Njih slijedi grupa u bosanskoj narodnoj nošnji iz okolice Tuzle.

Počasno mjesto zauzima velika slika Radosne Gospe koju su franjevci prije 300 godina donijeli u Bač iz Gradovrha. Da je nose u procesiji pripala je čast mladiću i djevojci u šokačkoj narodnoj nošnji.

U procesiji je i kopija slike Radosne Gospe koja se poslije svečanosti 7. i 8. svibnja ove godine čuva u franjevačkom samostanu u Tuzli (Vidi "Bačko klasje", br. 47 - 48., 15. VII. 1988., str. 9 - 12).

U procesiji je velika grupa svećenika iz Bačke i gosti iz Iloka i Šarengrada, zatim dragi gosti svećenici i franjevci iz Bosne, a na čelu im je fra Jozo Bošnjaković, gardijan iz Tuzle.

U svečanoj procesiji je prvi biskup Crkve u Hrvata, kardinal Franjo Kuharić. Do njega je biskup domaćin Matija Zvekanović i vrhbosanski nadbiskup Marko Jozinović, provincijal Bosne Srebrene fra Luka Markešić, provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda fra Rajko Gemanović.

Dok je ova duga povorka išla prema oltaru, iz raspjevanih grla orila se poletna pjesma "Do nebesa nek se ori...".

Prije početka sv. Mise sve prisutne pozdravio je provincijal fra Rajko Gelemanović (Njegov govor donosimo u cijelosti na kraju ovog prikaza). Zatim su uručeni prigodni darovi kardinalu, nadbiskupu, biskupu i franjevačkim provincijalima.

Svečano euharistijsko slavlje predvodio je kardinal Franjo Kuharić u koncelebraciji.

Nad svima okupljenima osjeća se neko neizkazano oduševljenje koje izvire iz punine srca zbog sreće prisustvovanja ovom povijesnom momentu. Ova rijetka svečanost se odvijala pored starog samostana u sjeni starodrevnog zvonika.

Da bi se istakla povezanost sa starim krajevima, bosanski franjevac je otpjevao evanđelje starim bosanskim napjevom.

Prigodnu propovijed održao je kardinal Franjo Kuharić. Potaknut prisutnošću velikog broja vjernika otvorena srca, on je govorio nadahnuto i poletno, potičući sve na ljubav prema Majci Mariji, koja je bila vjerna suputnica i supatnica našeg naroda tokom svih nevolja u povijesti. Zato je ona i Majka nade u našoj budućnosti koju stavljamo pod njenu zaštitu.

Za vrijeme sv. Mise pučko pjevanja vodio je subotički katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić.

Na kraju sv. Mise sve prisutne pozdravio je fra Luka Markešić, provincijal Bosne Srebre. Izrazio je svoju sreću

što može pozdraviti hodočasnike u ime svih franjevaca iz onog kraja iz kojeg su prije 300 godina preci Šokaca krenuli u Bačku, tražeći novu domovinu i sigurnost.

Poslije sv. Mise biskup M. Zvekanović posvetio je biskupiju Prečistom Srcu Marijinu.

Gvardijan iz Tuzle, fra Jozo Bošnjaković saopćio je prisutnima da su donijeli spomen ploču za bački samostan sa ovim posvetnim tekstom: "*Gradovrško – Bačka Radosna Gospo, tijelom i dušom već proslavljena na nebu, svijetli putujućem Božjem narodu kao znak pouzdane nade i utjehe! Franjevci i vjernici Tuzle svojoj braći i sestrama iz Bača i okolice*".

Po završetku svečanosti predsjednik Organizacionog odbora Lazar Ivan Krmpotić pozdravio je sve prisutne i zahvalio svima koji su na bilo koji način pomogli u organiziranju i pripremi ove veličanstvene svečanosti. (Tu završnu riječ donosimo u cijelosti).

Već je pao jesenji sumrak kada su se vjernici razilazili, obogaćeni u duši milošću i potaknuti u svojoj duhovnoj obnovi. Nosili su u svom srcu nezaboravne i lijepe trenutke ove zajedničke molitve i zajedničke ljubavi.

Prema odredbi subotičkog biskupa M. Zvekanovića, Bač, uz ostala druga, postaje marijansko svetište Subotičke biskupije. Blagdan Radosne Gospe slavit će se druge nedjelje mjeseca srpnja.

Bela Gabrić

Crkveni dostojanstvenici idu prema oltaru

300. OBLJETNICA PRESELJENJA FRANJEVACA I PUKA IZ GRADOVRHA U BAČ (1688 – 1988.)

Pozdravna riječ o. Provincijala

Sudionike slavlja 2. listopada 1988. u Baču pozdravio je provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, fra Rajko Gelemanović.

Braćo i sestre u Kristu!
Dobro došli u Bač!

Sabrali smo se u ovom prostoru drevnog franjevačkog samostana u Baču, pod ponosnim osamstoljetnim tornjem crkve Uznesenja BDM – u spomen 300. obljetnice preseljenja franjevac i puka iz Gradovrha (Tuzla) u Bač.

Sin Božji – Gospodin naš Isus Krist – utjelovio se i ušao u povijest čovječanstva; ljudskoj povijesti je tako dao božanske značajke. On je svojim apostolima povjerio poslanje: „Podite po svem svijetu, propovijedajte Evanđelje svemu stvorenju... (Mk 16,15) ... i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga...” (Mt 28,19).

I narod Hrvata je povjerovao u Krista, njegovi sinovi i kćeri primiše krštenje, već ide 14. st. kako je postao kršćanski katolički, vjerno je živio tijekom povijesti svoju vjeru.

Bilo je teških vremena u kojima je bila ugrožena njihova ljudska i nacionalna sloboda te njihovo kršćansko opredjeljenje za Krista. Najteža su vremena bila ona pod Turcima kad se moglo ostati katolik samo uz cijenu mučeništva ili sramnim zatajenjem, a na životu samo ako se primi druga vjera, tj. islam. Zato su se hrvatski katolici dali više puta na seobu da spase „krist časni i slobodu zlatnu”.

Tako je bilo i u 17. st. u sjevernoj Bosni, u kraju oko današnje Tuzle. Nakon što je bilo pogubljeno više franjevac u samostanu BDM u Gradovrhu i u samostanu sv. Petra u Soli, a bili su oni jedini pastiri i vode naroda, odluka je pala 1688. da se presele u krajeve u kojima će moći živjeti ljudskije i kršćanskije. Franjevci iz Gradovrha i hrvatski katolički živalj iz okolice preseliše se u Bač i naseliše plodnu bačku ravnicu. I otada živeći na ovim bačkim prostorima sačuvali su tijekom tri posljednja stoljeća svoj nacionalni i katolički identitet.

Danas se sjećamo toga događaja u zahvalnost Bogu Stvoritelju i Spasitelju ljudi i naroda. Svjedoci da to nije bio promašaj jesu potomci ondašnjih doseljenika koji se rado danas nazivaju Šokcima. Svjedok je i ovaj drevni samostan i crkva Uznesenja BDM u kojem su živjeli i djelovali franjevci.

Upravo ovaj franjevački samostan u Baču bio je vjersko, kulturno i nacionalno središte doseljenih Hrvata Šokaca u Bačku. I zbog tih zasluga, jučer je na skromnom znanstvenom skupu istaknuto da treba poraditi na tome da se ovo drevno i slavno zdanje obnovi te osmisli kako kulturno tako i religiozno–pastoralno.

Zato nam je želja da ovaj naš zbor i slavlje stavimo pod zaštitu Majke Gospodinove koja se ovdje časti kao RADOSNA GOSPA. Neka njezin lik donešen iz Gradovrha – bude izložen prikladnijem čašćenju ovog vjernog naroda, neka ova crkva bude i svetište Radosne Gospe za sve Hrvate katolike u Bačkoj. Neka ona majčinski bdije nad ovim narodom, hrvatskim i katoličkim i nad njegovom budućnošću.

A sada želim pozdraviti u ime sve braće Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda – kojoj danas pripada bački samostan – sve sudionike ovog našeg slavlja.

– Na prvom mjestu pozdravljam predvoditelja ovog našeg slavlja dr. FRANJU kard. KUHARIĆA, nadbiskupa zagrebačkog i predsjednika BKJ. Vaša prisutnost, uzoriti

Djevojka i mladić iz Bača prinose dar kardinalu Fr. Kuhariću

Velika grupa u šokackoj narodnoj nošnji

gosp. Kardinale, znak je ljubavi i pastoralne brige prema ovom vjernom narodu. Neka ona doprinese novom vjerničkom elanu i svijesti da pripada zajedništvu Katoličke crkve u Hrvata.

– Pozdravljam nadbiskupa i metropolitu vrhbosanskoga dr. MARKA JOZINOVIĆA, koji je došao u pohode potomcima nekadašnjih vjernika svoje Nadbiskupije.

– Pozdravljam pastira domaće Crkve Bačke msgr. MATIŠU ZVEKANOVIĆA, biskupa subotičkog, koji je uvijek prisutan ondje gdje su članovi njegove biskupije.

– Pozdravljam provincijala Franjevačke provincije „Bosne srebrne“ FRA. LUKU MARKEŠIĆ i njegovu braću. Oni nam danas predstavljaju franjevence koji su nekoć doveli Hrvate katolike iz tuzlanskog kraja u Bačku.

– Pozdravljam gvardijana tuzlanskog FRA. JOSIPA BOŠNJAKOVIĆA i sve franjevence iz tuzlanskoga kraja. S njima pozdravljam vjernike župa: TUZLA, ŠIKARE, BREŠKE, DRIJENČA i dr.

– Pozdravljam biskupijske svećenike iz Bosne i njihove vjernike iz ŽIVINICA, LUKAVCA, MORANČANA – napose one koji su došli iz najdaljega, iz SARAJEVA

– Pozdravljam franjevence i vjernike s one strane Duna-

va: iz ILOKA, ŠARENGRADA, VUKOVARA, BOROVA OSIJEKA, SLAV BRODA, CERNIKA...

– Pozdravljam svećenike i vjernike iz cijele Bačke. Oni su svi domaćini ovog slavlja pa ih neću posebno navoditi.

– Pozdravljam posebno svećeničke Bačkog dekanata na čelu s dekanom preč. gosp. LAZAROM IVANOM KRM-POTIĆEM. Oni su bili organizatori ovog našeg slavlja pa im zahvaljujem na brizi i zauzetosti.

– Pozdravljam gvardijana bačkog FRA. JOSIPA ŠPEHARA. On nastavlja djelovanje koje su započeli i vršili bački franjevci kroz vjekove.

– Pozdravljam sve prisutne redovnike i redovnice.

– Pozdravljam sve ostale prisutne na ovom slavlju:

– Katolike drugih naroda: Slovake, Mađzare, Nijemce...

– braću pravoslavce na čelu s o. Lukijanom iz Bodana;

– kršćane reformiranih crkava...

– sve ljude dobre volje.

Još jednom sve pozdravljam našim franjevačkim pozdravom: MIR I DOBRO!

ZAVRŠNA RIJEČ NA SVEČANOSTI U BAČU 2. X. 1988. GOD.

Sa velikom radošću pozdravljam i zahvaljujem našem kardinalu Franji Kuhariću, prvom biskupu Crkve u Hrvata i nadbiskupu zagrebačkom, koji je predsjedao ovom današnjem slavlju povijesnoga značenja, kada smo obilježili jedan datum iz naše duge crkvene i narodne povijesti ovdje u ovom drevnom Baču. To je 300-ta obljetnica doseljenja puka i fratara iz Gradovrha kod Tuzle sa milosnim likom Radosne Gospe Bačke, amo u Bač.

Ovim današnjim posjetom Vi ste, uzoritosti, vratili povijesni dug ovom gradu na Mostongi, jer je njegov nadbiskup Fabijan pribivao ili možda i ustoličio prvog zagrebačkog biskupa Duha, tamo davno prije devetsto godina.

Zato je ovo današnje slavlje prva uvertira u proslavu devetstote obljetnice Zagrebačke nadbiskupije za koju se tako temeljito spremate, pa Vam mi već unaprijed čestitamo i molitvama pratimo, kako bi taj događaj bio na korist ne samo Zagrebačkoj nadbiskupiji, nego i cijeloj Crkvi u našem narodu i u ovoj zemlji.

Neka Vam se Gospa u „milosnom liku“ ove Radosne Bogorodice Bačke oduži za Vašu ljubav kojom nas pratite, a kojoj se mi žarko preporučamo i za buduće dane.

Sa istom ljubavlju pozdravljam nadbiskupa Marka Jozinovića i domaćega našega biskupa Matiju Zvekanovića, biskupa i glave mjesnih Crkava naše nekadanje i sadanje do-

movine. Oni su po svojoj službi temelji jedinstva mjesnih Crkvi kojima ih je Bog stavio na čelo. Neka Vam Gospa Radosna Bačka podari ljubav svoga srca, kako bi ste njezinim Srcem ljubili „braću njezina Sina“, a posebno one koji su od njega daleko.

Posebним poštovanjem obraćam se ovdje dvojici predstojnika dviju hrvatskih franjevačkih provincija, one drevne Bosne Srebrne, majke sviju franjevačkih provincija, ovdje na jugu Evrope i ove najmlade njezine kćeri, Hrvatske provincije sv. Ćirila i Metoda sa sjedištem u Zagrebu. Obraćam se provincijalima, fra Luki Markešiću i fra Rajku Gelemanoviću i svoj prisutnoj franjevačkoj braći, želeći im reći hvala za sve što su učinili Crkvi i rodu mom ovdje na ovom mjestu kroz gotovo sedam stoljeća (od 1301), a napose posljednjih trista godina.

Neka Vam Bogorodica Radosna svojim zagovorom i uzorom pravog i nesebičnog služenja bude dostojnom nagradom za sve što ste dobra učinili Crkvi njezina Sina.

Sa posebnom ljubavlju molim braću hrvatske „redodržave“ da bi nam pomogli kako bi ovaj stari milosni i za nas toliko značajni lik bio iz dana u dan sve poznatiji i čašćeniji, kako bi se obistinila riječ nekadanjeg nuncija Francesca Colasuonna, da „Bač postane marijansko svetište“.

U tom smislu je usmjerena odluka našeg biskupa da se druga nedjelja mjeseca srpnja smatra proštenjem „Radosne Gospe Bačke“ uz dosadanja proštenja Porciunkulu i Veliku Gospu. Tako će ovaj jubilej biti ovjekovječen.

Pozdravljam svu braću svećenike, kako one koji dođu iz Bosne, susjedne Slavonije i Srijema, kao i sve naše svećenike iz Bačke. Hvala Vam za sve što ste učinili za slavu ovog milosnog lika u kojemu častimo Isusovu Majku i Majku Crkve i našega naroda. Marijina godina završava, proslava tristote obljetnice se bliže kraju, ali sv. Otac želi da sve ove godine do početka trećeg milenija budu proživljene u znaku Marije, koliko u štovanju, ali još više u nasljeđivanju. Tu trebamo biti uzor povjerenom nam stadi, pa Vam zato preporučam u pažnju i ovo svetište i ovaj milosni Marijin lik.

Zahvaljujem svoj braći u vjeri u prvom redu onima iz Bosne, iz naše stare postojbine. Pozdravljam goste iz Slavonije i Srijema, te sve vjernike Subotice, Sombora, Bačkog Monoštora, Sonte te sve vjernike našeg dekanata i osobito domaće iz Bača, koji su ponijeli teret ovoga slavlja. Zahvaljujem predstavnicima društvenih organizacija koji su pokazali razumijevanje za ovo slavlje i pružili potrebitu pomoć Hvala prometnoj miliciji za njihovu požrtvovnu službu. Hvala svima! Osjetili svi dobrotu Marijina majčinskog srca u životu i radu!

A sada se obraćam k Tebi, „najvjernija odvjetnice naša“ i Majko naša. Tebi želim reći naš najiskreniji hvala, što si bila s našim predima u teškim danima njihova bjegstva. Bježala si i Ti u ovom milosnom liku s njima, a Tvoj ih je zagovor pratio s neba. Dovala si nas na ovu plodnu ravnicu i tu nas čuvala od tolikih pogibelji tokom ovih triju stoljeća. Mi smo ovaj Tvoj milosni lik polako zaboravili.

Hvala Ti za milost, da si nam dala da smo Te ponovno otkrili i u znak zahvalnosti okrunili, po treći put. 1985. godine. Mi danas objavljujemo svoju vjeru u Tvoju majčinsku ljubav i posrednički zagovor. „Ti znadeš najbolje, sve naše nevolje“. Ako ikoji narod ili dio Crkve može za sebe reći, onda smo to sigurno mi. Pritisnuti smo grijehom i zlom u sebi. U našim obiteljima, koje su sve malobrojnije, djece sve manje, a lijesova (a i onih bez lijesova, pokopanih u otpadne vode) sve više. Sve manje molitve, sve više psovke, sve manje milosnog života u nama, sve manje vatre za Isusove ideale i u krugovima, onih koji se Tvojima smatraju.

Ti nas, Majko, jasno vidiš u Bogu. Ti nam se jedina pokazuješ kao znak nade, kao Danica boljega jutra, kao „početak boljega svijeta“.

Zato smo danas tu! Danas bi smo se, ustrašeni htjeli priljubiti kao malena djeca uz Tvoj skut. Danas Te želimo sinovskom ljubavlju primiti za ruku, ali ne dopusti, Majko, da je istrgnemo iz Tvoje ruke.

I tako, Majko, s rukom u Tvojim ruci, sa vjerom u srcu da si Ti „početak boljega svijeta“, zakročimo s Tobom u četvrto stoljeće našeg bivovanja i u treće tisućljeće kršćanstva.

Lazar Ivan Krmpotić

SMRT DVOJICE UGLEDNIH FRANJEVACA

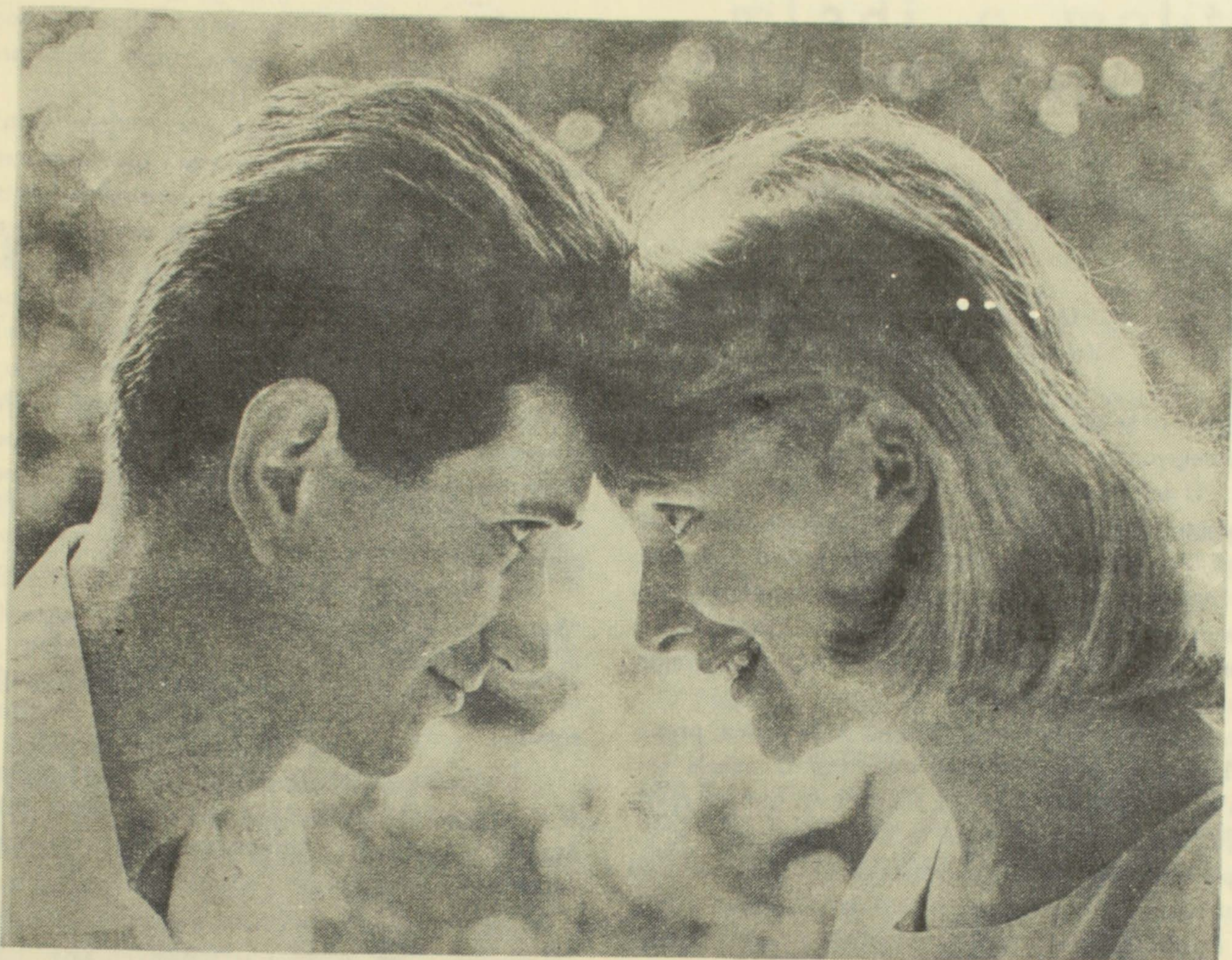
Sredinom rujna (18.) umro je u Iloku o. Lovro Kiš u dubokoj starosti od 93 godine, ugledni član hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, koji je ovu provinciju zadužio mnogim značajnim pothvatima: kupuje kolegij i kuću u Varaždinu, dovodi klarise u Samobor, uređuje časopis „Anđeo čuvar“ i „Glasnik sv. Franje“, prevodi knjigu „Čudesna sv. Ivana Kapistrana“ i Statut grada Iloka. Oduševljeni je esperantist svjetskog glasa, sudjelovao je u uređivanju katoličkog esperantskog lista „Espero Katolika“ i u izdavanju Misala na esperanto jeziku. O. Lovro Kiš je bio jedno vrijeme i u subotičkom samostanu. Pokopan je na iločkom katoličkom groblju. Misu zadušnicu služio je biskup đakovačko-srijemski Ćiril Kos.

Na svetkovinu Sviju svetih umro je još glasovitiji član hrvatske franjevačke provincije o. ALEKSIJE BENIGAR, u rimskom kolegiju sv. Antuna.

Bio je čuveni misionar u Kini, poznati odgojitelj franjevačkog podmlatka, pisac „Prikaza duhovnog bogoslovlja“ i veoma temeljito prostudiranog životopisa kardinala Alojzija Stepinca, a ostavio je poslije sebe na tisuće stranica neizdanih materijala duhovne sadržine.

Umro je u dubokoj starosti od gotovo napunjenih 96 godina. O. Aleksije je bio drugi po starosti, poslije p. Irineja Iričika, koji živi u SAD-u u svojoj redovničkoj zajednici. Treći po starini je nestor bunjevačkog svećenstva o. Radoslav Kujundžić, također 96 godina starosti, ali umno pa i fizički je veoma svjež.

Četvrti po starini bio je o. Lovro Kiš. Tako je naš o. Radoslav izbio na drugo mjesto po starini u svojoj redovničkoj zajednici. Hvala Gospodinu za ove njegove vjerne i dobre slugu, koje je nagradio tako dugim vijekom, ali i svetošću života.

*Kad ti je oko bistro, cijelo ti je tijelo svijetlo. A kad je ono nevaljalo
i tijelo je tamno. Gledaj dakle, da svjetlost što je tebi, ne bude tamna.
(Lk II, 34)*

Prilog mladih uredili Ivica Prčić i Andrija Anišić s grupom mladih vjernika

Ivan Antunović

MOLITVA MOMKA I DIVOJKE

Sladki Isuse! Tvoja je volja bila, pa sam dorasao(la)
one dobe, u kojoj se valja pripravljati na onu svrhu, na
u si nas ovde na svitu opridilio, i koja se ženitbom posti-
a.

Kamo god se okrenemo, svagdi nalazimo da od ove
iši sve ljudsko blagostanje, srića il' nesrića, spas il' poka-
je čovika.

Mi, dragi Isuse! samo ovo znamo, a drugo sve što je
ribno, da se od zla sačuvamo, na dobro navedemo i u tom
vrstimo, samo od tebe znamo. Kako bismo dakle, sami po
i znali, u kojoj bi nas ženitbi čekala srića ili nesrića? —
dragi Isuse! To sam, i jedini Ti znadeš i poznaješ. Dozvoli
dakle, milostivo, da se Tebi ponizno pomolim, i gorljivo

zaposim da me i u tom ob ziru sasviem pod Tvoju možnu
zaštitu primiš i sve moje korake tako upravljaš, da uvijek ho-
dim onim putem, na kom ću naći onu ženitbu, u kojoj me
čeka srića, koju si mi Ti na ovom svitu naminio, da je uži-
jem; gdi me čeka onaj spas, za koji si me odredio da ga pos-
tignem. Neću da u izboru vlada moja sloboda; ovu Ti ja, dra-
gi Isuse, polažem u Tvoju svetu volju, i molim, da se po meni
i u tom izpuni Tvoja volja, ona naime Tvoja volja, koja te je
s' pristolja nebeskoga dovela na zemlju da se ovde po smrti
križa poniziš, te gorku muku i smrt za naše odkupljenje pri-
trpiš. Uz ovu Tvoju volju priveži moje oči, moja uha, moje
želje i moje nagone. Daj mi po Tvojoj volji naći u nastupaju-
ćoj ženitbi ono što je Tebi i po Tebi lipo, dobro, pravo i sve-
to...".

(Bog s čovikom, str. 666 – 667.)

IVAN ANTUNOVIĆ

19. VI. 1815 – 13. I. 1888.

UPOZNALA SAM BISKUPA IVANA ANTUNOVIĆA, I ...

U javnosti se sve više govori o nacionalizmu, šovinizmu, o netrpeljivosti među narodima, o međusobnoj mržnji i sukobima... U takvom zamršenom trenutku naše ljudske povijesti zasvijetlio mi je pred očima proteklih dana jedan dragi i ohrabrujući lik - lik Biskupa koje je umro prije 100 godina, a koji je čitav svoj život posvetio prosvjećivanju svog bunjevačkog naroda, ali koji je s ne manje ljubavi susretao i Nijemce i Mađare. Za sve je on želio svaku svoju "rič u med zamakati, da tako usta bratu osladi".

Da, upoznala sam biskupa Ivana Antunovića, preporoditelja i prosvjetitelja Bunjevaca i Šokaca. Upoznala sam ga tokom dva dana Znanstvenoga skupa i na samom završnom slavlju "Antunovićeve godine" u našoj katedrali.

Upoznala sam se s njegovim životom i radom, i po prvi put u svom životu osjetila snažno da i u mojim žilama teče krv Bunjevaca, ista krv koja je grijela i Antunovićevo srce kad se on borio za svoj Narod riječju, djelom i životom.. Zaživio je u meni isti duh, koji je i njega poticao na rad za mili Rod, i zbog kojeg je imao puno neprilika i doživio mnoga razočaranja, ali duh, koji nije posustajao.

Antunović je ljubio svoj Rod. Njegov životni moto bio je "Sve za viru, narodnost i rič svoju!" – to je prvo što od njega učim. Ljubiti narod u kojem sam rođena; ljubiti jezik majke i oca svog i što je još najvažnije - ljubiti Boga. Biskup Antunović je čitavog svog svećeničkog života ljubio i slavio Boga, a u Evandelju je nalazio snagu i poticaj da služi svom "zaboravljenom i napuštenom narodu". Želio je spasiti svoje Bunjevce i Šokce od tame naznanja i oživiti u njima slobodan i istinoljubivi duh. Zato je pisao knjige: "Naputak", "Poučne iskrice", "Slavjan", "Bog s čovikom" i "Čovik s Bogom"... I dok razmišljam o svemu tome, pitam se koliko je od nas pročitalo koju od tih knjiga i jesmo li uopće i čuli za koju od njih. Koliko uopće danas, u ovom vremenu tehnike i napretka ljudi čitaju - a ima tako puno i tako divnih knjiga?! – Koliko čitamo mi mladi?! Nama još ne trebaju naočare da bi smo pročitali ono što nas zanima; nama su dostupne mnoge knjige i o našoj prošlosti, a tako ih malo čitamo i tako malo o svemu tom znamo.

I nas bi trebao zahvatiti duh biskupa Ivana Antunovića. Stariji se s pravom pitaju tko će nastaviti djelo biskupa Antunovića. To pitanje odnosi se na nas mlade koji smo "nada i budućnost ovoga svijeta". Zato mi moramo truditi se upoznati svoju povijest, čuvati i njegovati svoj jezik i iz

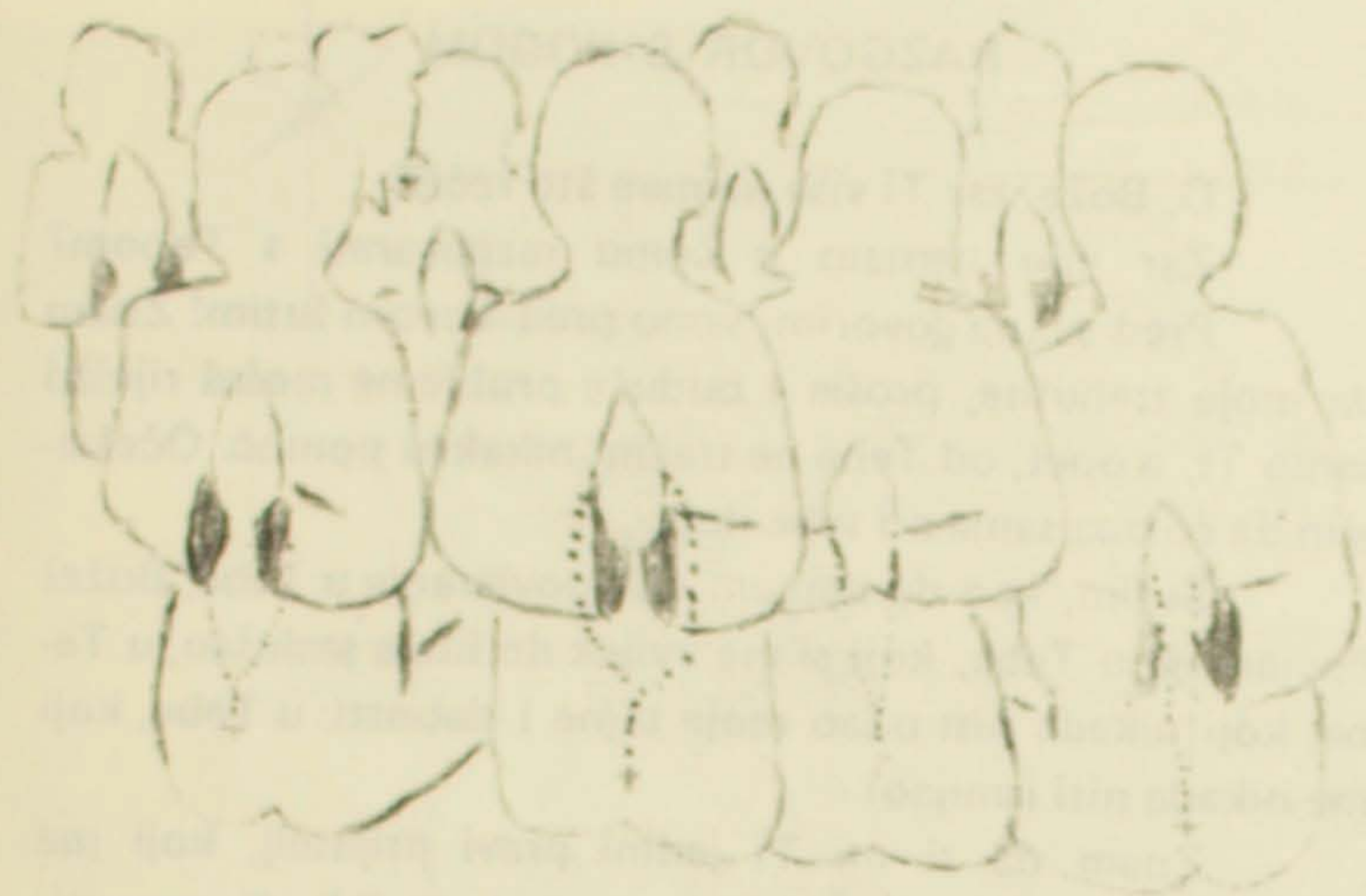
dana u dan učvršćivati svoju vjeru u Boga. Bez toga nećemo nastaviti povijest svoga naroda, nego ćemo prisustvovati njegovu umiranju.

Osjećam kako je tužan Antunovićevo "duh" tu među nama. On nam je dao sve, borio se i mučio za nas, a mi smo ga gotovo zaboravili i što je još gore ravnodušnost prema propadanju milog nam Roda, jezika našega i vjere naše. Antunović se borio, a mi spavamo. Ovaj jubilej biskupa Antunovića - 100. godina od njegove smrti - neka bude rođendan naše veće svijesti i ljubavi prema svom Rodu, neka bude "proljeće vjere" i vjernosti Kristu i Njegovu evandelju. Neke duh biskupa Antunovića, koji u nama tek tinja, plane i zahvati plamenom sve pripadnike našega naroda, da postanemo i ostanemo to što jesmo i da ljubeći svoje zavolimo i poštujemo još više i sve one druge narode s kojima živimo i da s njima zajedno izgrađujemo civilizaciju ljubavi...

Podržavajmo ono što je naše. I "Bačko klasje" i "Subotičku Danicu" - pa, ako to i nije bogznašto - volimo ih, čitajmo i podržavajmo, jer to je "naše", a i sve drugo što imamo - naše običaje, naša redovita susretanja (Dani kruha i riječi)...

Obećajmo Novorođenom Kralju da nećemo dozvoliti da umre naš bunjevački i šokački Narod, naš jezik, naši običaji, naša vjera... učinimo ovu radost biskupu Antunoviću za njegov jubilej.

mladi o molitvi

„Ima, kažu, ljudi koji su beznadni slučajevi. Oko njih, kažu, ne treba se truditi. Na njih, kažu, nema smisla trošiti vrijeme. Jer, kažu, da bi vrijeme bilo izgubljeno i taj s trud neplodan.“

(S Lice, Otkriće blizine, Đakovo 1987., str. 51)

Zahvalna sam Bogu za vas dragi mladi prijatelji. Vi niste ti oko kojih se ne treba truditi. Vi niste beznadni slučaj. Vrijeme za vas utrošeno, zaista nije izgubljeno. Trud nije neplodan.

Vi svojim iskazima o molitvi potvrđujete čelju dijelitelja, vi obogaćujete i spremni ste biti obogaćeni. Vi molite i zato govorite:

- Isplati se truditi za čovjeka;
- Isplati se trošiti vrijeme za čovjeka;
- To je dobiveno vrijeme, vrijeme za čovjeka!

Uostalom, Onaj, komu se obraćate u svojoj molitvi, Isus, postao je čovjekom. Došao je na svijet kao nejakom djetetu i postao ovisan o čovjeku. Kroz svoje rođenje, rast, život pokazao je kako je dragocjen čovjek, te se za njega isplati i umrijeti.

Divno je dragi mladi prijatelji čuti iz vaših usta i iz vašeg srca što vam On znači, što vam molitva znači, što je za vas razgovor s Njim.

– Živim užurbanim tempom. Jurim za Materijalnim bogatstvima, brinem se što ću jesti, što ću obući. Tako stradava moj razum, stradava moja ljubav prema Bogu i bližnjemu.

Živim mehanički. Ponekad odjednom (ali to se na žalost rijetko događa) nadem se sam, zamišljen. Sam pred sobom, sam pred Bogom.

Tada se budi u meni svijest koja još nije sahranjena. Tad se zamislim i upitam: Čemu to sve vodi? Gdje je lijek za bolestan život?

Sjetim se Boga, počnem moliti!

Smognem snage, zaboravim na vrijeme, pomalo i nesvjesno predam se molitvi. Ostanem tako u njoj udubljen, ponirem. Tad mi Bog progovori: **SAD SI PREPORODEN, RADI DALJE SVOJ POSAO. BIT ĆE TI LAKŠE KAD ZNAŠ DA SA MNOM RADIŠ I JA S TOBOM!**

Poslije molitve osjećam se kao nanovo rođen, odmoren, duhovno i tjelesno sposobniji za fizički i psihički posao. veseliji sam i sve mi ide od ruke. **ZA MENE JE MOLITVA ODMOR!**

S. K.

– Molitva je za mene jačanje DUHA za život i rad. Ona je za mene približavanje Bogu, otkrivanje i produbljivanje smisla života. U molitvi i kroz molitvu se smirujem. Za Zahvaljujem Bogu za darove koje mi je dao i koje će mi još dati.

B.V.

– Kroz molitvu bivam jači. Ako mi u životu i radu i ne ide kako bih htio. U njoj pronalazim snagu da idem dalje, da se borim. U molitvi nalazim mir. Ona mi pomaže da ljubim i one koji su mi antipatični. Molitva je vapaj mog srca i govor duše Bogu. Ona je za mene dar Božji. U molitvi izričem svoju hvalu Bogu za primljene darove.

S. K.

– U molitvi sam slobodna i iskrena. Bog me poznaje. Nije potrebna gluma. Zato je molitva za mene nešto sveto, ali u isto vrijeme blisko. Tu se ja susrećem s Isusom, s Njegovom majkom Marijom. Mogu kleknuti i zavapiti. „O Oče, tako sam slaba, običan sam čovjek. Grješnik! Molim TE oprost mi!“ Tada se osjetim lakše.

Volim Gospu. ONa je moj posrdnik u molitvi. Kad preko nje zamolim nešto njezina Sina, uvijek bivam uslišana. Neobično sam sretna kad s Gospom mogu podijeliti svoju radost, uspjeh i sreću. Tada osjećam da je i Isus s nama. Ovog ljeta sam ju još više zavolila. Susrela sam se s njom. Znam da me neće napustiti.

N.C.

– Molitva je za mene razgovor s Bogom. Kroz nju Mu mogu sve reći, otvoriti Mu svoju dušu i srce. Zamolim Ga da me prati na svakom koraku moga puta, života, na poslu, na ulici, na svakom mjestu.

Doživljavam da mu Bog voli. Voli me On, voli me

Njegova Majka. Kroz molitvu se zauzimam za svoje bližnje, svoje potrebe. Izričem svoju želju: biti bolja svakog dana. Zahvalna sam Mu kroz molitvu za roditelje koji su mi pružili kršćanski odgoj i preko kojih sam primila dar vjere.

Daj Gospodine da moj hod ovom zemljom bude takav te jednog dana uzmognem ugledati Tvoje lice. Vjerujem u Tebe i ljubim Te!

A.C.

— Život je previše buran i napet i nepredvidiv. Stoga je u takvom i tom životu molitva za mene spas, snaga, radost, izvor strpljivosti, utjeha, ljubav. . .

U molitvi osjećam: Bog je tu! On me sluša, razumije, ljubi, Prepoznajem Ga kao jedino DOBRO, pravo SAVRŠENSTVO, milosrdnu LJUBAV.

Govorim Mu sve ono što nikome ne mogu i ne znam reći, sve, baš sve!

Osjećam da još uvijek previše govorim ja. Premalo Mu ostavljam prostora da On meni govori. Učim slušati. Vjerujem u Njegovu pomoć, On će me naučiti slušati.

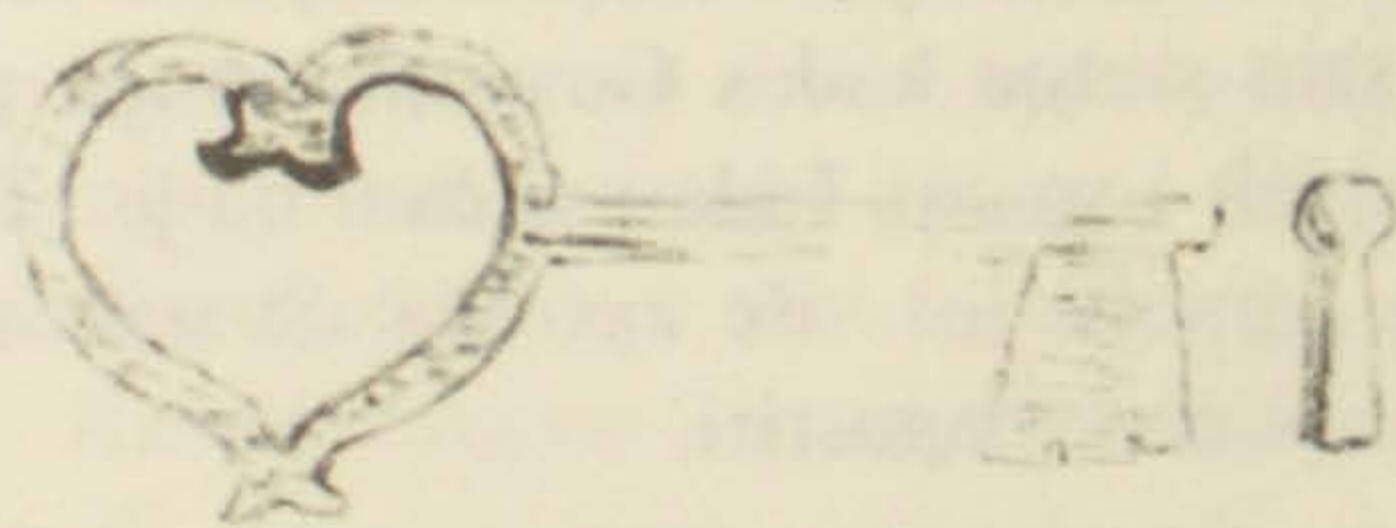
Molim i onda kada se nađem u tami. Kada me okružuje mrak, kad ćutim hladnoću srca i kad mi ono podrhtava. Tada mi se teže sabrati, ali srce i tada govori, usne izgovaraju riječ. Iako srce do kraja ne vjeruje i razum koči, ja molim. Ipak na kraju kapitulira razum, prihvati srce, pobjedi mir. Tu je Bog na djelu. Moj se život malo po malo pretvara u molitvu. Kroz molitvu s Bogom postajem jedno s Njim. On zna da ga ljubim iako ne još savršeno.

Gospodine, hvala Ti što te doživljavam i što si mi svojim životom i smrću, nadasve uskrsnućem obećao vjedni život u Tvom Kraljevstvu. Pomozi mi da se kod Tebe i u Tebi nastanim i tako postanem trajni stanovnik Tvoga Kraljevstva.

S. K.

Ovo više nisu mrvice sa stola Gospodareva. Ovo su već pravi zalogaji kojima se može uistinu hraniti i život živjeti. Ne dopustite da pokraj ove divne hrane ostanete gladni. Moliti se uči moleći. Zato, dragi prijatelji prosljedimo naša razmišljanja o molitvi MOLITVOM!

Pripremila i sabrala s.TT

*Ljubav je jedina snaga
i odgovor na svaku našu*

RAZGOVOR S BOGOM

O, Bože, zar Ti više nemam što reći?!

Zar više nemam o čemu razgovarati s Tobom?

Pred svima govorim, samo pred Tovom šutim! Znam da moje trenutne, prošle i buduće probleme možeš riješiti samo Ti, a opet, od Tebe ne tražim nikakvu pomoć. Očekujem da će ona sama od sebe doći.

Šutim, kao da nemam više povjerenja u Tebe, Bože! Povjerenja u Tebe, koji si me uvijek do kraja saslušao; u Tebe, koji nikada nisi odao moje tajne i slabosti; u Tebe, koji me nikada nisi ismijao!

Znam da si mi Ti jedini pravi prijatelj, koji me nikada neće napustiti. Čak i ako me svi ostali budu napustili, Ti ćeš biti uza me - ja ću Te, možda, tek tada prihvatiti. Tek tada ću za Tebe imati malo vremena, volje i par riječi ... Ti ćeš me i onda saslušati. Saslušat ćeš me, bez obzira na dužinu moga govora i nikad, baš nikad me nećeš prezreti, otjerati od sebe i napustiti.

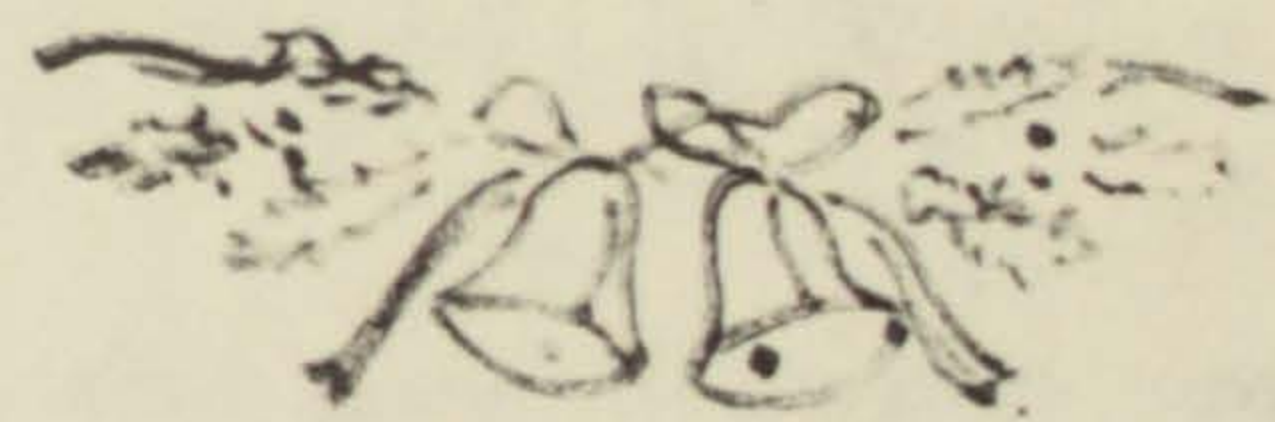
A ja?! — Ja sam spremna ostaviti i zaboraviti Te u svakom trenutku moje nestabilnosti. Spremna sam Te i prokleti u sebi, samo da meni bude "lakše" - a znam, znam vrlo dobro, da to nije rješenje.

Čuješ li me, Bože?! — Da, naravno, čuješ me. Čuješ svaku moju riječ i misao, tugu i bol, uzdah i plač, radost i sreću! A ja?! — Da li ja Tebe čujem?! - Ne! Puno puta Te ne čujem - kad me opominješ, savjetuješ, tješiš. Ne čujem Te, jer ustvari, ne želim Te čuti. Dižem nos u oblake, a već slijedećeg trena mi je do zemlje...

Zaboravljam na Tebe, Bože!

Na ispravan način, Bože — Ti me na sve podsjeti! Bože, hvala Ti što si me opet saslušao!

Dominika

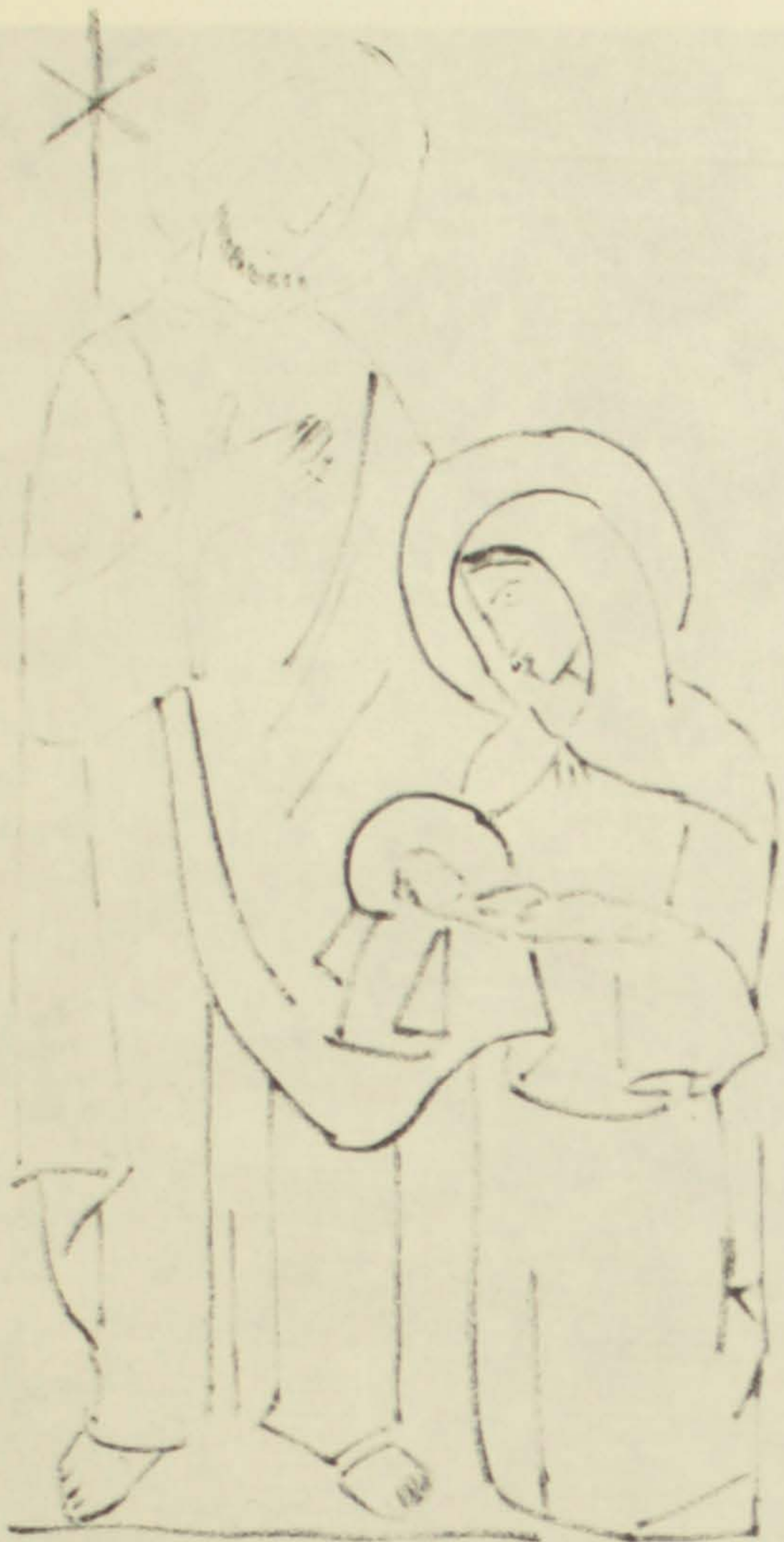

MLADI SU MARIJINI

U nedjelju 11. prosinca 1988. godine u crkvi sv. Mihovila ARkandela u Subotici vjeronaučna grupa oca franjevca Marijana Kovačevića završila je Marijinu godinu. Prikazan je kratak recital: „Bezgriješno Začeće Blažene Djevice Marije” uz pjesme koje su vezane za sadržaj recitala.

Mladi su htjeli da proslave Mariju i nastave dalje NJENIM HODOM, koji ne može biti zaustavljen.

Zajedno sa Crkvom „u iskušenju i patnjama” ne prestaje ponavljati s Marijom riječi „Magnifikata”. Bila je to najkrasnija pjevana molitva te večeri, koja nas je potakla da molimo i slavimo Boga.

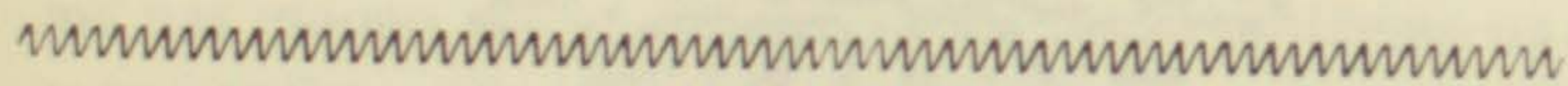

BIJELA KRONIKA

Živimo u svijetu u kojem nas svaki dan zapljuskuje more informacija o "crnim" događajima.

Zato

otvaramo i u ovom našem Prilogu tzv. "Bijelu kroniku" u kojoj ćemo donositi doživljaje mladih iz njihovog svakodnevnog života, koje su imali nadahnuti evanđeljem, svojom vjerom ...

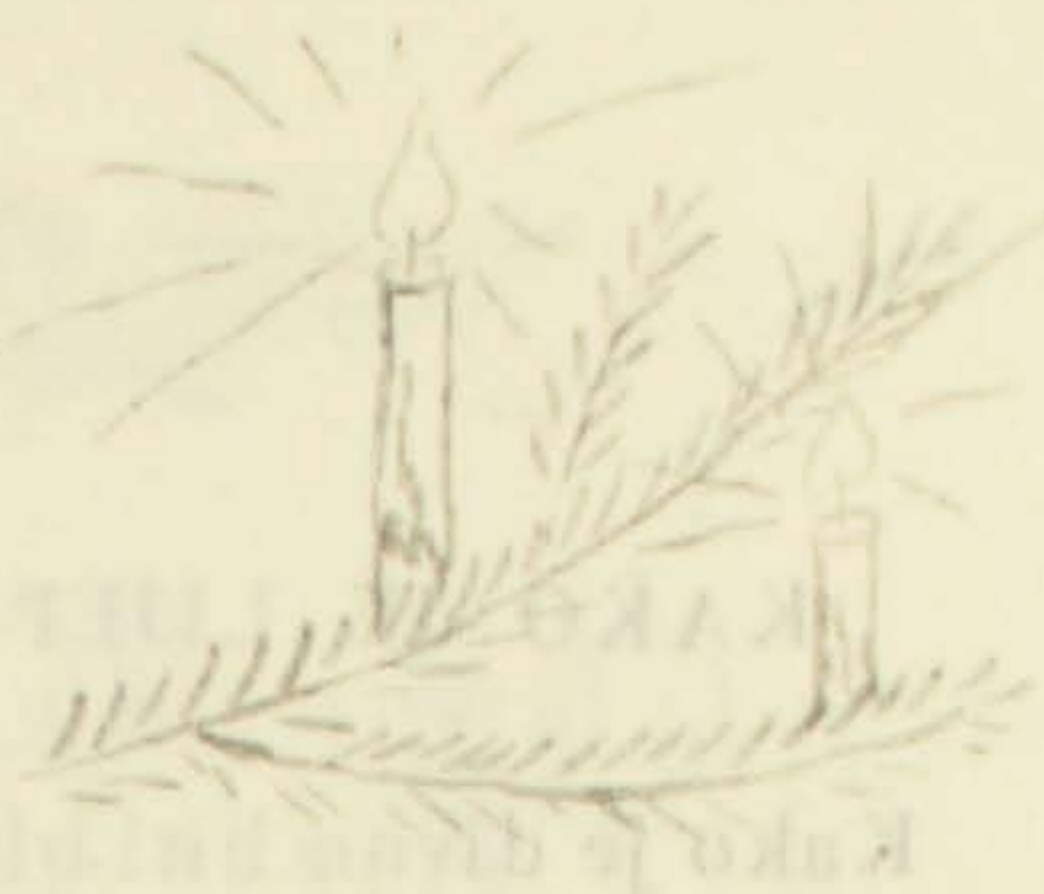

NAJLJEPŠI BOŽIĆ U NJIHOVOM ŽIVOTU

Predbožićno vrijeme željeli smo (mi mladi) posvetiti osobama koje su najviše u potrebi u našem gradu.

Iako se, prolazeći ulicama teško naiđe na siromaha bili smo svjesni da to može biti samo privid. Već tokom godine kada bi odlazili u starački dom posjetiti neke od naših rođaka, osjetili smo unutra veliku osamljenost; ne toliko u materijalnom smislu, koliko u smislu teške osamljenosti duha, koja ondje kraljuje.

Dogovorili smo se da ćemo za Božić svima koji žive u domu odnijeti malo topline i neki znak naše ljubavi prema njima. Pripremili smo stvarčice koje bi im mogle koristiti ili im se svidjeti: koju čokoladu, kolač, cigaretu, maramice, čarape, rublje. Pridružili su nam se prijatelji kojima se svid-

U IŠČEKIVANJU BOŽIĆNE NOĆI

Nebeski svod, po tko zna koji put, opet su obasjale blistave zvijezde. Još jedan dan mog života ostao je iza mene i otišao u nepovrat. Ali moje srce, ipak, nije tužno zbog toga, jer ono željno iščekuje zvuk crkvenih zvona, koji će se zaoriti nad našim gradom, narušavajući tišinu zimske noći, da bi nam navijestila rođenje našeg Spasitelja - rođenje tog divnog Djeteta koje je na slamici već od prvog svog dana života patilo za nas iz ljubavi.

I baš to rođenje u mom srcu uvijek probudi veliku sreću. Neki mir, spokojstvo i neopisiva radost zahvati moje srce kad gledam to malo, sveto Biće, koje se rodilo i živilo zbog nas.

Sama - u svojim mislima mogla bih čitavu vječnost provesti gledajući "Betlehem" i u jaslicama malog Isusa. Njegove nježne ružice, koje su širom otvorene i zovu me da mu pridem i da ga zagrlim, da ga volim iskreno, nesebično i jako, kako i on nas voli.

Tada osjećam - bez Njega - plašljivo je moje srce kao u snu; bez Njega može me slomiti i najmanji teret ovog života...

Ali, pomisao na Isusa daje mi snagu, jer znam da nisam sama. Znam da ima Netko tko me razumije, voli - Netko tko će mi pomoći, Netko kome je stalo do mene...

Za Božić više nego ikada osjećam Božju prisutnost. Želim mu reći da ga volim, želim mu povjeriti sve svoje tajne, brige i probleme - jer On će me sigurno razumjeti...

Iz dana u dan sve nam je bliži Božić i zato želim da sve što činim, činim iz ljubavi prema Isusu. Želim ga zagrliti tako jako, da me nitko od Njega ne može otrgnuti, jer samo s Njim mogu naći pravi put i tim putem ići ovom zemljom prema vječnosti gdje ću ugledati Njegovo lice!

Blaženka

jela ova naša ideja. Sakupili smo puno poklona. Nekoliko smo popodneva potrošili za zavijanje i pripremanje. Pazili smo na boju papira i način kako ćemo iz pripremiti. Zatim smo se polovinom prosinca podijelili u više grupa za odlazak u Dom.

Ne može se opisati koliko su naši "klijenti" bili radosni. Medicinske sestre su govorile: "Ali, vi ste tako mladi, tko vas sili da to činite? Danas kada svatko misli samo na sebe?"

Zatim su i one same donijele čarape, pulovere, a i novac da bi još kupili neku stvar.

Neki od staraca govorili su da je ovo najljepši Božić u njihovom životu. Jedna druga starica, videći konkretnu ljubav, zamolila nas je za mogućnost ispovijedi, iako se nije ispovijedala već duho godina. Vidjeli smo da je Isus doista taknuo njihova srca.

V. R.

KAKO JE LIJEPO BITI MLAD

Kako je divno biti mlad!

Kako li je prekrasno osjećati dah mnoštva mladih ljudi u grudima, poput svog! O Bože, mogu Ti samo sa kapljom sreće u oku klicati "Hvala". Hvala, hvala... do beskraja!

Ti, što ljude spajaš nitima nježnijim od paučine i čvršćim od željeza. Ti, što beskrajna prostranstva pretvaraš u mrvu na dlanu ruke, a vjekove u tren, učinio si nas sretnima, i u radosti trajnijim od vremena.

Lijepo je osjećati ljude braćom i sestrama, i biti siguran da vas ljube i oni nikad viđeni, tek upoznati, da vam pružaju ruke sjedinjenja s vama u Kristovoj ljubavi...

Glazba vas nosi blagim zvucima u koje tonete opijeni, pjevajući hvalospjev Bogu što "nas stvorio tako čudno...". Širom otvarate oči - gledate, slušate; divite se ljepoti i čaru zajedništva. Vidite sve, čujete sve, a ne možete osjetiti ništa do velike, sveobuhvatne, svijetle ljubavi, što vas grli i uvlači se u zjenice, prevlačeći sajem svaki atom oko vas i u vama.

I ništa ne želite do li da vječno potraje taj trenutak sreće.

No, dan proveden sa prijateljima iz Vukovara bježi u suton i nestaje potisnut vremenom, ali ostavlja u vama trag pjesme, uspomene, ljubavi i želje da drugima darujete ono što je vama u tom trenu darovano.

... Dok se vlak primiče Subotici i noć polako pruža svoje prste kroz brazde drage mi ravnice, u meni tinja svjetlo, čar pjesme do iznemoglosti i šapuće duša do u beskraj "volim" i "hvala".

ŠKOLJKA

ŠTO VELIKO
ŠTO TE IZNUTRA
MIJENJA

TRIBINA MLADIH

MOLITI KOGA I ZAŠTO ?!

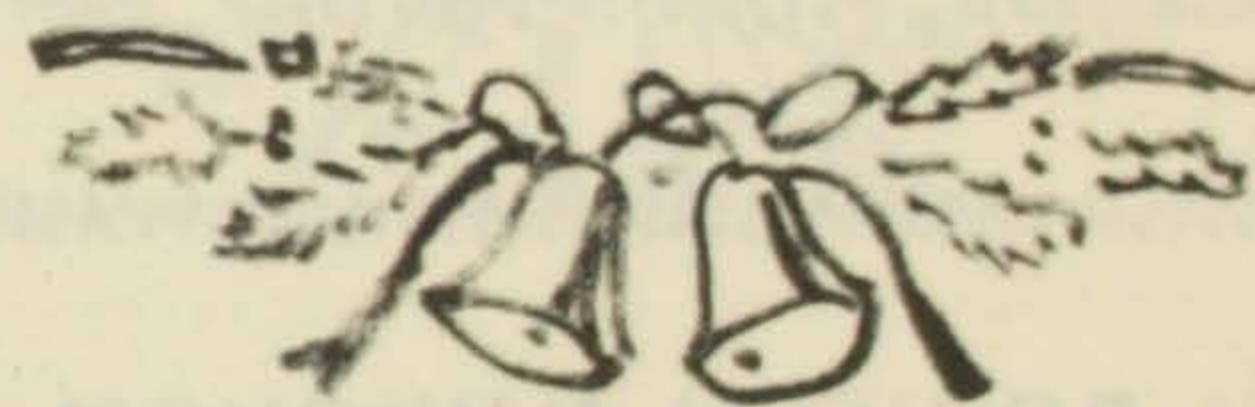
U ovo vrijeme duboke ekonomske, političke i sve dublje moralne krize jedini izlaz i spas jeste u molitvi. Zato smo i našu Tribinu mladih, koja je održana 16. listopada u sjemeništu, posvetili razmišljanju na tu temu. Veliki broj mladih iz Subotice i okolnih župa, sjedinjeni u Duhu Svetom, pažljivo su slušali predavanje nakon kojeg je uslijedila interesantna diskusija.

Predavač o. MATO MILOŠ, kareličanin iz Sombora, u svom izlaganju istakao je:

"Molitva je odgovor na Božji zov i temelji se na tri bitne točke:

1. vjera u Boga - Jedinoga, Svemogućeg Oca i Sina i Duha Svetoga;

2. vjera u Njegovu stvarnu prisutnost - kada molimo Bog je s nama - u našim srcima. On nas čuje. On nam govori i On nas ljubi;

3. dramatičan razgovor. Molitva nije samo recitiranje naučenih formula. Molitva je dramatičan razgovor sa Ocem. Razgovor koji daje smisao našem životu.

U molitvi se čovjek sjedinjuje sa Kristom, jer Krist nas vodi k Ocu. Najplodnija molitva je u tišini i sabranosti, jer moliti ne znači samo govoriti "Oče daj... molim te", već u osluškivati što Bog Tebi govori; dozvoliti da Njegova ljubav progovori tvome biću...

U razgovoru koji je uslijedio poslije predavanja čula sam različita osobna iskustva vezana za molitvu, među kojima me osobito obradovala svijest mladih da je Krunica prekrasna molitva, kojom najlakše, ali vrlo duboko možemo proživljavati sv. Evandjelje.

Lucija

PREDSTAVLJAMO NAŠE ZAJEDNICE

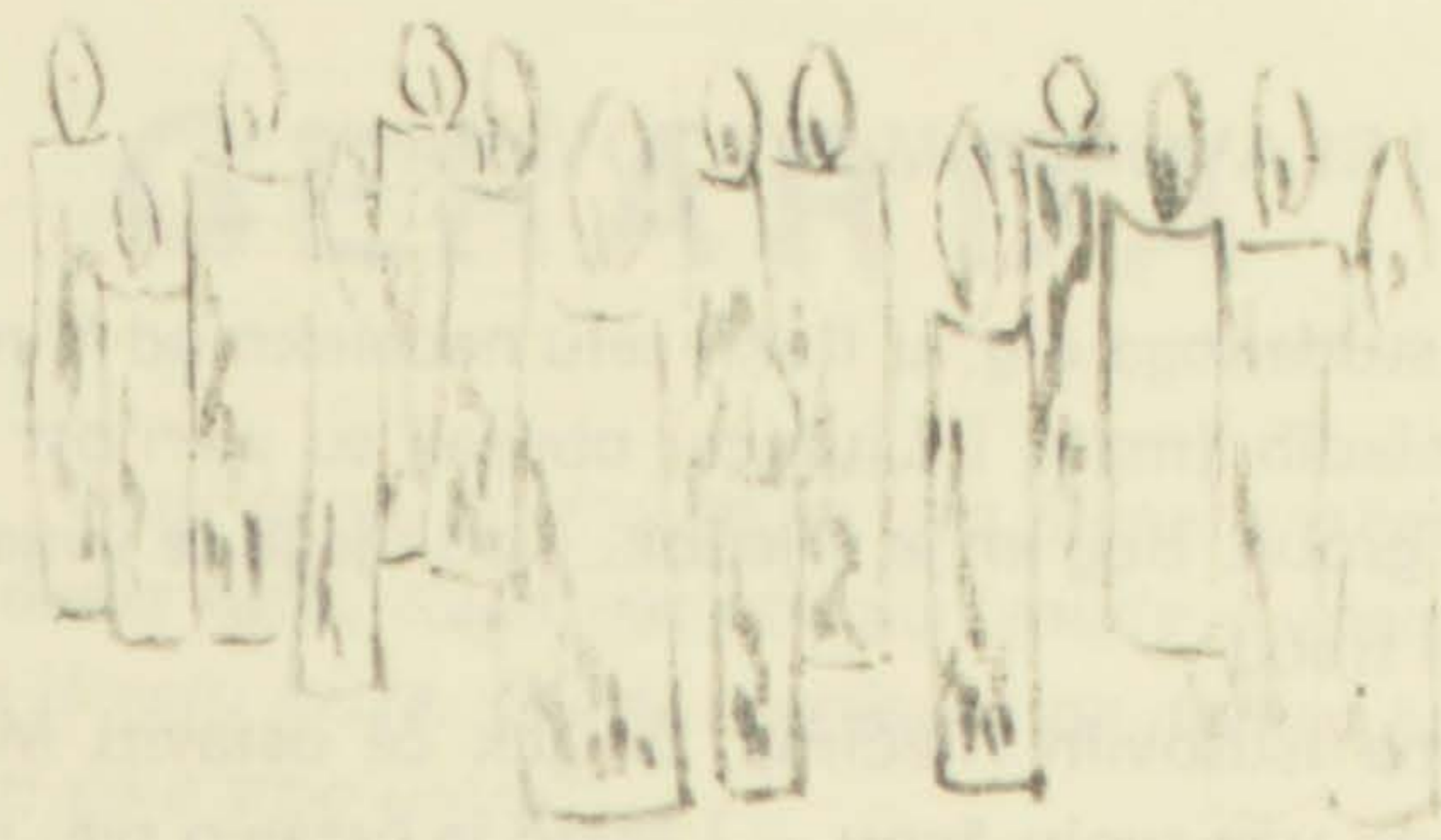
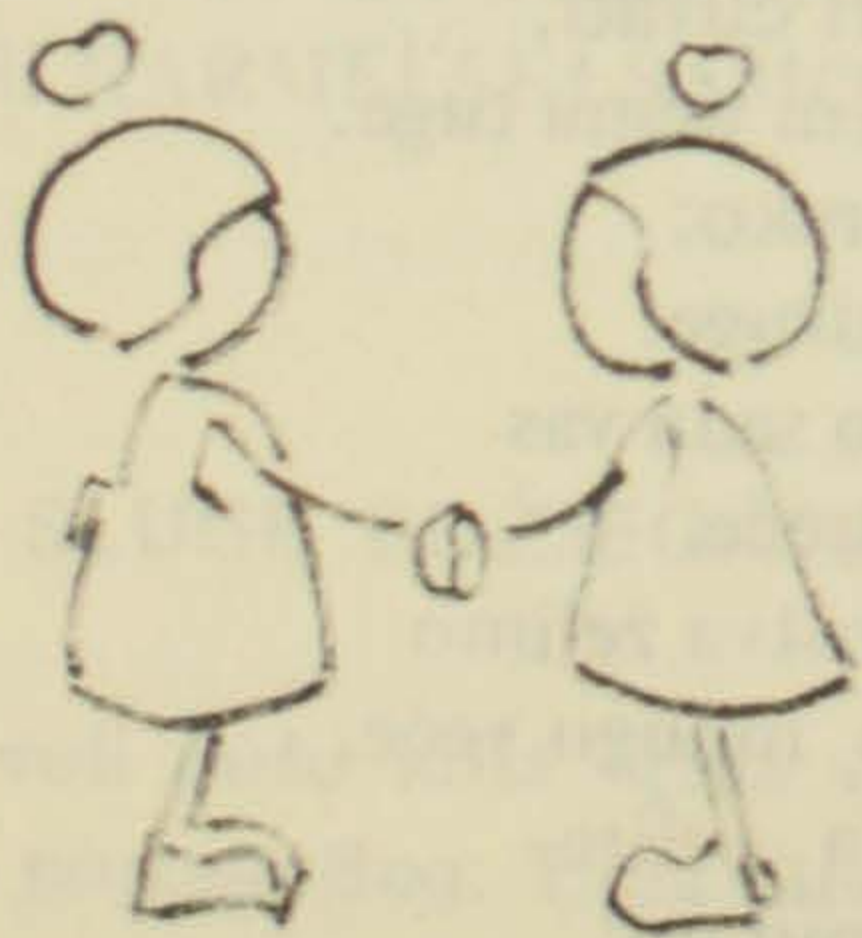
ZAJEDNICA MLADIH FRANJEVAČKOG SAMOSTANA

Često se o mladima piše nakako rezervirano; uglavnom ono što je loše i što je problem. Stariji ljudi obično kažu: „Tako nije bilo u naše vrijeme; mi smo bili bolji“. Ali, kad bi ti stari bili makar malo realniji i iskreniji, kad bi se htjeli i mogli jetiti svoje mladosti ta slika bila bi vrlo blizu našoj, samo što su tada bile druge okolnosti.

Voljela bih kad bih mogla osvjetliti jedan tren našeg mladenačkog života, nad kojim bi se drugi mladi zamislili i upitali kakav život vode, a oni stariji da se prisjete da su i oni bili ovakvi kakvi smo mi sada.

Studentski život je lijep. Kažu najljepši period u životu. Pogotovo, ako studiraš u drugom gradu, dalje od roditelja. Tu je sloboda. Svi misle – pa to je „super“ – ideš kud hoćeš, radiš što hoćeš, živiš s kim i kako hoćeš. . . Ali, ta „priлика“ je mač sa dvije oštrice. Studentski period života je prvo osmostaljivanje čovjeka, u kojem čovjek dobija svoj „JA“. U tom periodu jasno se očituje kakav je bio tvoj odgoj, i da li si bio dobar samo zbog roditelja ili si živio u Božjem svjetlu. Onaj tko je išao u crkvu samo zbog roditelja sad više ne ide, onaj koji se molio samo radi njih, sad više ne moli. U novoj sredini na scenu stupa tvoje istinsko svjedočenje vjere i kršćanskog načina života.

Radosna sam što mogu reći svim starrima, a pogotovo onima „naprednima“ mladim ljudima, kojima Bog nije potreban, da im još mladih kojima je Bog sve i koji žive po njegovim zapovijediam. Mi nismo ni nazadni ni zatucani. Istina, nema nas mnogo, ali se slažemo, jedni druge potičemo na dobrotu i volimo. Okupljamo se kod p. Marijana. Ima nas sa svih subotičkih fakulteta (ekonomskog, elektrotehničkog, građevinskog i mašinskog) i poznato je da su ti studenti među najboljima, pogotovo na ekonomskom fakultetu.

Kroz našu vjeronaučnu dvoranu prošlo je do sada oko pedesetak mladih, od toga su 70 % studenti. Naš vjeronaučni susret je petkom u 20 sati, a svaki puta nas bude preko 20.

Nije nam lako na fakultetima, ali i ovi naši vjeronaučni susreti daju nam snagu, uzajamno se pomažemo. Pomažu nam i zajedničke nedjeljne sv. mise. I baš povodom te nedjeljne sv. mise, ispričat ću vam jedan doživljaj. Jednom mi je jednom zgodom rekla jedna čena: „kako je divno vidjeti odraslog mladića, koji je još uvijek ministrant; to zaista krasi crkvu“. A druga prijateljica mi je ispričala kako se oduševila. Kaže: „Idem ja negdje oko 11,15 ispred „MVM“-a, blizu stare crkve, kad malo dalje ugledam deset do dvanaest mladića i naravno prepoznala sam neke sa fakulteta. Sunce sja, mami u šetnju oko fontane, ali skoro će 11,30. I koje iznenadnje – svi oni su ušli u crkvu, sudjelovali u sv. misi i skoro svi su se pričestili.“

Kako je sjajno vidjeti mnoštvo mladića i djevojaka u crkvi koji pjevaju, mole i slave Gospodina.

Nakon vjeronaučnih susreta, koji su na fakultetskom nivou, slijede naša druženja. Pater uzima gitaru, a tu su i naši „Proroci“ i pjesmi i veselju nema kraja. Nitko ne pita da li si Hrvat ili Mađar ili koje druge narodnosti. Nama to nije najvažnije. Sve nas povezuje samo jedna nit. To je naša vjera u Boga. Svi smo mi braća i sestre u Kristu i zbog toga se volimo.

Budući da smo iz različitih krajeva, to je interesantnije naše upoznavanje i druženje. Rodendani, imendani, slavlja, nas koji smo iz Subotice ne prolaze bez naših prijatelja sa vjeronauka. Za Božić i Uskrs našoj braći koji su daleko od obitelji želimo stvoriti obiteljsku atmosferu. Pozivamo ih svojoj kući. Pečemo im koleče. . .

Ponekad se upitam, što će biti kad se završi 4-5 godina studija, kad nastane osipanje naše zajednice?! I dođe mi sa „Ne brini se toliko. Bog je tu i on će se pobrinuti za sve. STići će novi ljudi koji kao i mi vole i cijene život Evandelja, a to je život radosti“.

NENA

BOŽIĆ BOŽIĆ

BILI SMO U SLAVONSKIM SVATOVIMA

26. studenoga o.g. u Ilači, selu nedaleko od Vinkovaca, dvoje mladih (mato i Ljubica) obećali su vjernost jedno drugom do groba. Bog im je svjedok. Kod njega će uvijek tražiti pomoć i sreću.

Prema Isusovim riječima, čovjek će ostaviti Majku i oca da prione uza svoju ženu — i Mato je ostavio sve: napustio je Suboticu, našu vjeronaučnu zajednicu, u kojoj je bio među najvjernijima, i molitvenu skupinu u kojoj je stalno tračio i dobivao osvjetljenje i vratio se u svoje rodno selo da tu nastavi živjeti po Božjem zakonu sa svojom izabranicom Ljubicom.

U znak zahvalnosti i ljubavi prema njemu, mladi iz naše vjeronaučne zajednice, zajedno sa p. Marjanom, sudjelovali su u njegovom svadbenom slavlju.

Divni i veleseli slavonski svatovi oduševili su nas. Uz molitvu za sreću u braku Mate i Ljubice proveli smo taj dan u veselju.

Očarani prekrasnim šokačkim vezovima i požrtvovnim majkama, pozdravivši se sa našim mladencima i još jednom poželjevši im obilje Božjeg blagoslova i istinske ljubavi krenuli smo put naše drage Subotice.

NENA

VIJESTI IZ TAVANKUTA

NOVA VJERONAUČNA DVORANA

Već dugo se osjećala potreba za prikladnom vjeronaučnom dvoranom. Lijep broj vjeroučenika iz osmogodišnje škole, grupa mladih nije mogla uvijek stati u dosadašnju vjeronaučnu prostoriju. A pogotovo kad smo povremeno imali skupove mladih bračnih parova, bili smo u neprikladi gdje smjestiti četrdeset osoba.

Sada je i taj problem riješen. Ovoga ljeta izgrađena je nova dvorana. Sva u lamperijama, sa podnim pločicama, binom, novom električkom i namještajem, ostavlja divan utisak. Postavljena je i trajnožareća peć, pa i zimu čekamo spokojno.

Našim vjeroučenicima, omladini, bračnim parovima, a i svima drugima, kojima bude potrebna, bit će to ugodna prostorija gdje će se moći sastajati. Novu vjeronaučnu dvoranu blagoslovio je 1. listopada 1988. Msgr. Franjo Vujković u pratnji vlč. Tome Bukvića. Tom zgodom naši vjeroučenici pod vodstvom s. Beate izveli su lijep program na zadovoljstvo brojne djece i odraslih.

A. G.

Iz tehničkih razloga nismo mogli učiniti korekturu u Prilogu mladih. Molimo Vas da uvažite ovu našu ispriku.

BILI SMO U VUKOVARU

Mladi iz vjeronaučne zajednice koja se okuplja u franjevačkom samostanu u Subotici, posjetili su zajednicu mladih "Susreti" u Vukovaru.

Zajednica je 30. listopada ove godine slavila 10. godinu svog postojanja, kao i postojanja VIS - a "SUSRETI", sa kojima su se mladi iz Subotice upoznali na ovogodišnjem USKRS - FESTU u Zagrebu.

Zajednički smo proslavili sv. Misu u kojoj su aktivno sudjelovali mladi iz više krajeva naše Domovine.

Dan je proveden u upoznavanju, razgledanju Vukovara, pjesmi i veselju.

Poslije podne je zajednica mladih iz Vukovara izvela igrokaz "Zaručnici" i održala koncert u veoma prisnoj atmosferi.

Gosti su se poslije koncerta razišli obogaćeni novim prijateljstvom, ljepotom zajedništva i sreće.

Svojim primjerom ovi mladi žele nas potaknuti da se ne zatvaramo u uske krugove svojih župa, već da izidemo na svjetlo dana šireći i dijeleći Kristovu ljubav, možda nepoznatim ljudima, obogaćujući se i darujući!

ŠKOLJKA

TAVANKUČANI U PETRIJEVCIMA

Mali zbor mladih tavankutske župe pohodio je selo Petrijevcima u Slavoniji. Članove zbora srdačno je dočekao župnik Marko sa svojim župljanima. Djeca su se odmah sprijateljila i uklopila se u malu zajednicu, razgovarajući i razmjenjujući adrese. Naš čupnik Antun Gabrić predvodio je misno slavlje, a naš mali zbor s oduševljenjem je pjevao. Nakon mise bili smo u vjeronaučnoj dvorani na zajedničkoj zakušci. Potom smo razgledali selo i pošli na prigodni program što smo ga priredili za sve župljane. Pripravljala nas je s. Beata Zebić. Petrijevcima su bili oduševljeni našim pjevanjem i šaljivim igrokazom „Omutavili“. Obećali su da će nam na proljeće uzvratiti posjetu. Po nadahnuću tog susreta naš nadareni vjeroučenik sastavio je ovu pjesmu:

Prijateljstvo, kao duga poslije kiše
iznenada se javi.

Prijateljstvo, kao noću zvijezda
blještećim sjajem sjaji.

Treba ga znati čuvati,
jer s prijateljem nema tuge.

I sam Isus je reko:
ljubite jedni druge.

Upoznali smo sada vas
i sjajimo od sreće,

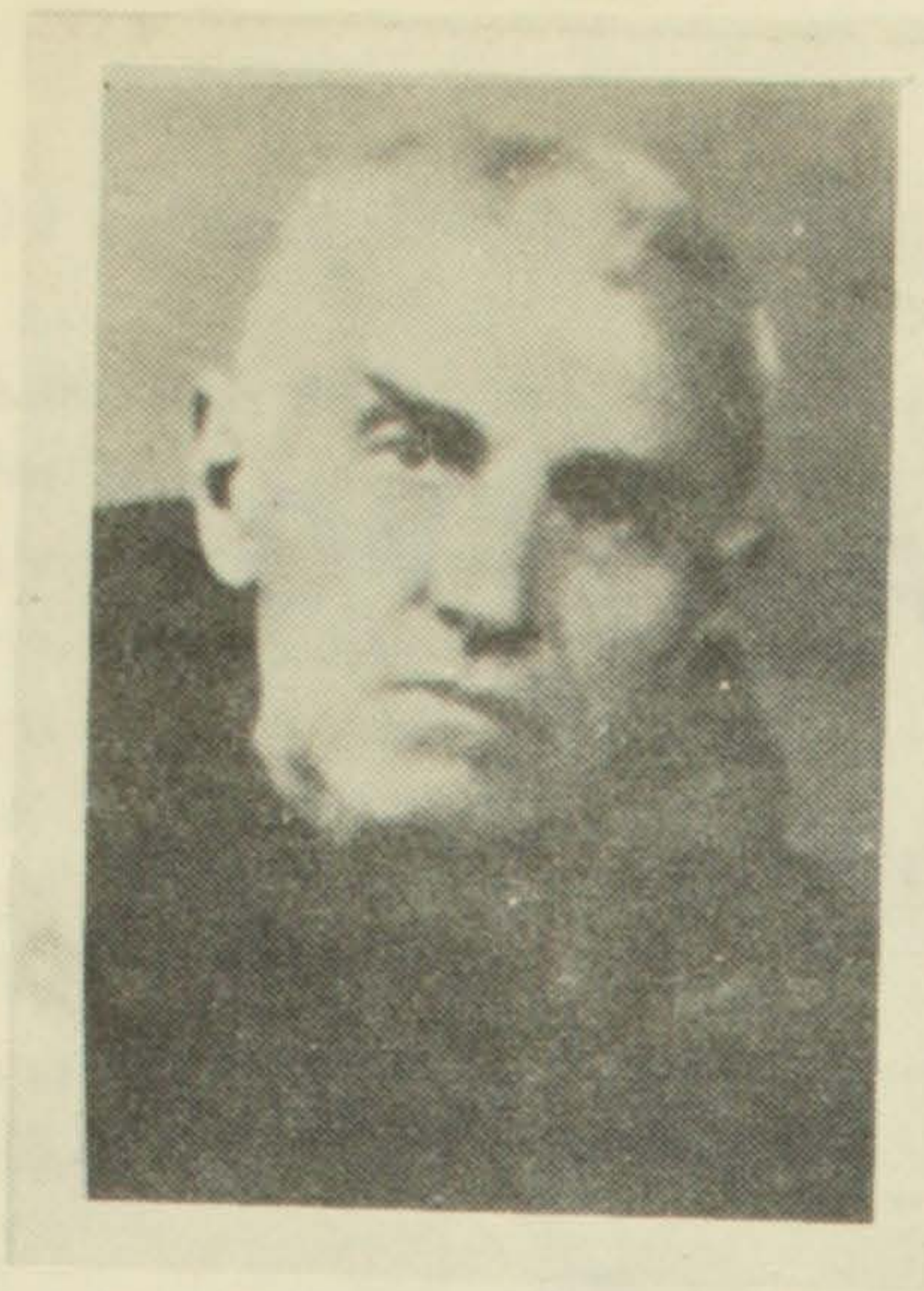
pored poznanstva želimo
i prijateljstvo mnogo veće.

Nadamo se da zelite
isto što hoćemo mi:

Petrijevcima i Tavankučanima
dobri prijatelji ostati.

PETAR VUKOVIĆ, VII. razred

T a v a n k u t

STRANICA

O. GERARDA

"Mali Isuse, ti si u nama kao lijepo proljetno žito koje želi u nama rasti. Kada nas ubijaju i muče, u (nama) sazrijevaš kao na drvetu križa. (Kada sazrijemo na drvetu križa) nećemo umrijeti iako smo umrli".

"Na žeravu ljubavi bacimo svoju volju. Ljubazni razgovor s Isusom može nas umarati jer smo slabi. No ako se umaramo za zemaljske potrebe, zašto ne bismo dozvolili da se tijelo umori i po ljubavi gori i kao žrtva ljubavi izgori".

"Po (Euharistiji) ... Isus nas sad krijepi, jača... Sad se zaručujemo s Isusom, a u nebu ćemo vječnu svadbu, veselje slaviti s Njime. Veće je čudo euharistija nego sav svijet sa svojom dobrotom i ljepotom... Od svijetu bogataša i kraljeva najbogatiji i najmoćniji je štovatelj oltarskog Sakramenta: sit je, ojačan je, izliječen je i od napasti zaštićen".

"Zašto da budem gadan (po grijehu) kad sam Božja slika?... Cvijeće dijeli miris i ljepotu, mada nije slika Božja! Tko može izbirsati uvredu ako se pogrđuje Božja slika? Božja je slika čovjek: kad Bogu služi, on je kao čudnovato cvijeće koje ljepše raste, diže se u visine i mirisavo postaje i u nebo stiže".

"Tko o Isusu razmatra u tom gori vatra ljubavi po kojoj i druge upaljuje i time Isusa razveseljuje".

M O L I T V A

Bože, milosrdan si djeci svojoj i Tvoje je milosrđe u sakramentu pomirenja osobito darežljivo dijelio o. Gerard Tomo Stantić. Dopusti nam, da Tvoga vjernog slugu, uzmogremo častiti na oltarima svete Crkve.

Svoje molitve, radosno življen pokornički život i svoju svećeničku djelatnost, o. Gerard Tomo je utrošio da ljude privuče Malom Isusu i u zajedništvo života s Tobom; stoga daj da se njegovim zagovorom približim vrelu Milosti kako bi moja molitva za milost bila uslišana njegovim zagovorom. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

IZIŠLA IZ TISKA KNJIGA O. GERARDA

NA BOŽJI NAČIN MEĐU LJUDIMA

Knjigu možete nabaviti kod izdavača:

o. ANTE STANTIĆ

Česmičkoga 1

41000 ZAGREB

A moći će se nabaviti i u Subotici na uobičajenim mjestima prodaje knjiga i publikacija

PROCES ZA PROGLAŠENJE BLAŽENIM I SVETIM SLUGE BOŽJEGA O. GERARDA TOME STANTIĆA

Već Vam je svima poznato da je 1985. godine naš biskup Msgr. Matija Zvekanović pokrenuo proces za proglašenje blaženim i svetim o. Gerarda Tome Stantića. U više navrata smo o tom pisali u Subotičkoj Danici i Bačkom klasju.

Odlučili smo da ove godine u svakom broju Bačkog klasja donosimo novosti oko napredovanja procesa, kao i po koju misao iz njegove duhovne ostavštine.

ŠTO MOŽEMO UČINITI MI U OVOM PROCESU ?!

1. Svi možemo moliti "Malog Isusa" da Slugu Božjega oca Gerarda uzdigne na čast oltara;

2. U svojim duhovnim i materijalnim potrebama možemo moliti zagovor Sluge Božjega oca Gerarda.

3. Možemo poticati i druge da mole za proglašenje blaženim i svetim Sluge Božjega; da mole za njegov zagovor u svojim potrebama; da mole za ozdravljenja od svojih teških i neizlječivih bolesti;

4. Možemo svojim novčanim doprinosima pomoći u velikim troškovima oko pripreme cijele dokumentacije o životu i radu Sluge Božjega oca Gerarda;

5. Obavijestiti Vicepostulaturu o primljenim milostima i uslišanjima po zagovoru Sluge Božjega o. Gerarda. Sve obavijesti slati na adresu: VICEPOSTULATURA, Česmičkoga 1, 41000 ZAGREB; ili KARMELSKI SAMOSTAN, Park heroja 3 25000 SOMBOR.

IZ ZAPISA SLUGE BOŽJEGA O. GERARDA

"Bog tako voli dušu koja njega voli da joj on postaje rob, a duša kao da postaje Bog. Tada duša, ne zna drugo nego Boga ljubiti, u svemu Boga naći i uživati. Bog joj kao Bogu služi".

ZA ŽIVOT ZA ŽIVOT

AKCIJA: ZA ŽIVOT – AKCIJA: ZA ŽIVOT – AKCIJA

“RECEPT” ZA SREĆU U OBITELJI

Kad sam prvi put, još kao đakon, imao vjenčanje i održao prigodnu propovijed, onda je netko tu moju propovijed prokomentirao, omalovažavajući je, riječima: “A”, govorio je samo o ljubavi”.

Mislim, kad je riječ o obitelji, onda se i mora govoriti samo o ljubavi. U prošlom broju Bačkog klasja čitali smo malo o toj ljubavi, a i ja bih htio nešto progovoriti o ljubavi u obitelji – o ljubavi, onoj duboko ljudskoj, ali koja mora biti prožeta ljubavlju božanskom (nadnaravnom). Htio bih govoriti o međuljudskim odnosima u obitelji koji moraju biti prožeti ljubavlju. Htio bih govoriti o ljubavi između muža i žene, o ljubavi roditelja prema djeci i o ljubavi djece prema roditeljima, te o uzajamnoj ljubavi braće i sestara u obitelji.

Temelj mojim riječima bit će Božja riječ.

MUŽEVI LJUBITE SVOJE ŽENE – ŽENE POKORAVAJTE SE SVOJIM MUŽEVIMA –

“Žene pokoravajte se svojim muževima, kako priliči u Gospodinu... Muževi, ljubite svoje žene i ne budite osorni prema njima”! – To je više od romantične ljubavi medenog mjeseca. To je ljubav svakodnevnice, često dosadne i sive, ali koja biva uvijek nova i radosna, upravo zbog prave ljubavi koja vlada u odnosima muža i žene. Ali, kakva je to ljubav prava? Tko će nam dati recept?

Čini se da recept već imamo. Dao nam ga je sv. Pavao u svom glasovitom hvalospjevu ljubavi u 13. poglavlju I. poslanice Korinćanima. On kliče: “... ljubav je velikodušna, dobrotivna je ljubav, ne zavidi, ljubav se ne hvasta, ne oholi se, nije nepristojna, ne traži svoje, nije razdražljiva; ne pamti zlo, ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; ljubav sve ispričava, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi... (takva) ljubav nikad ne prestaje...”.

Muževi i žene morali bi znati napamet ove riječi, kao što domaćice znaju napamet recepte kolača koje češće prave, jer ljubav mora biti “svagdanji kolač” u odnosu muža i žene. Trebalo bi ove riječi ispisati velikim slovima i staviti ih na vidno mjesto u kući da bi im oko odmah zapelo za njih kad god dode do nerazumijevanja, prepirki i svada; da bi ih čim ustanu vidjeli čim ustanu i kad polaze na spavanje.

Mislim da je hvalospjev ljubavi sv. Pavla najbolji “re-

cept” za sreću u braku, za spašavanje brakova u krizi, kao i za sreću svih članova obitelji.

Muž i žena trebali bi često, zajedno, meditirati nad tim tekstom.

PRAVA LJUBAV IZMEĐU MUŽA I ŽENE JE P L O D N A L J U B A V

Još je jedna oznaka bitna za ljubav muža i žene! – to je plodnost. Prava ljubav muža i žene je plodna ljubav. Ljubav muža i žene ima moć stvarati nova bića. Blagdan sv. Obitelji slavimo u božićno vrijeme. Crkva nam time želi staviti pred oči sv. Obitelj kao uzor u onom radosnom trenutku kad je obitelj Josipa i Marije dobila novog člana. Kad se rodio Isus. Rodenje djeteta uvijek je radosni događaj za obitelj. Bilo bi, možda, više mira i sreće u našim obiteljima kad bi više puta doživjeli radosni događaj rođenja djeteta...

RODITELJI! – LJUBITE SVOJU DJECU

... ne ogorčujte ih! “Vrh strogosti Vaše neka ljubav vlada”. Ljubav je najbolji način odgoja. Ljubav je najefikasnija “šiba”. Miran i strpljiv razgovor sa djetetom najvažniji je u svim situacijama, a pogotovo u kriznim danima mladih.

DJECO! – POŠTUJTE OCA I MAJKU

Djeca - kako ona još malena, tako i odrasla - moraju poštivati svoje roditelje – ljubiti oca i majku, jer "tko štuje i voli oca i majku, taj okajava grijeha svoje, radovat će se sa svoje-djece, bit će uslišan u dan molitve svoje... tko voli oca i majku, taj blago sabire", veli mudri Sirah. No, on kaže još nešto vrlo važno. Parafrazirat ću njegove riječi: djeco, pomozite oca i majku svoju u starosti i ne žalostite ih. Dvorite ih s puno ljubavi u starosti njihovoj. Ako im i razum klonе, budite blagi s njima i ne grдите ih, jer ne zaboravlja se milost prema roditeljima, već se uračunava u oprost grijeha...

Najteža osuda za dijete su riječi starih roditelja kad sa suzama u očima izgovaraju riječi: "Mi ne trebamo djeci svojoj!" – Djeca nikada ne bi smjela dati svoje stare i bolesne roditelje na brigu u "starački dom" – to nije ljubav prema roditeljima. Isplati se "dvoriti" ih, jer Isus reče da je njemu učinjeno onima koji su stari, bolesni, osamljeni, gladni, žedni... ta djela pišu se u Knjigu života, o tim djelima ovisit će naša vječna sudbina.

TUGA U BAČKOM BRIJEGU

MISIONAR NA BICIKLU

In memoriam Anti Jakšiću

(Misionaru o. Anti Gabriću, preminulom i Bengaliji u Marija Pollyju 20.X.1988.)

Ušorene kuće
uvila tuga;
lišće umiruće
leži kraj puta.

Nikada vidio
Te nisam, Ante,
oče Gabriću.
Svaka Ti riječ
i misao misa je
zavjetna već
na Bunariću,
a kod Subotice.

Laganim hodom
pjesnika prate;
nebeskim svodom
oblaci pate.

„Ode nam Ante...“
šapuću usne.
Svi ga još pamte.

Ljubavi Ti plamen
i kamen oživi
i pozlati se na njivi.

Dječak je bio
ovih sokaka.
Prima ga raka.

Ljekovita utjeha
ispovijedna neka
mir ljudima
daruje kao let
ptici, golubici
u vijeke vjekova.
Amen!

Pjesma je živa.
On šaka praha.
Tijelo bez daha.

4 XII. 1987.

30.X.1988.

JAKOV KOPILOVIĆ

STIPANAC

KAKO JE LIJEPO I UGODNO
KAD BRAĆA I SESTRE ŽIVE ZAJEDNO

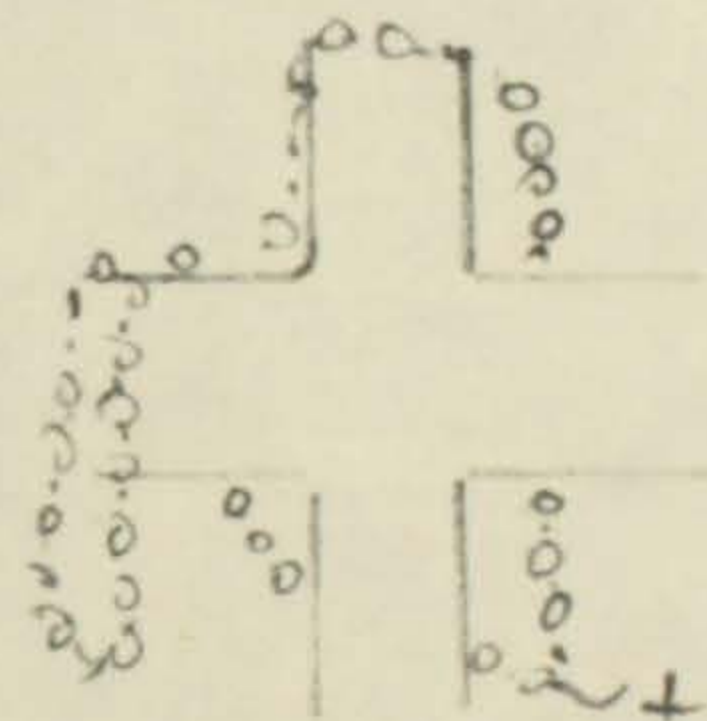
Kako je lijepo imati brata ili sestru u obitelji. Ima jedna pjesma, ne znam tko ju je sastavio, ni tko ju pjeva, no riječi su primjerene jedinici kćerki u obitelji i zbilja su dirljive: "Reci mi, reci mama zašto sam ja sama, a Zlata sa drugog kata ima sestru i dva brata".

Kako je lijepo i ugodno kad braća i sestre žive u slozi i ljubavi zajedno, a kako je ružno i tužno čuti da brat brata ne prima i da sestra sa bratom ne razgovara. Braća i sestre u obitelji trebaju se, kao izabranici Božji, sveti i ljubljeni, zaodjenuti u milosrdno srce, dobrostivost, poniznost, blagost, strpljivost, te podnositi jedni druge, praštajući si ako tko ima protiv koga kakvu pritužbu... poruka je također sv. Pavla apostola.

OBITELJ, KOJA ZAJEDNO MOLI JE
– SRETN A OBITELJ –

Zlatna nit koja mora povezivati sve odnose među članovima obitelji jeste zajednička molitva. Obitelj koja zajedno moli je sretna obitelj. Obitelj koja moli ima uvijek jednog člana više u svojoj obitelji – u obitelji koja zajedno moli trajno je prisutan Isus, jer on reče: "gdje su dvoje ili troje sabrani u moje ime, tu sam i ja među njima". A gdje je Isus, ondje je prava ljubav. Ondje je i prava sreća. Samo ta obitelj može postati sveta obitelj...

A. A.

OTAC ANTE GABRIĆ OTIŠAO U NEBO

Tim riječima poznata Majka Terezija komentirala je smrt našeg poznatog hrvatskog isusovca, dugogodišnjeg misionara u Indiji o. ANTE GABRIĆA.

20. listopada 1988. godine, točno na 50. obljetnicu njegova dolaska u Indiju, blago je preminuo u 73. godini života, Božji ugodnik i veliki navjestitelj Isusova Evandjelja, koji se sav istrošio za Boga, Evandjelje i duše.

Zahvalni smo mu da je i nas ovdje u Bačkoj svaki puta došao posjetiti, kada je bio na dopustu u Domovini.

Posljednji put je bio 12. kolovoza 1986. godine u okviru Proslave 300. obljetnice našeg doseljenja, ovdje u Subotici. Tada nam je održao dirljivu poruku o vjernosti Isusu i Mariji, Crkvi i Petru.

Za svu mu ljubav na zemlji, prema nama, zahvaljujemo, a njegovu zaštitu iz neba za sve molimo!

Ove godine se napunilo ravno 175. godina od posvete crkve sv. Lovre mučenika. Mladi i revni župnik Marko Forgić sa svojim Pastoralnim vijećem i svim vjernicima želio je bogato obilježiti ovaj jubilej. Godina jubileja trajala je od blagdana Sviju Svetih 1987. do istog blagdana ove godine. Kroz to vrijeme učinjeno je veoma mnogo. Nasut je podvodan i nizak teren oko crkve, te izbetonirane prilazne staze i prostor pokraj crkve. Potpuno je uredena električna instalacija u crkvi. Crkva je bogato oslikana ornamentikom. Obnovljene su tri slike na svodovima: Isusovo rođenje, Uskrsnuće i Marijino krunjenje u nebu. Slike su obogaćene sa po četiri medaljona koji predstavljaju četiri evanđeliste, četiri crkvena naučitelja i četiri svete žene.

Maljarske radove je izveo Mirko Ristić iz Ravnog Sela. Svi kipovi su obnovljeni i ukusno raspoređeni. Nabavljeno je novo svetohranište, novi križni put (rad Petra i Dragice Mikloušić iz Slavonske Požege). Uređen je „Božji grob“ i lik Žalosne Gospe. Orgulje su temeljito restaurirane. Park oko crkve ureden. Groblje ograđeno i očišćeno. Župna kuća je uredna iznutra. Sve su to najvećim dijelom uradili svojim sredstvima i radom sami domaći vjernici uz pomoć sončanskih vjernika iz Zapadne Njemačke.

Svečana biskupska Misa u Sonti

HODOČASNICI IZ BAČKE U RIMU

“Dobro došli u Rim na grobove svetih apostola Petra i Pavla i drugih svetih mučenika. Bila je ovo prigoda da ojačate svoju vjeru u Isusa Krista. Želim Vas potaknuti da budete svjedoci Božje ljubavi prema svakome čovjeku. Naka Vas prati moj apostolski blagoslov! Prenesite moje pozdrave svima svojim dragima kod kuće! Hvaljen Isus i Marija!”

No, dok su obnavljali materijalni hram, nisu zaboravili, da je daleko važnije obnoviti živu crkvu – Božji narod. U spomenutom razdoblju župnik je u nekoliko navrata poslao svim župljanima svoje pastirske listove, u kojima ih je pozivao na duhovnu i materijalnu obnovu Crkve. Kroz godinu dana održane su duhovne obnove za mlade, za članove Pastoralnog svjetovnog vijeća, za veoma živu zajednicu “Trećega reda” (Franjevačkog svjetovnog reda) i za ministrante. Oko osamdesetak djece je svaki dan kroz korizmu sudjelovalo na križnom putu. Pokrenuta je akcija među djecom u korist katoličkih misija, pa se skupila lijepa svota od 400. 000,- dinara. U svibnju je posebno proslavljen “Majčin dan”. Cijeli jubilej se nastojao sklopiti u proslavu Marijine godine.

Kruna slavlja bila je svečana posveta crkve koju je obavio subotički biskup Matija Zvekanović u Koncelebraciji sa dvadesetak svećenika. Posebno je bila zapažena prisutnost tuzlanskog gvardijana fra Joze Bošnjakovića, predstavnika stare postojbine naših šokačkih Hrvata. Posveta je bila 24. srpnja 1988. godine u 17 sati. Posveti je predhodila šestodnevna priprema, koju su vodili svećenici iz susjednog somborskog dekanata.

Treba se nadati da toliki uloženi trud neće ostati bez vidljivih znakova obnove i da će ta obnova Crkve biti nastavljena.

Z. K.

Ovim riječima sv. Otac obratio se grupi hrvatskih hodočasnika, koji su 17. rujna 1988. godine krenuli na hodočašće u Rim, predvođeni somborskim župnikom sv. Križa vlč. Josipom Pekanovićem.

Hodočasničku skupinu sačinjavali su vjernici iz Sombora, te nekoliko vjernika iz Subotice i Đurđina. U rano subotnje jutro krenuo je autobus iz Sombora da bi već u nedjelju ujutro hodočasnici bili primljeni i smješteni u Rimu, u domu za hrvatske hodočasnike. Nakon par sati od-

mora, krenuli smo u prvi obilazak znamenitosti tog veličanstvenog i vječnog grada. Isti dan smo imali sv. Misu u samostanu sestara Kećri milosrda. Dva slijedeća dana proveli smo u hodanju i obilaženju svih onih velebnih građevina kojima su se oči naše divile, duša uživala i srce klikalo.

Vrhunac našeg hodočašća bio je u srijedu. Tog dana bili smo u audijenciji kod sv. Oca Ivana Pavla II. u Vatikanu u bazilici sv. Petra i Pavla i dvorani Pavla VI. Tom prigodom on nam se obratio na hrvatskom jeziku gore navedenim riječima.

Od tada je prošlo već dva mjeseca. Pred očima mi je još uvijek susret sa Papom i njegov blagi, očinski lik. U ušima mi još uvijek odzvanjaju njegove riječi: "Budite svjedoci Božje ljubavi...". Iako je moje oči zadivilo i blještavilo zlatnog svoda bazilike sv. Petra i tišina i duhovnost bazilike sv. Pavla, ipak je najdublji dojam ostavio u meni susret sa Papom, a njegove riječi, poput Isusovih iz Evandelja, svakodnevno mi daju snagu i poticaj da prihvatim svoje svokodnevne križeve i idem naprijed živeći svoju vjeru...

M. D.

STOLJETNA POBOŽNOST U SUBOTICI

U subotičkoj katedrali bazilici, svete Terezije se i ove godine održala stoljetna pobožnost u čast Prečistom Srcu Marijinu. Od 29. studenog do 8. prosinca, vjernici iz svih subotičkih župa punili su katedralu. Svaku večer u 5 sati molila se krunica. Predmolitelji su bili mladi, žene i muševci, časne sestre. Prpovijedali su domaći svećenici gg. Andrija Anišić, Andrija Kopilović, Lazar Ivan Krmpotić, Stjepan Beretić, franjevac O. Marijan Kovačević, te gost sa Trsata, Dr O. Emanuel Hoško. Pod svetom misom vjernici su svaku večer slušali vrlo lijepe propovijedi o Blaženoj Djevici Mariji u Crkvi. Naslov cijeloga niza propovijedi bio je Blažena Djevica Marija Bogorodica u misteriju Krista i Crkve. Vješto su propovjednici izlagali nauku Drugog vatikanskog Sabora o Blaženoj Djevici Mariji na osnovu 8. poglavlja dogmatske konstitucije „Lumen gentium“.

Krunica se danomice prikazivala za Božji blagoslov u našim obiteljima, a i molitva vjernika u svetoj misi dizala se na istu nakanu. Još prije početka velike duhovne obnove, katedralni je župnik pozivao vjernike, da cijelu obnovu ili bar koji dan od pobožnosti prikažu za posvećenje obitelji.

Na svetkovinu Bezgrešnog začeca Blažene Djevice Marije služio je g. Biskup svečanu biskupsku svetu misu pred punom katedralom. Katedralni zbor „Albe Vidaković“ je svaki dan svojim skladnim pjevanjem pridonosio lijepom raspoloženju okupljenih vjernika. Najsvečanije je bilo 8. prosinca. Sami vjernici, ali i pjevači i svećenstvo i biskupove poticajne riječi služile su pobožnosti naroda. Na koncu svete mise naš biskup, Msgr. Matiša Zvekanović posvetio je Bezgrešnom Srcu Marijinom Biskupiju, grad, i župu sv. Terezije, kao domaćina tradicionalne pobožnosti.

St. BERETIĆ

Veliku radost doživjeli su vjernici Novog Sada jer ih je pohodio visoki gost Katoličke Crkve. Bečki kardinal Hans Herman Groer bio je glavni predhodnik značajnog ekumenskog posjeta Srpskoj pravoslavnoj crkvi početkom listopada ove godine. Budući da je bio u programu i posjet novosadskoj Pravoslavnoj crkvi, ugledni gosti pohodili su i katoličku centralnu crkvu. Kardinala i ostalu uglednu pratnju dočekao je subotički biskup Matiša Zvekanović i domaći župnik Blaško Dekanj.

Nakon svečanog ulaza kardinala je na njemačkom jeziku pozdravio biskup domaćin zaželivši mu dobrodošlicu. Kardinal Groer zahvalio je biskupu na lijepim željama te se sam obratio nazočnim objašnjavajući razloga svoga pohoda Novom Sadu.

Nakon izmjena pozdrava kardinal je imao sv. misu na latinskom jeziku, a to mu je ujedno bila prva misa na tlu Jugoslavije, kako je sam napomenuo. Vrijedno je zamijetiti jedan simpatičan gest dragog nam gosta: saznajući da su ovdajšnji kapelani ovogodišnji mladomisnici, nakon mise, klekao je i tražio da mu podijele mladomisnički blagoslov.

Nakon kratke zakuske u župskom dvoru, ugledni gost s pratnjom uputio se na Petrovaradinsku tvrđavu gdje je gradsko vijeće upriličilo večeru.

FRANJO IVANKOVIĆ

MALA BOSNA

PROSLAVA BLAGDANA SV. CECILIJE

Već odavno je tradicija da se spomendan sv. Cecilije slavi svečanije u župi Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni. Sv. Cecilija je zaštitnica pjevača. Kako već dugi niz godina u župi postoji redoviti Zbor sa samom proslavom i organizacijom nije bilo većih poteškoća.

Ove godine bilo je svečanije nego inače, jer je naš zborovoda Jelena Demšedi tog dana obilježavala dvadeset godina rada sa pjevačima u našoj župi.

Proslava je bila 27. studenoga 1988. godine, pod sv. Misom u 10 sati. Misu je predvodio bajmočki kapelav vlč. Miroslav Orčić, uz asistenciju domaćeg župnika vlč. Ivica Prčića i vlč. Andrije Anišića, prefekta sjemeništa "Paulinum". Prigodnu homiliju održao je vlč. Anišić, koji se posebno obratio pjevačima i našoj slavljenici, te između ostalog naglasio:

"Čovjek je stvoren da Boga slavi, da bude živa Božja slava u svijetu. On treba slaviti Gospodina čitavim bićem i zahvaljivati mu za sva silna djela koja mu je učinio. Jedan od izvornih načina slavljenja Boga svakako je i pjevanje".

Zatim je tumačeći neka mjesta iz Svetoga pisma i iz Konstitucije o sv. liturgiji II. Vatikanskog sabora pokazao kako je pjevanje važno i Bogu drago, te potakao one sa boljim sluhom da se uključe u župski pjevački zbor, a sve ostale vjernike da se uključe u pučko pjevanje, kako bi naša crkva bila doista "raspjevana crkva".

Na kraju sv. Mise predali smo našoj kantorici prigodan dar u znak zahvalnosti na dosadašnjem radu i poželjeli joj da još dugo godina vodi pjevanje i obavlja kantorsku službu u našoj župi.

U ime biskupijskog Liturgijskog vijeća - odjel za glazbu, čestitku našoj kantorici poslao je vlč. Josip Mioč u kojoj ju potiče da ustraje u svom radu.

Da nam ovaj dan ne ostane samo lijepa uspomena, molimo i dalje Gospodina da ustrajemo na njegovu putu i kroz pjesmu i glazbu prenosimo ljudima Božju poruku.

Mina

U SPOMEN MARIJI SABATKAI

U cik zore 11. rujna 1988. godine u Staračkom domu za umirovljenike u Apatinu, nakon duge i teške bolesti, blago je u Gospodinu preminula Marija Sabatkai, majka našeg vrijednog svećenika Ivana Sabatkai, župnika u Bačkom Monoštoru.

Misu zadušnicu u vajštanskoj župnoj crkvi sv. Jurja, rodnom mjestu pokojnice, predvodio je bački dekan Lazar Ivan Krmpotić u koncelebraciji sa sinom pokojnice i još desetoricom svećenika, uglavnom iz bačkog i somborskog okruga.

U homiliji i oproštaju, koju je održao bački dekan, posebno je istakao dugogodišnje strpljivo podnošenje teškoga trpljenja pokojnice, koja je sve to darivala Bogu za svoga sina i za Crkvu.

Pozvao je sve prisutne da zahvale Bogu za taj dar, kojim je Bog, po patnjama ove žene, darivao našu mjesnu Crkvu, ali je također pozvao da je u tomu i nasljeđujemo, noseći svatko svoj križ, svjesni da će ta svojevljna trpljenja biti izvorom posebnoga blagoslova za našu Crkvu i izvorom novih dobrih svećeničkih i redovničkih zvanja.

U molitvi i pjesmi uskršnjih stihova, gotovo cijelo selo je ispratilo tu blagu i dobru patničku svećeničku majku. Blagoslovio nas Bog obiljem takvih duša.

Z. K.

IN MEMORIAM

I V A N P R Ć I Ć
(19. IX. 1901 – 9. XII. 1988.)

Prohladnog jesenjeg dana, 9. prosinca 1988. god. preminuo je u Tavankutu kulturni radnik, pjesnik i učitelj u mirovini Ivan Prčić, zvani Gospodar, u svojoj 88. godini života.

Nekoliko zadnjih godina u dubokoj starosti sve više je slabio i venuo u svojoj osamljenosti dok mu umorno srce nije prestalo kucati.

Sahrana pokojnika bila je 10. prosinca u 13 sati. Pogrebne obrede vodio je župnik Antun Gabrić, a bili su prisutni svećenici Bela Stantić, fra Andrija Matić, subotički gvardijan i Andrija Anišić.

Sprovod je bio skroman, ali lijep i popraćen mnogim toplim riječima pokojniku

U nedjelju 25. rujna o.g. Družba ss. Naše Gospe sa sjedištem u Zagrebu proslavila je Zlatni jubilej redovničkih zavjeta s.M. Beate Milašin. Proslava se obavila u kućnoj kapeli u Remetama.

Euharistijsko slavlje predvodio je o. Pater Galauner DI duhovnik Sjemeništa na Šalati. U homiliji je P. Galauner prikazao životni put jubilarke, a zbor sestara skladnim pjevanjem uzveličao je ovu svečanost Liturgiju.

S. M. Beata, po krštenju Veronika, rodila se 6. veljače 1916. godine u Subotici. Potječe iz duboko kršćanske obitelji s brojnom djecom. Osnovnu i građansku školu završila je u Subotici, a onda sa svojih 15 godina stupa u Družbu školskih ss. Naše Gospe s Maticom u Subotici. Poglavarica su Veroniku, s drugim kandidaticama, poslali u Zagreb na daljnje školovanje. Nakon završene Učiteljske škole kod ss. Milosrdnica vraća se u Suboticu, gdje je obavila svoju dvogodišnju redovničku formaciju te 12. srpnja 1938. položila prve red. zavjete.

Kao mlada učiteljica uspješno je radila na Osnovnoj školi ss. Notre Dame na Zrinjskom trgu 22. Ali kratke su bile godine tog zanosnog rada na školi, među malenima.

Početak rata 1941., radi nastalih prilika, morala je napustiti svoj zavičaj i prijeći Dunav. . .

Od 1942. pa do danas, to znači kroz gotovo pet decenija s. Beata je u svojoj Družbi preseljenoj u Zagreb, vršila mnoge odgovorne dužnosti: od učiteljice ili odgojiteljice novakinja pa do službe vrhovne poglavarice. Kao vrhovna ekonomica puno se zalagala za gradnju i preuređenje Družbinih kuća. Napose u gradnji kuće novicijata i samostana u Remetama (dovršen 1971.) u kojem i danas živi i djeluje kao poglavarica zajednice. S. Beata je puno učinila i za gradnju i uređenje kuće za starije i bolesne sestre u Subotici ul. M. Bursać, koja je dovršena i useljena 1982. godine.

U znak zahvalnosti s. M. Beati za sve zalaganje u Družbi njezine sestre, podržavane od Č. Majke, željele su na poseban način proslaviti Zlatni Jubilej njezinih zavjeta. U tu svrhu priredile su spomenutu svečanost u kapeli remetske kuće i kod obiteljskog stola. Uz lijepi broj sestara i nekoliko članova njezine uže obitelji, uzvanici na ovoj proslavi bili su i neki prijatelji i dobročinitelji s. Beate i remetske kuće.

Svi su se razišli duboko potreseni svime što su tu doživjeli svetoga i lijepoga.

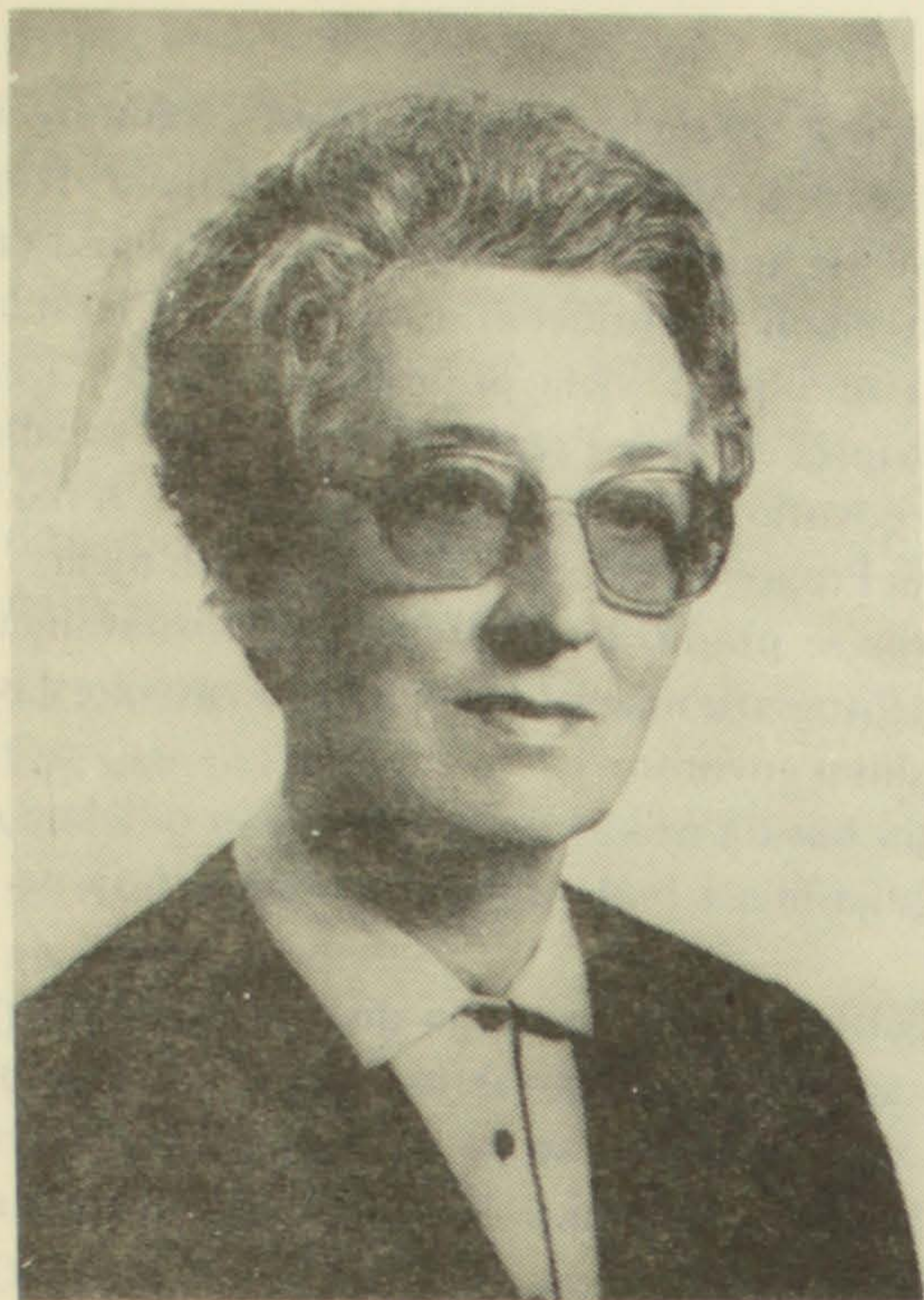
Čestita i želi sretan hod u slijedeće godine redovničke vjernosti Bogu!

s. ANĐELINA

FILM

POSLJEDNJE ISUSOVO ISKUŠENJE

Ovih dan (baš pred Božić) počeo je i igrati u subotičkom kinu "Jadran" film "Posljednje Isusovo iskušenje". – Taj film je u dosadašnjoj povijesti najskandaloznija blasfemija o Isusu. Radi se o lažnom prikazivanju Isusova života. Upozoravamo naše vjernike da ga NE GLEDAJU. Da i na taj način iskažu svoje poštovanje Isusovoj osobi i da također svojim molitvama dadu zadovoljstina za ovu gnusnu pogrdu Isusove osobe. Borimo se protiv laži.

ANICA NEVOLIĆ
ZASLUŽNI ORGULJAŠ NAŠEG PODNEBLJA
(Uz 40. obljetnicu rada)

Ovoga puta pisat ću opširnije o dugogodišnjem radu novosadske orguljašice Anice Nevolić. Radujem se što je njezina 40-obljetnica i prigoda za bolju spoznaju lika ove crkveno-glazbene radnice.

Anica Nevolić rođena je u Petrovaradinu 28. III 1930. od oca Ivana i majke Angele. Ozračje u kojem je rasla i sazrijevala bilo je slično ostalim našim tadašnjim mjestima. To je bio tradicionalan život, ali u kulturnom pogledu napredniji nego u okolini. Naime, u Petrovaradinu je između dva rata djelovalo 20-tak raznih društava. U takvoj sredini školovala se Anica Nevolić pohađajući istodobno svoju župnu crkvu Uzv. sv. Križa. Slušala je u njoj svojevrsno tradicionalno pjevanje, dakako necrkveno. Takvo je otprilike bilo pjevanje i u ostalim crkvama Srijema i Slavonije gdje je ono nametnuto našem narodu u doba Vojne Krajine.

Nagovorom pjevačice Verice Ivanić svečarica se 1946. pridružila pjevačima svoje župne crkve. Međutim, Verica Ivanić nagovarala je Anicu da počne i s učenjem sviranja na orguljama. Na njezine poticaje, uz svesrdnu podršku Aničine majke, svečarica je 1. V 1947. odlučila postati orguljašem. Od tada je, kao samouka, svakodnevno vježbala na crkvenom harmoniju. Nedugo zatim, prvi put je svirala i pjevala u svojoj župnoj crkvi na dačkoj misi 11. I 1948. Te godine preuzima i orguljašku dužnost, jer je dotadašnji orguljaš Franjo (Puba) Kurbatfinski otišao na Rijeku.

Željna velikog napretka u crkvenoj glazbi, Anica Nevolić je u svojoj župi radila zdušno i požrtvovno. Prva je u toj župi osnovala mješoviti pjevački zbor. Suradivala je i s mnogim orguljašima marljivo prikupljajući i prepisujući crkvene skladbe iz gotovo svih naših krajeva. No, njezini napori

za napredak crkvenog pjevanja nisu radali željenim plodovima, jer Anica još nije znala što je prava crkvena glazba. To stanje se iznenada promijenilo 1967. kada sam je upoznao s našim cecilijancem, domaćim skladateljem Stanislavom Preprekom. Od tada pa do svoje smrti Preprek je na njezine molbe skladao ogroman broj crkvenih djela. Svečarica je, dakle, bila uzrokom nastanka crkvenih skladbi ovoga skladatelja u posljednjem razdoblju njegova života. Malo je orguljaša, koji su doživjeli tako sjajan preporod u svom djelovanju. Suradnja s Preprekom dovela je Anicu na put prave crkvene glazbe.

Dugogodišnjim službovanjem u Novom Sadu i prese-ljenjem u ovaj grad došlo je 1974. i do prestanka njezine orguljaške djelatnosti u Petrovaradinu. Stjecajem okolnosti 15. XII iste godine Anica preuzima orguljašku dužnost u novosadskoj župi „Imena Marijina“ za vjernike Hrvate. I ovdje, odmah po svom dolasku, osniva mješoviti zbor, koji do tada nije postojao. Svoje iskustvo i svoj pjevački repertoar s velikim uspjehom njeguje u ovoj crkvi na tlu Bačke. Nakon 10-obljetnog rada s pjevačkim zborom, zbor sebi izglasa ime „Laudanti“ što znači „Hvalitelji“. S bivšim zborom, a osobito sa zborom „Laudanti“ nastupala je širom Bačke i Đakovačke biskupije, promičući svoj crkveno-glazbeni repertoar.

Požrtvovnim zalaganjem dospjela je Nevolićeva do znatne izvodilačke razine i svojevrsne kakvoće pjevačkog repertoara. Međutim, našoj jubilarci, kao i svim ostalim orguljašima, predstoji dugotrajan rad na oživljavanju koralnog pjevanja i djelatnog sudjelovanja u liturgiji. Ovi zahtjevi II. vatikanskog Sabora mogu se ostvariti jedino u suradnji s mjerodavnima u župi.

Treba posebno pohvaliti Aničino besprijeckorno vodenje korske administracije u koju ju je uputio skladatelj Preprek. Ona najurednije vodi knjigu s rasporedima svih svojih crkveno-glazbenih nastupa. Također vodi i evidenciju zbornih pokusa i nastupa, a ima i poseban popis pjevača. Svim članovima pjevačkog zbora ona osobno podnosi pismeni izvještaj svake godine o radu zbora u protekloj godini.

U svojoj orguljaškoj praksi svirala je na orguljama skoro tisuću puta što je isto tako jedan od dokaza njezine ljubavi prema crkvenoj glazbi.

Svečarica je 11. siječnja ove godine u 17 sati svirala na sv. misi za sve žive i umrle svećenike i članove svog bivšeg i sadašnjeg zbora s kojima je suradivala kroz proteklo vrijeme. Tom prigodom pjevala su zajedno oba zbora poslije čega je, u vjeronaučnoj dvorani, uslijedio njihov susret uz evociranje uspomena i slušanje s magnetofonskih vrpca odlomaka nekih njihovih nastupa.

Slavlje 40. obljetnice Aničine orguljaške djelatnosti održano je dne 9. travnja ove godine. Baš zato što je održano u subotu, uoči bijele nedjelje, svi su se prisutni osjećali ugodno i raspoloženo. Slavlje je otpočelo sv. misom zahvalnicom, a završilo čestitanjem, govorima i međusobnim upoznavanjem. Misu zahvalnicu služilo je petero svećenika u konceleciji: gosti, Vilim Hiršnhauzer (Đakovo), Stjepan

Miler (Petrovaradin II), Josip Mioč (Subotica) te domaći župnik Blaško Dekanj i domaći kapelan Ante Kopilović.

O crkveno-glazbenom radu slavljenice govorili su pod misom župnici Dekanj i Miler. I na ovoj misi pjevali su združeno sadašnji i bivši zbor slavljenice što je bilo dirljivo, a izvođenje činilo punim i snažnim.

Nakon mise zahvalnice okupilo se mnogo uzvanika u vjeronaučnoj dvorani. Neka od njih budu spomenuti: vlč. gg. Franjo Davčik (Futog) i Mirko Kljajić (Petrovaradin III), prof. g. Franjo Kurbatfinski (Rijeka), č.s. Mirjam Pandžić, orguljaš i zborovoda katedralnog pjevačkog zbora „Albe Vidaković” iz Subotice, članovi mađarskog pjevačkog zbora slavljeničine župe na čelu s orguljašicom č.s. Bernardom Kuktin i orguljašem prof. dr. Taborijem Dordem. Kao prvo, domaći župnik, Blaško Dekanj je pročitao pisma-čestitke triju naših biskupa: Matije Zvekanovića (Subotica), Ćirila Kosa (Đakovo) i Hužvara Lasla (Zrenjanin). Zatim je svećarici uručeno pismeno priznanje Đakovačke biskupije za njezin dosadašnji orguljaški rad i papinski apostolski blagoslov u vidu diplome. Nakon primljenih priznanja održali su svoje prigodne govore vlč. g. Hiršnhauzer, prof. g. Kurbatfinski i svećarica Anica.

Jubilej je nastavljen razgledanjem zanimljive izložbe Aničinog crkveno-glazbenog notnog materijala. Izložba se sastojala od tri notne grupe: a) Aničinih prijepisa crkvenih skladbi, uvezanih i ukoričenih u više svezaka, b) štampanih crkvenih i orguljskih djela Stanislava Prepreka i c) originalnih rukopisa desetak Preprekovih crkvenih skladbi. O izložbi sam govorio kratko ističući ulogu vlč. g. Jerka Matoša u izdavanju Preprekovih crkvenih i orguljskih djela.

Slavlje se produžilo prijateljskim upoznavanjem i razgovorom, fotografiranjem i pjevanjem, a završilo slavljeničnim zahvalnim govorom.

Volio bih da prikaz o ovom jubileju odjekne osobito među orguljašima i bude poticajem onima koji ne rade ispravno.

Uvijek se nanovo možemo diviti i zahvaljivati Providnosti što je od obične djevojčice Anice načinila zaslužnog orguljaša-zborovodu. Za svoju 40. obljetnicu crkveno-glazbene djelatnosti slavljenica je sama sebi izabrala najbolje geslo: Bogu hvala!

I mi se oduševljeno pridružujemo ovom geslu želeći Anici Nevolić sve najbolje kako bi do kraja svog života mogla zagovarati i promicati samo istinsku crkvenu glazbu. Jedino će na taj način moći opravdati svoje crkveno-glazbeno poslanje.

DURO RAJKOVIĆ

INTERVJU S IVANOM CVIJIN

(U povodu 10-te obljetnice rada u Kiosku)

Obilazeći Subotičke crkve vidimo manje-više u svakoj crkvi stolić na kojem stoje različita izdanja katoličkih izdavača, ali smo se samo na jednom mjestu susreli s organiziranom prodajom katoličkih izdanja. To je mjesto u crkvi sv. Terezije – katedrali. I zbog toga nas kao novinare zanimalo tko je ta osoba koja prodaje katolički tisak i kako je došlo da se organizirano rasparčava dotični tisak.

Ulazeći u katedralu sa lijeve strane nalazi se pod tornjem prostorija, koja je ukusno aranžirana cvijećem, različitim slikama, novinama i knjigama.

Bila je nedjelja prije podne, oko 8 sati, tiho smo ušli u sobu, predstavili se i postavili ova pitanja:

BAČKO KLASJE: Časna sestro, mi smo novinari „Bačkog klasja” i vidimo da vi ovdje, obučeni u zimski kaput, prodajete knjige, časopise i ostala publicistička izdanja, Kako je vaše ime?

ODGOVOR: s. M. Ivana Cvijin.

BAČKO KLASJE: Gdje ste rođeni i kada?

ODGOVOR: U Subotici, 29. III. 1929. g.

BAČKO KLASJE: Mi ovako, s neba pa u rebra. Da li vam možemo postaviti još koje pitanje?

ODGOVOR: Možeta, samo izvolite.

BAČKO KLASJE: Kada ste se odlučili na redovnički poziv?

ODGOVOR: Još kao dijete imala sam želju postati časna sestra. Zahvalna sam Bogu, te brižnom župniku Blašku Rajiću, koji je podržao tu moju želju i svojim dobrim roditeljima, koji mi nisu branili, već naprotiv, omogućili mi da ostvarim ovu svoju veliku želju. Također, u odlučivanju na ovaj poziv pomogla mi je svagdanja sv. Pričest na koju sam išla već od svoje prve sv. Pričesti. Iza male mačure 1938. god. primila me je u Dužbu naša prva časna Majka M. Anuncijata Kopunović. Uoči Male Gospe poslala me je u Zagreb da nastavim školovanje.

BAČKO KLASJE: U kojima ste mjestima službovali?

ODGOVOR: Kao redovnica išla sam u mjesta i dužnosti, gdje su me poglavari slali. Službe su bile različite i prema potrebi. Bila sam voditeljica male „škole” u Sopotu, u Garešnici kao odgovorna sestra za zajednicu u župi. Deset godina sam bila u Belgiji, zatim devet godina sakristanka u našoj Katedrali. Kada se počeo graditi svećenički dom za umirovljene svećenike za našu subotičku biskupiju u Subotici, točnije u Harambašićevoj br. 7 koji se naziva po imenu sv. Josipa – „Jozefinum”, bila sam odgovorna za zajednicu časni sestara, kasnije ekonom u kući Matici u Zagrebu, gdje sam preuzela i posve novi

posao kod Kršćanske Sadašnjosti, odgovornu dužnost njihovog skladištara, to bi vi mladi danas rekli magacioner. Ovdje mi se potajno i budila želja, kako bi bilo dobro i korisno da se nešto slično ostvari i u našoj Biskupiji, odnosno u Subotici. I ostvarilo se 1978. godine zaslugom našega biskupa msgr. Matije Zvekanovića i katedralnog župnika msgr. Franje Vujkovića i u suradnji sa dr. Josipom Turčinovićem, direktorom Kršćanske sadašnjosti, te u suglasnosti naših poglavara.

BAČKO KLASJE: Kako ste primili da obavljate posao koji sada radite?

ODGOVOR: Rado sam prihvatila ovaj posao, kako u „teni“, tako isto i u Kiosku. Osjetila sam da je to novi oblik apostolata.

BAČKO KLASJE: Što je to „tena“?

ODGOVOR: „Tena“ je radila i dugo godina prije mene, ovdje su svećenici nabavljali sve potrebne službene tiskanice, knjige za svoje župe itd.

BAČKO KLASJE: Da li se izvan sv. Mise u katedrali, mogu još negdje kupiti izdanja naše štampe?

ODGOVOR: U „teni“, u zgradi biskupije, mogu se nabaviti sve knjige od Kršćanske sadašnjosti, kao i drugih izdavača. Ima također publikacija i na mađarskom jeziku, što izdaje „Agape“ u Novom Sadu.

BAČKO KLASJE: Koja izdanja se najviše traže?

ODGOVOR: Stariji vjernici traže životopise svetaca, razne Glasnike, Glas Koncila itd., a mladi knjige što su njima bliže i govore o njihovim problemima, novija izdanja što pronalaze pri čitanju Glasa Koncila ili drugih glasila. Naročito to vole darivati za roden-dane i imendane.

BAČKO KLASJE: Koliko prodate primjeraka „Bačkog klasja“?

ODGOVOR: Redovito se proda oko 200 komada, a prigodom različitih blagdana i više.

BAČKO KLASJE: Što bi preporučili vjernicima da kupuju?

ODGOVOR: Namjesto cvijeća, bombona i lično da poklone koju dobru knjigu ili razglednicu sa lijepim tekstom, što će potaknuti prijatelja ili znanca, a to i inače dulje traje.

BAČKO KLASJE: Koje vam izdanja sada najbolje prolaze?

ODGOVOR: Glas Koncila, koji izlazi svakog tjedna, Veritas, Kana, Bačko klasje, Mak. Jasno je da bi svaka naša obitelj trebala imati Sveto pismo ili Bibliju, dobre i poučne knjige, što su pisane za djecu i mladež.

BAČKO KLASJE: Vaša poruka nama u Bačkom klasju i ostalim čitateljima?

ODGOVOR:

Sigurno da u ovih 10 godina nekoliko tisuća knjiga, časopisa prošlo kroz moje ruke, što me veseli, jer sam svjedok da su naši ljudi počeli više čitati, upijati sve više ono što je lijepo, istinito i praktično i vjerski. Naš kiosk je za neke ljude nedjeljni susret, izmjena misli, savjeta, čuvanje male djece, dok su roditelji na sv. misi, važno je da i u ovom poslu mogu ostvarivati naše redovničko geslo: „nikome ne škoditi – svakome koristiti“. Željela bih vam ustrajnost u izdavanju našega Bačkoga klasja, veću pažnju na sadržaj i više vijesti o zbivanjima naše crkve u Bačkoj. Tako malo znamo o radu i o događajima pojedinih župa. Zar se tamo ništa ne događa? Više sudjelovanja i zajedništva oko katoličkog tiska.

Razgovor vodio Ivica Prčić 4.XII.1988. godine u prostorijama gdje se nalazi Kiosk u Katedrali za raspoređivanje katoličkog tiska.

s. Ivana Cvijin u prodavnici knjiga i publikacija

Bila je korizma kada je hladni sjeverac nosio poljem prcove i tirao orače da bolje stegnu kapute oko sebe i da češće kandžijom javljaju konje. Tavankutski veleposjednik Rica Pišta, poslao je četiri para orača da na doľskoj zemlji oru njivu, gdje će biti posađeni kukuruz.

Promrzli orači stanu na ovratinama i počmu se dogovarati kako bi zaluckali gazdu, da što god izmisle, da se mogu maniti oranja. Stipan, koji je uvijek bio najglasniji i spreman na huncutarije, predloži:

„Marko ti si najmlađi, pa lipo otiđi na salaš i kaži gazdi, da vitar tako duše, da vraća brazde natrag, pa nam ne vridi orati.“

Marko spremno ode gazdi i kaže mu nevolje orača, da vitar tako duše da vraća brazde.

Rica Pišta je davno svršio takve škole i ostio se da orači ne govore istinu, zato kaže Marku:

„Dobro Marko. Kad vitar tako duše da vraća brazde natrag, a vi onda ispregnite iz pluga, i upregnite u volovska kola, pa ćemo voziti pliva.“

Neki siromašan čovik bio pozvan u svatove. A kako će ići u svatove kad nema čizme. Dositi se i ode kumu:

„Kume, je li bi mi mogao uzajmiti čizme za svatove?“

Kum, koji je i sam bio pozvan u te svatove, rado uzajmi čizme sirotom čoviku.

Kad su bili u svatovi i igrali kolo, siromašni čovik počme ovako podvikivati:

„Derite se, čizme moje, još kod kuće ima troje!“

Kad je to čuo kum, ovako podvikne:

„Kad kod kuće imaš troje, a ti meni vrati moje!“

zabilježio
ANTUN GABRIĆ
Tavankut

Siromašni vjernik prijavi župniku jedne župe u Veneciji smrt svoje žene.

— Kakav sprovod želite: prvog, drugog ili trećeg razreda?

— Pa, znate, nemam puno novaca. . .

— Znači, trećeg razreda!

— A kako izgleda sprovod trećeg razreda? — upita čovjek.

— Lijes i svećenik idu gondolom, a žalobna povorka za njima pliva u moru.

Neki turist znatiželjno uđe u crkvu dok je župnik propovijedao.

— Je li već dugo ovdje? — upita, pokazujući na propovjednika.

— Naš župnik? O, pa već osamnaest godina.

— Onda ostajem, Morao bi skoro svršiti.

(VERITAS, br. 1/1985; str. 30)

OGLAS

NOVA KNJIGA

NOVA KNJIGA

Ivan Prčić

ZRNCA BISERJA I SEDEFA IVERJA

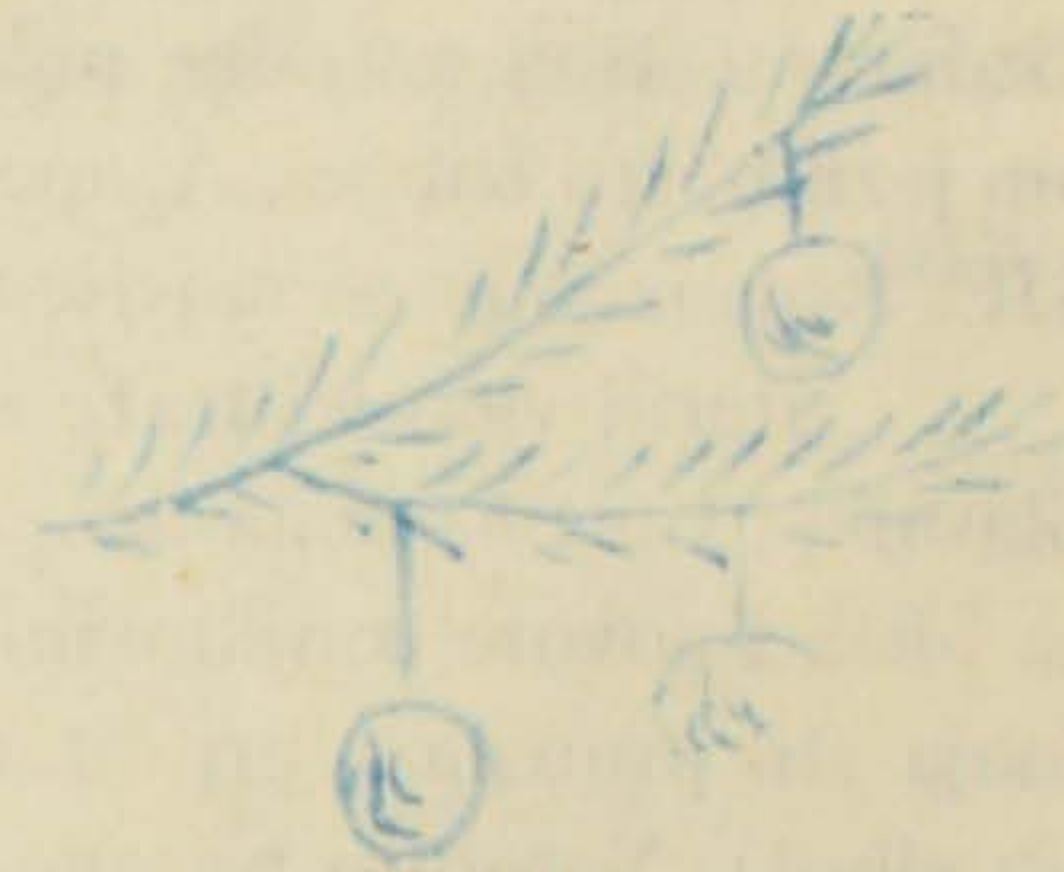
Ovih dana je naš poznati kulturni radnik i pjesnik Ivan Prčić iz Tavankuta kod Subotice objavio svoju drugu zbirku pjesama.

Zbirka je bogata sadržajem. U pjesmama je izražena ljubav prema zavičaju i susrećemo se s općim pitanjima našeg ljudskog života.

Svaki onaj, tko ima prvu zbirku pjesama Ivana Prčića „Zrnca biserja“ (Subotica - Tavankut, 1981.), poželit će i ovu drugu zbirku, jer ona je nastavak i dopuna prve zbirke.

Knjiga se može nabaviti kod autora - 24.214 Tavankut, Matka Vukovića ul. br. 16. i u prodavnici knjiga u predvorju subotičke katedrale.

Svojim čitaocima preporučujemo ovu zbirku pjesama Ivana Prčića iz Tavankuta.

OBJAVLJEN JE VAŠ KALENDAR SUBOTIČKA DANICA

Tehnički je lijepo uređen i bogatog je sadržaja. Pored poučnih članaka ima pjesama i pripovjeda naših pisaca.

Primite svoj kalendar u kući i svi članovi obitelji neka ga rado čitaju.

UREDNIŠTVO

„BAČKO KLASJE“ — izdaje Bački dekanatski ured. Bačka Palanka. GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK mr LAZAR IVAN KRMPOTIĆ, 21400 Bačka Palanka, Trg bratstva jedinstva 28. Telefon: (021) 740 — 468. Uređuje UREDNIČKO VIJEĆE. Suradnju i dopise šaljite na adresu odgovornog urednika. ADMINISTRACIJA LISTA: Župni ured Isusova Uskrsnuća, 24000 Subotica, Gajeva 2. Telefon: (024) 21 — 496. Narudžbe i uplate slati administraciji. List izlazi četiri puta godišnje. Oslobođeno od poreza na promet na osnovu mišljenja Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu Novi Sad, br. 413—523/78 od 27. X 1978. Tisak: „GLOBUS“ centar za umnožavanje i prepisivanje, 24000 Subotica, Ivana Milutinovića 118. /Blaško Gabrić, telefon: 39 — 200/